

BREINMEID

EEN VERHAAL OVER SCHARRELJONGEREN

[In en rond het Torenpark in Westeinde scharrelen enkele jongelui rond, die per toeval met elkaar te maken krijgen: tantekerel Barrebartle (16), doodgewoon Romy (15), rolwagenbrein Jasdora (18) en uitvinder Ramses (17). De 'bankiers' verzamelen gewoonlijk op dezelfde bank in het Torenpark. Dan heb je bijvoorbeeld ook nog parkfeeks Brandien, en de betoeterde kunstenaar Pamaconda. Plotseling gebeurt er iets vreemds, tot driemaal toe, als in een boos sprookje. Het kladje scharreljongeren groeit ook al vlug aan. Een verhaal over liefde, kruimelduiven, hangjongeren, daders en loeders, regenratten, grijnsgroeten, (een klein beetje) kunst en (een klein beetje) schaken.]

01

Barrebartle werd om zo te zeggen geboren uit een fles. Het was onmiskenbaar een jongen, want hij vertoonde een komma tussen zijn benen. Zijn geboorteschreeuw was het *PLOP!* van de kurk die uit een flessenhals werd gerukt. Dat betekende gelijk het startschot voor een bruisend bestaan op deze aarde. Dat hij geboren werd uit een fles was ook de oorzaak voor zijn vreemde naam. De vrouw wou *Barry*; de man wou *Bartle*. Ze waren beiden vaak teut en raakten het niet eens over *Barry* of *Bartle*. Toen de vrouw wat minder begon te drinken in verband met de geboorte en zo, verzoenden ze zich eindelijk wat die naam betrof. Het werd *Barrebartle*. Ouders hebben het laatste woord, en wie zonder glas is, hij werpe de eerste steen. Ze dronken alcoholvrije schuimwijn op hun vondst. De ovenwarme wereldburger kreeg slaag van de dokter, die hem vervolgens punten op de tien gaf. Enkele dagen later kreeg hij van een ander wit spook een koude douche over zijn hoofdje, terwijl hij boven een reusachtige kelkachtige kuip gehouden werd. De koppen van de aanwezigen die zich even daarna over zijn bedje bogen, waren opgeblazen en rood aangelopen. Daarna werd het wat rustiger. Alleen de geuren, nou: walmen van alcohol gevolgd door die van verscaling bleven opvallend aanwezig. Horizontaal afwachten was de boodschap.

Zijn beide verwekkers gaven datzelfde jaar nog de geest – ze hadden veelvuldig te diep in het glas gekeken en dat wreekte zich. De mannelijke verwekker ging eerst heen, na een struikelongeval met kwalijke verwickelingen. Kort daarop volgde de vrouwelijke verwekker: een snelle haal van de zeis van de beenderman.

(Het woord *verwekkers* werd later ook door Barrebartle zelf gebruikt omdat hij niet veel respect aan de dag kon leggen voor brallende volwassenen die zichzelf soms *moeder*, soms *vader*, in ergere omstandigheden soms *voeder*, soms *mader*, soms *hoeder*, soms *voedster*, soms *vroedvader* noemden. Bij echt boze buien had hij het zelf over *dader* en *loeder*).

Barrebartle belandde definitief bij de kinderloze (en kinloze) onbestorven weduwe tante Brandien, een veel oudere overgebleven zus van zijn vrouwelijke verwekker. Zij woonde vlak bij een stadspark. Een echtgenoot die als 'oom' of 'nonkel' kon worden aangesproken, daagde echter nooit ofte nimmer eens op: tante Brandien verspreidde het gerucht dat hij kapitein was op de zeer lange omvaart. Heel lang geleden was hij naar zee vertrokken. En ook over zee. Goed bekeken van deze wijsheidstante. Aldus kreeg Barrebartle geen vervangvader of *adopa*. Dat hoefde ook niet. Je kunt niks missen van wat je nooit hebt gehad. En het stadspark wemelde van de weekendpapa's.

Brandien bleef ongeveer anderhalf decennium zowat de enige vrouw in het leven van Barrebartle. Nadat hij zijn geloof in de tandenfee, de Kerstman, Jezus, sinterklaas, de paashaas, de ouderen en de mensheid verloren had, verscheen Romy in zijn leven. Het speciale aan Romy was dat er niks speciaals aan was. Ze had geen amandelvormige ogen. Je wou haar haren (die niet golvend en kruidnagelbruin of vossenblond waren) niet eindeloos kammen. Ze geurde niet naar drie boomgaarden ineens. Haar schouders waren niet vergelijkbaar met engelenvleugeltjes. Ze was dus geloofwaardig.

Ook Romy's geboorte stemde tot nadenken. Zij verrees als een klassieke wolk van een baby (zoals iedere nieuwe wereldburger wordt genoemd door zijn/haar ... nou: verwekkers) uit een kuchje van de volle maan tijdens de *Week van de Appelschudder*, dat eerste briesje na de zomer dat de boomkruinen een luchtkus geeft. Dat wolkje belandde op woensdag in de vorm van onwelriekende neerslag in een wiegje. Het was een meisje, want ze vertoonde een gleufje tussen de benen. Later kreeg ze nog twee prettige vooruitzichten ter hoogte van haar borst.

Je kan dus eigenlijk stellen dat de teraardebestellingen van zowel Barrebartle als Romy een vloeibaar karakter hadden.

Barrebartle merkte Romy voor het eerst op toen die met haar pa in het park op een bank zat. Misschien was het omgekeerd: dat Romy hem voor het eerst zag toen hij er met tante Brandien de stadsduiven ging voederen.

02

Duiven.

(Winstgevend melken, voedzaam eten, vrede, onschuld, liefde)

Pleinvlees

Dakgevoegelte

Parkpluimvee

Getortel

De *Afgodin van het Toeval* schiep parken en duiven opdat het *moeten* in het woord *ontmoeten* niet zo op zou vallen. Parken (net als stations) zijn de plaatsen bij uitstek waar zich ogenschijnlijke toevalligheid voordoet.

Romy, 15, zag Barrebartle, 16.

Barrebartle, 16, zag Romy, 15.

Negen duiven leidden de aandacht van de tante en de vader af. Wind lispelde in de boomkruinen. In de niervormige vijver rimpelde het water. Van een gesprek tussen Romy en Barrebartle was toen gelukkig geen sprake. Dat zou te spannend geweest zijn. Nee: er was alleen onwillekeurig oogcontact. Eigenlijk waren er wederzijds enkele verstolen blikken, maar vooral: geen blikken, of, beter: blikken die weer in het onbestemde wegzeilden nadat ze even echt blik waren geweest. Zoiets. Van dat. Hoe moet je het zeggen, schrijven, zonder het onrecht aan te doen.

Prettige rimpelingen, misschien.

De duiven (nu al dertien) bleven tot de hapjes op waren. Toen vertrokken Barrebartle en tante Brandien weer. Ze hadden ogen in hun rug: die van Romy. Ze gingen een huis binnen in de straat die aan het park grensde. Romy leerde dat huis uit haar hoofd en vroeg zich plotseling hardop af of duiven ook pizza lustten, want het was een weekendpa waar ze momenteel over beschikte.

'Hm,' deed die weekendpa. 'Waarom dan wel, kind?'

'O, zomaar,' schokschouderde ze, en ze keek weer naar het huis met de glas-in-loodramen en de leeuwenkopklopper.

Even verderop wielde een iets ouder meisje in een rolwagen het park uit.

03

Grote Liefdes krijgen vaak te maken met verdragingsmanoeuvres: horloges, bus- sen, treinen, feestdagen, mensen, huiswerk, slecht weer. Vraag het maar aan de dichters. Dat is toe te schrijven aan de nukken en de pretentie van de liefdesgo- den en -godinnen. Afgoden en afgodinnen doen hun werk beter.

Het werd dagenlang bar weer in het stadspark. De mensen bleven binnen; de duiven verschole zich op geheime plaatsen. Zelfs de Weergod bleef dus in ge- breke.

Barrebartle begon gedichten te schrijven in een speciaal schrift. Romy tekende lente-elfen in haar poëziealbum. Van de beide kunsten vormde door het raam staren een belangrijk onderdeel.

En toen, op een klaarlichte vakantiedag in het vroege voorjaar, terwijl achter de boomkruinen wat lente te aarzelen hing, waren de duiven er weer. Barrebartle keek met een ruk naar buiten, opgeschrikt door een knallende motor die door de straat scheurde. Hij zag de duiven opstuiven, volgde hun vlucht, zag ze weer neerstrijken ... tot bij het meisje in het park. Zijn hart bonsde als een drumstel. Ze was alleen. Ze plukte brokjes uit een papieren zak en strooide die in het rond. Beelde hij het zich in dat ze intussen ook drie-, viermaal zijn richting uit keek? De kust was veilig: tante Brandien was op een lange shoppingomvaart in de stad. Barrebartle holde naar beneden, rukte twee sneden uit de broodzak op de keukentafel, kamde voor de grote spiegel in het halletje vlug zijn haar met zijn vingers en stond even later op het trottoir, nadat de deur met de leeuwenkop- klopper keihard dicht was gebonsd en de glas-in-loodramen nog natrilden.

'Je hebt broodkruimels in je haar.'

Dat was het allereerste wat Romy tegen Barrebartle zei.

'Pizza!?'

Dat was het allereerste wat Barrebartle tegen Romy zei.

Een halve minuut lang bleven de duiven op hun honger zitten. Daarna sneeuwde het vlokken brood en pizza boven hun koppen. En toen was het ijs een beetje gebroken. Het begon de gekke barstjes te vertonen zoals glad ijs al heel lang gekke barstjes begon te vertonen als de *Afgodin van het Toeval* je gunstig gezind was:

'Kom je hier vaak?'

'Soms hoor, ja.'

'Ik zag je hier niet lang geleden.'

(... *maar wat is dat veel te lang geleden!*, dacht hij erbij).

'Ja ... '

'... met je vader?'

'Ja ... Woon je ... Je woont daar, hé?' (knikje naar het huis).

'Ja, daar. Eh ... hoe weet je dat?'

'Eh ... '

'Wil je mijn huis eens zien?'

'Eh ... '

'Tante is niet thuis.'

'Later wel eens. Tante?'

'Tante Brandien. Is niet thuis. Ik woon bij haar. Alleen. Ja, later wel eens. Eh ... oeps! Sleutel ligt binnen! Deur is dicht! En tante Brandien ... '

De jongen maakte aanstalten om weg te hollen, bedacht zich, zei toen vlug: 'Ik heet Barrebartle. Kom je morgen terug?' en holde dan echt weg. Het meisje riep hem 'Romy!' achterna, en 'Ja!', en bleef hem met haar ogen volgen tot bij het huis, waar hij op de stoep ging zitten en zijn mobieltje uit een van zijn zakken opviste. Hij wuifde en zij wuifde terug. Glimlachend verliet ze het park aan de andere kant.

Ze had de namen goed begrepen: Barrebartle, tante Brandien.

'Romy', articuleerde hij onhoorbaar, want zijn mobieltje was intussen zijn tante aan het oproepen. Op het trottoir vlak voor hem wielde glimlachend een meisje in een rolwagen voorbij.

04

Niemand geloofde het toen ze het verteld kregen. Toch was het echt wel waar. Enkele toenmalige getuigen konden het bevestigen: Jasdora, een van de knapste schoolbreinen, was enkele jaren geleden tijdens een wilde krijgswedstrijd in de jeugdbeweging *getotemiseerd* (zoals ze het zelf altijd verwoordde). Op zomerkamp was ze ongelukkig ten val gekomen tijdens een wilde rondedans om een zelfgemaakte totempaal. Dat was niet zo goed afgelopen. Maandenlange opnames in ziekenhuizen, operaties, herstelmethodes en een pijnlijke revalidatie in het buitenland konden niet beletten dat Jasdora uiteindelijk een zittend bestaan moest leiden.

Ze was intussen 18 geworden en had zich verzoend met een leven op wielen. Steven Hawking, de slimste tweewieler ter wereld, werd haar held.

Zoals wel vaker het geval is met breinachtige mensen, vertoonde ook Jasdora enkele eigenaardigheden. Zo kon ze van eender welke toekomstige datum uit de komende tien jaar onmiddellijk zeggen op welke dag die zou vallen. Schaken en dammen kon ze bijna uit het hoofd, zonder bord, maar dan keek ze wel constant naar het plafond. In openlucht lukte dat dus niet goed. Sedert haar *totemisering* wou ze niks meer eten of drinken dat roodgekleurd was. Voor dat laatste had ze

nog nooit een verklaring willen geven. Rodekool vond ze het ergste, rodekool uit een bokaal het allerergste. Als je haar naar haar geluksgetal vroeg, antwoordde ze: '202.' Andere eigenaardigheidjes had ze ook nog wel, maar die waren eerder typisch voor alle achttienjarigen, lopend of zittend.

Dertien duiven hadden van Jasdora een naam gekregen: *Fischer, Aljechin, Buburin, Capablanca, Kasparov, Euwe, Botvinnik, Spassky, Karpov, Leko, Anand, Kramnik, Morozevich.*

Ze herkende elke duif aan zijn karakter. Ook de pikorde waarin het gevederde parkvolkje aantrad, vertelde voldoende: *Fischer* schreed altijd voorop, *Karpov* en *Kasparov* volgden in de tweede linie, hem links en rechts flankerend, en met iets meer schroom kwam dan de rest. Vele keren al had Jasdora de voedertijd van de duiven gadeslagen. Ze woonde immers in de omgeving van het park, twee straten ver.

05

Romy en Barrebartle keken verbaasd opzij.

'Kramnik! Aljechin! Capablanca! Rep jullie !'

Een meisje in een rolwagen verkruimelde een kadetje in haar schoot, draaide er propjes van en mikte die ook midden het kladje duiven.

'Is dat Spaans?' opperde Romy stilletjes, zich een beetje naar Barrebartle toe buigend. Ze zette de broodzak met de oude sneden en de overgebleven pizza-punt op de bank neer. Het meisje leek oud genoeg om een vreemde taal te spreken.

Barrebartle haalde zijn schouders op. Hij keek naar het meisje, dat haar rolwagen nu vlak naast hun bank parkeerde. Het was een mooi meisje, met halflange zwarte haren die aan de ene kant korter geknipt waren dan aan de andere.

'Euwe! Vooruit! Hier!'

'Het lijkt wel Deens of zoiets,' zei hij zacht in Romy's rechteroor. Daarvoor moest hij zich op zijn beurt ietwat naar haar toe buigen.

'Misschien is het Duifs,' fluisterde Romy terug.

'Haha!'

Dat was het eerste keer dat Romy en Barrebartle elkaar langer dan een seconde in de ogen keken.

'Hallo!' wuifde Jasdora plotseling.

Romy en Barrebartle knikten een beetje verbaasd terug. Vlak erna gooiden ze alledrie een hapje naar de duiven. Jasdora deed dat met een soort kogelstoterworp, want ze mikte de rest van het kadetje ineens tussen het parkpluimvee.

'Voor jou, Aljechin!'

Barrebartle en Romy keken haar nu een beetje nieuwsgierig aan.

'Heeft die duif een naam? Is het jouw duif?' vroeg Barrebartle dan.

'Ha!' deed Jasdora. Ze wielde nog wat dichterbij. Haar jeansbenen wiebelden daarbij mee. Haar ongelijke haren zwierden even heen en weer.

'Tel ze eens,' zei ze.

'Eh?' Romy boog nu ook met vragende blik voorover.

'Tel de duiven.'

'Eh ... vijftien?' gokte Barrebartle met een oogopslag.

'Minder.'

'Eén ... twee ... drie ... ' Romy telde hardop tot dertien.

'Dertien?'

'Dat klopt.'

'Eh ... wie is *Anachin*?'

'*Aljechin* zul je bedoelen. Die daar.'

Jasdora wees met een hoofdknik een duif aan, maar volgens Romy kon dat net zo goed eender welke duif zijn.

'En ik heet Jasdora,' zei ze. 'Ik woon hier vlakbij. De duiven zijn mijn vrienden. Ze hebben allemaal een naam. Ze kennen die ook. Ikzelf ben de helft van een halfvolle tweeling. Mijn broer is dood bij onze geboorte. Ik schiet over.'

Dat was veel ineens.

'Ik zag jullie hier al een paar keer. Eerst apart, nu samen. Is het niet?'

Romy en Barrebartle knikten, een beetje betrapt.

'Is je ma niet mee?' Jasdora richtte zich nu tot Barrebartle: 'Jij komt wel vaker, hé?'

'Eh ... nee ... ja ... Het is mijn tante.'

'Aha.'

'Het is wel mijn pa,' zei Romy nu. 'Die soms met mij mee is. Was.'

'Zo,' knikte Jasdora.

Even viel er een stilte.

'Hoe heten de andere duiven dan?' vroeg Romy plotseling.

'Wil je ze alfabetisch horen of in de volgorde van het voederen?'

Romy en Barrebartle keken elkaar even met grote ogen aan.

'Eh ... gewoon,' koos Romy dan.

'Nou, dat kan ook. Hier gaan we: *Aljechin, Anand, Botvinnik, Buburin, Capablanca, Euwe, Fischer, Karpov, Kasparov, Kramnik, Leko, Morozevich, Spassky*, dat zijn ze allemaal.'

'Dat was wel alfabetisch, hé,' merkte Barrebartle op.

'Goed gezien, eh ... hoe heet je zelf?'

'Barrebartle.'

'Vreemde naam, tweemaal b. En jij?'

'Romy.'

'Mooi. Romy. Ik ben dus Jasdora.'

'Jas ... ?'

'Jasdora. Helemaal.'

'Dat zijn vreemde namen voor duiven.'

'Ja hé?'

'Ken je ze allemaal uit elkaar?'

'Ja.'

Romy en Barrebartle strooiden nu de rest van de brokjes tussen de duiven. Weer zwegen ze een poos. Wat moest je zeggen tegen een ouder meisje in een rolwagen? Er lag geen geruite deken over haar knieën. Dat zag je anders wel vaker in zo'n geval. Ze droeg een doodgewone jeansbroek. Had ze een ongeval gehad? Zat ze al lang in dat wagentje? Was het voor altijd? Deed het pijn?

'Nou, Romy en Barrebartle: ik moet er eens vandoor,' zei Jasdora dan plotseling.

'Zorg goed voor de duiven. Komen jullie nog terug?'

Zonder hun antwoord af te wachten, wielde ze vlug weg. Verbaasd keken ze haar na.

'Ja ... !' riep Barrebartle nog halffluid, toen ze al twintig meter ver was. Daarna keek hij in Romy's ogen, en voor de tweede keer in hun leven duurde dat langer dan een seconde.

'Gekke meid, hé?' zei hij dan.

Romy knikte: 'Jasdora? Vreemde naam.'

'Heb je haar hier vroeger al gezien?'

'Eh ... nee, denk ik.'

'Ik ook niet.'

Terwijl hij dat zei, herinnerde Barrebartle zich het meisje in de rolwagen toch. Meer dan eens al was ze in de omgeving van het park verschenen, zonder dat hij er acht op had geslagen.

'Ze komt me toch wel bekend voor,' zei Romy.

'Nu je het zegt ... ' knikte Barrebartle. 'Mij ook, ja.'

'Wat een rare namen voor die duiven.'

'Ja hé?'

Ze leunden achterover op de bank en keken naar de boomkruinen die het voorjaarslicht filterden. Die vreemde meid op twee wielen had hun band gesmeed. De duiven waren verdwenen.

06

Er was een envelop op de leuning van de bank in het park gekleefd, met een briefje erin. Op de envelop stond: **AAN RUTH & BARRY.**

Er ging een oudere man op de bank zitten. Hij kon zich niet bedwingen en peuterde de envelop voorzichtig open. Hij las:

**IK MOET EVEN EEN PAAR DAGEN WEG. ZIE IK JULLIE
HIER NOG WEER? ZORG GOED VOOR DE DUIVEN.
PIZZA IS OOK GOED.**

PS DAT VAN MIJN TWEELINGBROER WAS NIET WAAR.

J

De man fronste zijn wenkbrauwen en keek even in het rond. Daarna stopte hij het kattenbelletje weer in de envelop, likte, deed die dicht en kleefde die met het stukje plakband weer aan de leuning van de bank vast.

Dertien duiven kwamen even bedelen op het gazon vlak voor hem, maar hij had niks voedsaams bij zich, zodat ze al vlug weer verdwenen.

In het huis met de glas-in-loodramen en de leeuwenkopklopper schreef Barrebartle nog meer gedichten.

In een ander huis in de stad kleurde Romy haar lente-elfen in de felste tinten.

Jasdora bracht intussen nog maar eens enkele dagen en nachten door tussen moeilijke toestellen en mensen in witte en groene plunjes. Roodgekleurde toetjes schoof ze meesmuilend van zich af.

07

En hoe zat het met Ramses?

'Moet je horen, Ramses,' zei opa Geert die avond. 'Ik zat vanmiddag in het park en ik vond er een gek briefje.'

Ramses trok zijn wenkbrauwen hoog op, terwijl een halve boterham met hagel-slag in zijn mond verdween.

'Weet je wat erop stond?'

Ramses schudde van nee.

'Natuurlijk niet,' klonk het gesmoord.

'Er stond op: **aan Bart en Judith**, of zoiets. **Komen jullie terug? Om de duiven te voederen met pizza. Ik heb gelogen over mijn tweelingbroer. J.**

Raar, hé?

'J?'

'Ja: J. Dat was de handtekening.'

'Heb je het briefje niet meegenomen?'

'Nee. Het was op de bankleuning vastgemaakt en ik heb het er dan ook weer op gekleefd.'

Ramses slikte de rest van de hagel-slagboterham door.

'Misschien is het een codebericht van een spion.'

'Ha ja, jongen!'

'Ja hoor. Spionnen komen vaak in parken. Terwijl ze kranten lezen, luisteren ze naar oude vrouwtjes die er morseberichten verzenden door met hun breinaalden tegen elkaar te tikken.'

'Haha!'

'Waar was het?'

'Het park? Nou: het Torenpark hé, waar ik gewoonlijk ga.'

'Dat moeten we verder onderzoeken, opa.'

'Vind je dat?'

'Ja hoor.'

'Misschien belanden we wel in een spionagezaak, Ramses.'

'Hangt het briefje er nog? Wanneer ga je terug?'

'Eh ... nou ... dat weet ik niet ... morgen, overmorgen ... '

'Ik ga met je mee.'

'Moet je niet studeren?'

'We hebben een week vakantie, hé.'

'O, ook nog waar.'

'Hopelijk worden we niet overhoop geschoten.'

'Haha, dat is veel hoop ineens! Zo'n vaart zal het wel niet lopen, zeker?'

'Pizza voor duiven,' dacht Ramses. 'Daar zit vast en zeker een geheime boodschap achter.'

08

Romy zat achter de balie van het *Stedelijk Museum voor Hedendaagse Kunst* naast haar ma Nelle. Het was immers een Nelle-dag vandaag. Ma Nelle was baliebediende in het museum. Het gebeurde wel vaker dat Romy daar enkele uurtjes zoek maakte. Dan bladerde ze in fraaie catalogussen. Of ze zwierf tussen de kunstwerken rond. Er was zelden veel volk. Alleen als er een nieuwe tentoonstelling geopend was, werd het er drukker. En op huiswerkdagen.

Vandaag heerste er een rouwstemming in het *Museum voor Kunst*. Er viel immers een jammerlijk sterfgeval te betreuren. *Aristide* was dood. Hij was de huispoes van het *SMHK*. Geweest. *Aristide* werd 17,5 jaar oud. In mensenjaren omgerekend was dat ongeveer 85 jaar. De beenderman had haar opgeëist. *Aristide*, een echte inktzwarte kat, was het meest geaaid dier in de stad, want er kwamen af en toe ook huiswerkkinderen op bezoek in het museum.

Daarom was het vandaag drukker dan gewoonlijk. Verschillende vaste bezoekers kwamen hun medeleven betuigen. Enkelen legden zelfs bloemen bij de overledene neer. Of een versje. *Aristide*, een van de bekendste inwoners van de stad, was opgebaard in een houten box met stro, waar ooit een belangrijk kunstwerk in was verpakt. De box stond in de inkomhal, aan de overkant van de balie. Deze week nog zou *Aristide* in intieme kring begraven worden onder een steen in de museumtuin. Ter ere van de overleden poes vatte de directeur in hoogsteigen persoon enkele uren post aan de ingang van het museum. Met een rouwgezicht drukte hij vele handen.

Ook Nelle en Romy drukten handen van mensen die op gedempte toon hun innige deelneming vertolkten. Daarna gingen ze het lijkje groeten. Voor de trouwe bezoekers schonk Nelle een bekertje koffie uit. De koffie had de kleur van de pels van *Aristide*. Romy zorgde voor de melkcapsuletjes, de suikerstaafjes en de plastic lepeltjes. Bij de rouwbox of aan de balie stonden de mensen dan een poos treurig in hun koffie te roeren, terwijl ze eerbiedig herinneringen aan de overledene ophaalden.

Dat deed ook opa Geert, een van die trouwe bezoekers. Ramses niet: die dronk nooit koffie. Hij kwam ook bijna nooit in het museum. Opa Geert, in een vorig leven in een andere stad leraar Beeldende Opvoeding, hield van moderne abstracte kunst. Toen het nieuws van de dood van *Aristide* bekend raakte, troonde hij Ramses mee naar het museum, dat op hun weg lag naar het Torenpark.

'Doodjammer hé,' zei opa Geert, terwijl hij zijn bekertje koffie aannam.

'Ja, wat je daar zegt,' knikte Nelle. 'Jij ook een bakje troost, jongeman?'

Ramses schudde zijn hoofd: 'Nee, dank je.'

'Suiker? Melk?' vroeg ze aan Geert.

'Ja, graag.'

'Romy, kijk jij daar even voor?'

'Ja ma.'

'We hebben alleen koffie, jongeman.'

Ramses keek naar het wiebelende staartje boven op Nelle's hoofd. Dat zag er niet zo rouwig uit. Het was misschien de langverwachte eeuwigdurende beweging, ofte *perpetuum mobile*.

'Dat geeft niet hoor. Ik loop even rond.'

Terwijl zijn opa aan de balie bleef, stapte Ramses naar de overledene in de box.

09

'Nog zelf aan het schilderen, Geert?' informeerde Nelle.

'Nee ... nee ... Ik heb het te druk met andere zaken. Eh ... en Ramses logeert vaak bij mij. Hij heeft er zijn eigen atelier, want hij wil uitvinder worden. Nou: piloot, eigenlijk. Je moet zo'n kerel ruimte geven hé.'

'Haha. Hij is veel gegroeid hé.'

'Ja, hij kan moeilijk kleiner worden.'

'Haha.'

'We zijn ook op weg naar het Torenpark. Ik ga er wel vaker, om inspiratie op te doen voor als ik ooit weer eens ga schilderen.'

'Aha,' knikte Nelle. Ook Romy knikte, toen ze het woord *Torenpark* hoorde.

'Het Torenpark is mooi,' zei ze.

Even keek ma Nelle haar dochter lichtjes verbaasd aan.

'Ik vond er gisteren een gek briefje,' vervolgde Geert, terwijl hij zijn ene oog wat dichtkneep en met het andere zijn kleinzoon Ramses volgde die net de dode *Aristide* een aai gaf. Of even aanraakte.

'*Jongens aaien niet*,' dacht hij zomaar hardop.

'Eh?' deed Nelle.

'O ... niks. Eh ... ja: een gek briefje op een bank in het park vastgekleefd. Misschien hangt het er nog. Straks gaan Ramses en ik op onderzoek uit. Hij wil immers ook spion worden, haha! Een goeie oefening.'

'Haha!' herhaalde Nelle. Romy overhandigde hem nu een suikerstaafje, een lepelje en een melkcapsuletje en luisterde even verder mee. Het ging immers over het Torenpark.

'Ja ... op het envelopje stond gekrabbeld: **AAN RENNIE & BARTEL.**

Romy hield haar adem in. Bekende klanken?

Ramses raakte voorzichtig de poezenpels aan.

'Ik wil ... ik wil dat je weer levend wordt, *Aristide*,' fluisterde hij. Daarna keek hij even om naar de balie. Zijn opa was nog altijd tegen de vrouw en het meisje aan het praten. Het zou wel weer over moeilijke kunst gaan. Dat kon je merken aan het ene dichte oog van opa Geert, een kunstenaar die zelf geen kunst meer maakte.

'*Aristide, wat een vreemde naam voor een museumkat*,' dacht Ramses. Toen slenterde hij terug naar de balie.

Aan die balie waren intussen de magische woorden *pizza* en *duiven* en de geheimzinnige letter *J* gevallen.

Romy kromp wat ineen en ging zo klein mogelijk op een stoel zitten.

'Nog bedankt voor het lekkere bakje troost,' groette meneer Geert. De jongen knikte even naar Nelle, en, over de balie heen, naar Romy. Toen gingen ze weg.

'Aardige man hé,' zei Nelle.

'Ja,' fluisterde Romy. Het voelde aan alsof ze dat korte woordje met een kraan uit de diepte van haar keel naar boven hijsen moest.

'Zeg, voel je je niet lekker misschien?'

'Eh ... ja hoor.'

'Ga even een luchtje scheppen. Het is mooi weer. Je zit hier al lang binnen.'

'Goed idee, ma. Museumlucht is oud. Eerst nog even *Aristide* SLAAP ZACHT wenssen.'

'Blijf niet te lang weg. We gaan over anderhalf uur terug naar huis.'

'Goed, ma. Ik keer over een uurtje terug. Even tot bij ... eh ... even bij Lise aanlopen.'

'Doe dat, kind.'

Romy speelde spion. Ze zat op haar hurken bijna onzichtbaar verpakt in een al-tijdgroene struik met grote gespikkelde bladeren, vlak bij de oude toren. Ze hield het huis van Barrebartle in de gaten. Zou hij thuis zijn? Durfde ze aan te bellen? Ze volgde met haar ogen ook meneer Geert en de jongen. Die waren op weg naar de bank. Hing dat briefje er nog? De afstand was te groot om dat van hier te kunnen zien. Kijk: aan de verre overkant naderde nu ook een legertje duiven de bank. Zouden het de gevederden met de vreemde namen zijn?

O, stik, nu moest Romy plotseling plassen. In de struik? Achter de struik? Elk ogenblik kon er iemand passeren. Er waren mensen in het park. En als ze haar jeans naar beneden stroopte, zouden die misschien al van ver haar witte billen door de groene bladeren zien vlekken. Ai, oei. Ach, o: nu verdween de drang gelukkig weer even.

Meneer Geert en de jongen zaten intussen op de bank. Romy maakte met haar duimen en wijsvingers een verrekijker, maar ze kon niets wits ontwaren. De twee waren ook niks aan het lezen. Waarschijnlijk was het briefje dus verdwenen. De duiven dreten wat rond bij de bank, maar dropen dan weer af.

Toen gebeurde er iets vreemds. Net als in een boos sprookje.

Op de eerste verdieping van het huis met de leeuwenkopklopper werd een raam opengegooid.

Het toornige hoofd van tante Brandien verscheen, en dat schreeuwde uit alle macht naar de verre bank in het park:

'UIT MIJN PARK, GIJ DAAR MISLUKTE KUNSTENAAR!'

Met een ruk keek Romy opzij. Ze was zo geschrokken, dat er een plasje in haar slipje ontsnapte. Ook de mensen in het park keken hoogst verbaasd op. En niet in het minst: meneer Geert en zijn kleinzoon Ramses. Iedereen keek beurtelings naar dat raam en naar de bank. Geert schudde even het hoofd en zei wat tegen Ramses. Toen stonden ze op en stapten vlug de andere kant op, het park uit. Romy keek ze met grote ogen na, tot ze andermaal opschrok: met een geweldige bons werd dat raam weer dicht gesmaakt. Was dat nou die tante van Barrebartle? Tante Brandien? En ... was Barrebartle thuis?

Besluiteloos bleef Romy in haar spionnenuitkijkpost zitten. Toen moest ze eruit, anders ontplofte ze nog. Ze holde ijlings naar het glazen huis van de oude kaart-ers aan de rand van het park. Onderweg merkte ze in de omgeving van de bank niks van een briefje of een envelop.

11

Toen Romy de kaart-erstoeletten weer verliet en door een smal halletje het glazen huis verliet, viel haar blik op een prikbord met mededelingen. Dat kwam door een blad met een groot ? op. Ernaast was het envelopje vastgeprikt waar die man in het museum het over had!

AAN RUTH & BARRY las ze. Hebbes!

Romy liep drie stappen door en tipteende dan geruisloos weer twee stappen achteruit. In het zaaltje weerklonk gedempt geroezemoes. Ze zette nog een stap achteruit, plukte vlug het envelopje van het bord en holde het halletje uit. Een vrouwtje dat net op dat ogenblik de deur van het zaaltje opende, schrok zich een bult.

'Wie was dat, opa?' vroeg Ramses verbouwereerd.

'Een gekke vrouw, jongen. Iedereen kent haar. Ze noemen haar de *parkfeeks*.'

'Is het dan h  r park?'

'Maar neen.'

'Kent ze je dan?'

'Maar neen! Ze scheldt gewoon iedereen verrot, als ze daar zin in heeft.'

'Maar hoe weet ze dan dat jij ...'

'Kom, we moeten eens opschieten. Ik wil nog even *Centen & Percenten* in duiken voor wat boodschappen. Lasagne vanavond?'

'Ja, prima. Misschien heeft die ... die parkfeeks dat briefje gestolen.'

'Ja, zal wel.'

'Of was het een lokbriefje van haar, met een geheime boodschap.'

'Kan ook.'

'Zie je wel dat parken spannende buurten zijn? Het wemelt er van de geheim agenten, feeksen en spionnen.'

'Word jij maar gezellig piloot, Ramses. Of ruimtevaarder. Frank De Winne achterna, maar dan moet je rap zijn.'

'Wens je me nu naar de maan?'

Een halfuurtje na de gebeurtenissen in het park passeerde Jasdora aan de bank. Ze bleef er even aarzelen, en wielde dan maar door. Enkele duiven achtervolgden haar. Er lag echter niks lekkers op haar schoot. Eén duif vloog plotseling op, landde weer vlug voor de rolwagen en probeerde haar zo de weg te versperren. 'Morgen *Fischer*, morgen!' riep Jasdora. 'Morgen kom ik terug met hapjes. Opzij. Laat me door. Dank je wel.'

Het duifje-de-voorste van de bende klapwiekte opgewonden weer weg.

In het huis met de glas-in-loodramen keek tante Brandien op de klok. Het was 17:38. Straks zou Barrebartle thuiskomen. Hij was met vrienden naar de skatebowl bij het kanaal. Brandiens hart klopte nog heftig na. Ze at twee bruingspikkelde bananen na elkaar op om weer tot bedaren te komen.

'Gelukkig was Barrebartle vanmiddag niet thuis. Ik kon me echt niet inhouden. Nu, mocht hij thuis geweest zijn, dan zou dit niet gebeurd zijn, verhippeltjes toch!' mompelde ze. Daardoor leek ze even echt op een feeks.

Daarna at ze nog een peer. Dat hielp.

12

Ondanks de namenkwestie op de envelop wist Romy nu zeker dat het briefje voor hen bestemd was. Die Jasdora zou wel verstrooid geweest zijn, door de drukte van al die duivennamen in haar hoofd.

'Voor ons,' dacht ze. Dat dacht lekker.

'Ons,' zei ze hardop. Ze was alleen op haar kamer.

'Ons: Barrebartle en Romy.' Dat deed deugd.

'Ons: Romy en Barrebartle.' Dat deed nog meer deugd.

Maar die Jasdora moest wel nog even hun namen correct van buiten leren.

Hoelang had dat briefje in het park rondgezworven?

'Gisteren,' had die man gezegd. Ja toch? Niet lang dus. Maar wie allemaal had het gelezen? Het lijstje bestond alleszins al uit twee namen (of veel meer):

1. Meneer Geert (die jongen ook? Was die toen mee in het Torenpark?)
2. Een oude kaart (m/v), of misschien wel een heleboel oude kaarten. Het geopende envelopje hing immers aan dat prikbord. Iedereen kon het kat-

tebelletje lezen. Oude mensen zijn nieuwsgierig. Misschien hadden ze eens goed gelachen.

Romy begon hevig te verlangen naar het ogenblik waarop ze Barrebartle weer zou zien. Dan zou ze hem natuurlijk het briefje tonen. Maar hoe zat dat dan met die tante van hem? Was het wel die tante geweest? Had ze dat goed gezien (en gehoord!)? Zou ze hem dat durven te vragen?

Ze hadden niet eens echt afgesproken. Dat vond Romy wel een beetje jammer.

Waren ze eigenlijk wel ... ?

Hadden ze eigenlijk wel ... ?

Hoe kwam je te weten dat ... ?

De hartjes en de vlinders die in Romy's hoofd het goede weer maakten, werden even weggejaagd door een sneeuwbus van oningevulde puntjes ...

Ze speelde wat met haar mobieltje. Bij een volgende keer in het Torenpark kon ze misschien wel wat cijfers ruilen met Barrebartle ... en hij met zij ... ?

13

Nadat ze uit het revalidatiecentrum aan de andere kant van het land ontslagen werd, ging Jasdora zo vlug mogelijk poolshoogte nemen in het Torenpark. Zij was immers de koningin van dertien koningen. Boven op de oude toren zouden die wel weer op haar zitten wachten, op rijtjes van vijf plus vijf plus drie.

Het was een zaterdag; de stad rook naar zeep. Mensen dansten opgewonden rond hun schuimende auto, aaiden die met een poetsdoek of kletsten er water overheen. Her en der hoorde je het schuren van borstels over trappen en trottoirs. Een stevige bries kamde de kruinen van de bomen. De hele wereld kreeg een schoonmaakbeurt.

De mensen mogen echter nog zo hard door alle ramen heen poetsen, tot die blinken en glanzen als hun zaterdagse ziele, toch zal er altijd wel ergens een spikkeltje te bespeuren vallen.

We hebben het niet over een sproet op een kinderkopje.

We hebben het niet over een vlekje op het tapijt.

We hebben het niet over het bruine stipje op een banaan.

Neen: we hebben het over het scherfje pijn of splintertje verdriet dat altijd weer aan de achterkant van je hart opduikt, net als je denkt dat alles goed gaat.

Dertien op een rij? Boven op die oude toren?

Is 13 dan echt een ongeluksgetal?

Vanaf nu was dat wel zo voor Jasdora.

Pas toen ze het brooddoosje uit de plastic winkeltas opdreef, klapwiekten de kruimelduiven van hun toren weg en streken ze bij haar neer. Voorheen deden ze dat veel vlugger, telkens Jasdora opdaagde, met het wervelende lawaai van een windhoosje. Ze merkte onmiddellijk dat er iemand ontbrak. Het was *Fischer*. De leider. Het legertje had geen aanvoerder meer. Geen duifje-de-voorst. Ze kreeg een krop in haar keel. Het was duidelijk dat *Fischer* dood was. Dat merkte je aan de groep, hun kraallogjes, de aarzeling wanneer Jasdora hun het eerste broodvlokje toegooide (*Spassky* hakte wel de knoop door: hij stootte plotseling naar de voorste gelederen en maakte zich van die eerste hap meester), de ma-

nier waarop ze verder de broodsneeuw verorberden. Zelfs *Karpov* en *Kasparov* hielden zich gedeisd.

Jasdora, die kon schaken zonder bord en 202 als haar geluksgetal beschouwde, de breinachtige *getotemiseerde* meid van achttien, vond het op dat ogenblik een ontstellend gebrek dat ze geen Duifs kon spreken. Maar, anderzijds: misschien was dat best zo. Ze wou eigenlijk niet echt te weten komen wat er met koning *Fischer* was gebeurd. Het lot van duiven, dé symbolen van vrede en onschuld, is vaak een noodlot. De kraalogen van *Aljechin*, *Anand*, *Botvinnik*, *Buburin*, *Capablanca*, *Euwe*, *Karpov*, *Kasparov*, *Kramnik*, *Leko*, *Morozevich* en *Spassky* spraken boekdelen.

14

Aristide ... Fischer ...

De koning van het museum en de koning van het park hadden deze wereld verlaten. De een was een afstammeling van *De Gelaarsde Kat*, de ander van de duif die *Noah* op zijn *Ark* uitzond.

Toch werd het lente. Tijd voor ...

Ter zake: het vijfjaarlijkse Lookfeest brak weer aan. De zevende zwaluw kondigde dat aan, op zo'n domme dinsdag waarop het niet weet of het gaat regenen. Dat betekende een weekend lang scherp gedoe en tranen in de ogen in en rond het Torenpark. Twee dagen lang ook kreeg de stad traditiegetrouw een andere naam: Westeinde werd even *Garlicum*.

Dat gebeurde korte tijd na de *Week van de Fluitende Woestijnwinden*. Romy was intussen de volle vijftien geworden. De duiven, de mensenkinderen en de kaarters waren een poos hun vaste stek kwijt. Timmer- en televisielui liepen hun voor de voeten. Het Torenpark werd namelijk uitgedost als een lookpaleis. En *Garlicum* zou natuurlijk ook even op de regionale zender komen. De bekende halfgekke kunstenaar *Pamaconda*, die in een onderwatergroen huis met veel glas woonde, en net als *Aristide*-zaliger ook een *BW* (*Bekende Westeindenaar*) was, zou in het Torenpark een gigantische zwevende looksigaar construeren. Die zou als een zeppelin boven de boomkruinen zeilen. En die zou natuurlijk ook de alom bekende lookgeur, zeg maar: stank, verspreiden. Er waren allerlei festiviteiten gepland, en aan tientallen kraampjes zou je lookbereide gerechten kunnen krijgen. Wie dat weekend niet met een rist look om zijn nek rondliep, werd de toegang tot het Lookfeest in het Torenpark ontzegd.

De duiven doken weer onder op hun geheime plaatsen. De kaarters bleven een poos weg. Jasdora was nieuwsgierig: zouden die twee haar kattenbelletje ontdekt hebben? Romy was nieuwsgierig: Barrebartle zou toch nog naar het park komen? Dat briefje van J was toch wel voor hen bedoeld? Ramses was nieuwsgierig: wie was die parkfeeks en waarom riep ze zoiets naar opa Geert? Barrebartle was nieuwsgierig: Romy zou toch nog komen opdagen?

(Nou, nr. 2 en nr. 4 uit dat rijtje waren wel een ietsepietsie meer dan nieuwsgierig. Laten we maar zeggen dat ze *verlangend* waren – een lekker ouderwets woord dat je tong wat verlamt; vergelijk het met het woord *geliefde*).

Dat was dus allemaal *zou* en *zouden*. Veel *gezout*. Toen brak het Lookfeest echt aan.

Het regende haaietanden. Dat heb je wel vaker. Men verlangt massaal zo hevig naar iets, dat de hemel dat niet aankan. Dan gaan de sluizen open, en het hemelwater saust met bakken naar beneden. In *Garlicum* was het niet anders. Het vijfjaarlijkse feest van de scherpe smaak kreeg 48 uur lang regen over zich heen. De ex-kinderen vonden dat natuurlijk erg. Al dat werk! *Pamaconda's* zeppelin bijvoorbeeld ging niet op. Voor de festiviteiten en de kraampjes werd in allerijl een tent opgetrokken. De regen tokkelde zo hard op het tentzeil dat je elkaar amper kon verstaan. Iedereen stond dus tegen iedereen op te schreeuwen. Niet de regen, maar de pikante lookgerechten zorgden voor natte ogen. De huidige kinderen trokken zich niks van het weer aan. Gewapend met nieuwsgierigheid, verlangen, hoofdkappen en paraplu's zochten ze de bank op. Die glom van de regen.

'Idee!' zei Romy dan. 'Kom.'

15

Even later zaten enkele scharreljongeren in het glazen kaarterhuis. Ze zagen er als indianen uit: ze waren getooid met kralen van knoflooktenen. In dat kaarterhuis was er een fototentoonstelling over de vorige lookfeesten. Daar kwam geen kat naar kijken. Het bereiden van de looksoep, de verkiezing van een lookkoningin en de wedstrijd lookvlechten gingen alle in de regentent door en eisten alle aandacht op. Nou, het is bekend: exposities dienen vooral om mensen *buiten* te houden. Daar konden die van het *Stedelijk Museum* wel van meespreken.

Romy voelde zich een beetje belangrijk: zij had immers het briefje ontdekt. Ze vertelde alles aan Jasdora en Barrebartle.

'Zeg: en het is niet Ruth hé. Of Barry.'

'Ja, nee, dat wist ik niet meer, hoor. Al die duivennamen die ik moet onthouden. Jullie dragen ook best wel ingewikkelde namen.'

'Romy. Barrebartle.'

'Sorry voor de tweelingleugen. Ik draaf soms door. Dat komt doordat ik *getotemiseerd* ben, hé.'

'Eh?'

'Een totem heeft me betoverd. Nu rij ik in een wagen.'

('Te gek voor verdere vragen,' dacht Romy hierbij).

'Hoe heette die knul van in het museum?' vroeg Barrebartle aan Romy.

'Dat weet ik niet. Zijn vader of zijn grootvader heet Geert. Ma kent hem. Hij is abonnee.'

'En je hebt die twee ook hier in het park gezien?'

'Ja, ik heb ze achtervolgd. Maar toen ... '

Romy zweeg even.

'Ja?'

'Eh ... toen verloor ik ze uit het oog. Ze gingen plotseling weg. En Jasdora's briefje hing hier aan dat prikbord.'

'Passeerde je hier dan?'

'Eh ... ik moest plassen.'

'Er is een duif gestorven,' zei Jasdora.

'En een kat,' zei Romy.

'Een duif uit het park?'

'Fischer.'

'De poes van het museum, hé?'

'Aristide.'

Even bleef het stil. Buiten ruiste de regen onverdroten neer. Toen zagen Jasdora en Barrebartle plotseling de verbazing groeien in Romy's ogen.

'Die jongen!' zei ze met een hoofdknik. 'Hij is het!'

Uit het regengordijn in het Torenpark weekte zich Ramses los. Hij hield zijn jas boven zijn hoofd en naderde het kaarterhuis. In zijn haar was een lookvlecht verweven.

16

Had hij ze gezien? Romy sprong op en bonkte tegen het glas. De jongen schrok en stopte. Romy wenkte. Toen knikte hij, ten teken van herkenning. Even later stond hij druipnat in het kaarterhuis.

'Hoi,' zei Romy. 'Ik zag je in het museum. Met je vader.'

'Was mijn vader niet, hoor. Mijn grootvader, Geert. Is de kat al begraven?'

'Ja.'

'Eh ... hebben jullie hier een kaartclubje misschien?'

Hij schudde zijn hoofd als een natte poedel.

'Haha ... nee. Dit is Barrebartle. En dat is Jasdora. Ik ben Romy.'

'Barrebeatle?'

'Nee, Barrebartle,' zei Barrebartle onzacht. 'En jij?'

'Ramses. Egypte, weet je wel.'

'Woon je hier in Westeinde?'

'Ja, maar ik logeer meestal bij mijn grootvader Geert.'

'Jullie vonden mijn briefje, hé?' zei Jasdora.

'Eh ... nee hoor, eigenlijk was dat mijn grootvader.'

'Hij vertelde erover in het museum,' knikte Romy. 'En toen eh ... '

'Romy vond dat briefje hier aan het prikbord in het kaarterhuis,' vulde Barrebartle aan.

'Heeft jouw opa dat dan hier opgeprikt?'

'Nee, hij kleefde het toch weer aan de bank in het park?'

'Dan heeft iemand anders het meegenomen. Iemand van de kaarters.'

Iedereen knikte. Zo zou het gebeurd zijn.

'Hoe heten jullie ook weer?' vroeg Ramses. Hij zwierde zijn lookvlecht opzij.

'Jasdora,' zei Jasdora. 'En Romy. En Barrebartle. Ik ben al wat ouder.'

'Moeilijke namen. Ik ben ook al zeventien,' zei Ramses.

'En ik achttien.'

'Wij eenendertig hé?' zei Barrebartle tegen Romy. Haar hart stroomde plotseling vol met warmte.

'Zeg, hebben jullie ook al met die *parkfeeks* te maken gehad?' informeerde Ramses.

Twee van de drie scharrelkinderen schudden van nee. Eén kon zich nog net inhouden en knikte niet van ja. Toen Ramses over de gebeurtenis met de *parkfeeks* vertelde, trok Barrebartle steeds groter ogen en ging Romy's hart vlugger kloppen.

'Welk huis was dat precies?' vroeg Barrebartle.

'Met die rare vensters waar je bijna niks door ziet.'

'En waarom riep ze dat eigenlijk?' wou Jasdora weten.

'Dat weet ik niet. Mijn opa wou er niks over kwijt. Hij zei dat ze af en toe iedereen verrot schold.'

'Dat kan toch niet ... ' zei Barrebartle. Hij keek sip en staarde door het glas naar buiten, naar niets. Romy hield hem stiekem in de gaten. Was die rare tante Brandien van hem dan echt zo'n feeks?

Ze durfde er Barrebartle niks over te vragen. Hij keek haar ook een poos niet aan.

'Is je vader ... eh, je grootvader dan een kunstenaar?' vroeg Jasdora.

'Was. Vroeger wel. Hij gaf er les in. Nu niet meer. Hij gaat alleen nog maar schilderijen kijken, krabbend aan zijn baardje.'

'Aha.'

'Eh ... komen jullie hier vaak? Is dat jullie clubhuis?'

'Nee. De bank is eigenlijk meer ... eh ... we voederen de duiven en we scharrelen rond in het park. We kennen elkaar pas enkele weken.'

'Aha. Scharrelkinderen, hé. Sorry: hangjongeren. Ik dacht dat parken voor ouwelui waren.'

Jasdora knikte: 'Scharreljongeren en kruimelduiven.'

'Haha!'

'Dat zou een goeie clubnaam zijn.'

'Ja hé?' zei Ramses.

Barrebartle keek weer gewoon, merkte Romy, maar toch zag je dat hij nog altijd met zijn gedachten in het huis met de rare vensters zat. Zijn huis. Waar zijn tante Brandien woonde. Die misschien de *parkfeeks* was. En lid van de *ouwelui*.

'Ik heb dertien duiven een naam gegeven, maar nu is er een dood. Er zijn er nog twaalf.'

Ramses knikte.

'Je ziet dat je niks dertien keer mag doen. Kennen ze hun naam dan?'

'Stom bijgeloof. Jaja.'

'Hoe heten ze? De museumpoes heette *Aristide*, hé?'

Romy knikte, en tot grote verbazing van de anderen begon ze zelf de duivennamen op te sommen:

Aljechin, Anand, Botvinnik, Buburin, Capablanca, Euwe, Fischer, Karpov, Kasparov, Kramnik, Leko, Morozevich, Spassky.

'*Fischer* zaliger dus,' vervolledigde Jasdora. 'Tel ze maar eens als het mooi weer wordt.'

Barrebartle zat Romy met open mond aan te kijken.

'Hoe doe jij dat, zeg?'

'Mijn vaste schijf in mijn hoofd laat niks los,' lachte Romy.

'Je kent je alfabet hé,' zei Jasdora.

'Ik heb de beroemdste grootmeesters gegoogeld,' bekende Romy.

Toen kreeg Barrebartle zin om haar te vertellen dat hij gedichten schreef, maar hij hield nog net zijn mond. Hier in het glazen kaarterhuis barstte het namelijk van het verstand. Konden gedichten concurreren met duiven?

17

Ramses leek best wel een geschikte knul. Hij ging nu omgekeerd op een stoel zitten en legde zijn armen om de leuning.

'*Als een duivenmelker*,' dacht Romy.

Ze luisterden allen ook naar het *totemiserings*verhaal van Jasdora. Ze had Romy en Barrebartle nog niet de volledige versie verteld, en er was nu ook een nieuwe bekende bijgekomen.

'Amal,' zei Ramses. 'Misschien komt het nog goed. Je rijdt nu toch al in een to-verwagen.'

'De wereld bestaat uit lopers en rijders,' zei Jasdora. 'Ik ben een tweewieler.' Ze wisten niet of ze daarmee mochten lachen. Romy kneedde het J-briefje tot een deegpropje. Barrebartle staarde weer even het regenpark in.

'We zien er gek uit met onze lookversieringen,' merkte Ramses dan op. Hij pakte zijn lookvlecht vast en monsterde het ding met schele ogen.

'Dat heeft mijn ma gedaan. Ze is goed gek.'

'Fan van Bob Marley, zeker?'

'Gaan jullie nog naar de tent?'

'Misschien wel. Straks.'

'Ik schrijf vanavond nog een lookgedicht,' zei Barrebartle plotseling. Hij schrok zelf van zijn mededeling. En Romy's hartje maakte nu een *looping*.

'Schrijf je gedichten? Ben je ook een kunstenaar? Breng je die op het podium?'

Dat waren veel vragen ineens. Van Jasdora. Van Ramses. Romy zweeg en keek alleen maar bewonderend naar Barrebartle.

'Zeg eens een gedichtje op, toe,' drong Ramses aan.

'Nee, dat doe ik niet. En het is gedicht, niet gedichtje. Een gedichtje is een onnozel vers. Eh ... versje.'

'Ja ... versjes zijn voor mietjes, hé.'

Ramses demonstreerde een indrukwekkende nichterige pose half opstaand uit zijn stoel. Even haakten de ogen van Barrebartle en Romy in elkaar: een prettig ongelukje.

'Durf je niet misschien?' drong Ramses nog es aan.

'Zeg, ik ken er nog geen uit mijn hoofd, hoor. Ik sta aan het begin van mijn carrière.'

Jasdora wiede tweemaal om hun tafeltje heen en declameerde dan plotseling:

*Vuur in de mond / Look is gezond /
Ik kom aan de kook door al die look /
Look look look / Vuurtjestook /
Ik ben van de kook door al die look //*

Op dat ogenblik wapperde een bliksemserpentine boven het Torenpark, gevolgd door een spetterend applaus in het kaarterhuis.

Jasdora boog even voorover in haar betoverde rolwagen. Haar ongelijke haren zwiepten mee naar voren en naar achteren. Wat een diva! Ramses' hart gloeide plotseling op, alsof het met look ingewreven was.

'... EN WAAR GEEN VUUR IS, IS GEEN ROOK ...' klonk het dan bij de deur, die op een kier was blijven staan. Vier gezichten keken verschrikt opzij, alsof iemand op hetzelfde ogenblik hevig aan hun hoofden rukte.

'Tante B ... !' riep Barrebartle.

'De park ... !' riep Ramses, terwijl hij ogenblikkelijk ook zijn mond hield.

Ze keken elkaar even verbaasd aan, alsof iemand *freeze!* geroepen had, of hen met de afstandsbediening bevroren had.

18

Tante Brandien was van kop tot teen *geknofloekt*. Ze verspreidde een vreselijke stank, zoals momenteel iedereen in *Garlicum*. Haar haren hingen als een water-val voor haar gezicht.

'Barrebartle!' wees ze.

'Wat een grote lange reuzenwijsvinger,' flitste het door Ramses' hoofd.

'Ja ... ' deed de aangewezenen.

Natuurlijk was hij Barrebartle. Kon knoflook de mensen dronken maken misschien? Romy, Jasdora en Ramses keken verbaasd eerst naar de badnatte haren van de vrouw, de ellenlange vinger, dan naar de daarmee aangeduide Barrebartle, en dan weer naar ... hoe noemde Ramses haar?

'Mevrouw, bent u de *parkfeeks*?' vroeg Jasdora dan.

'DE WAT?'

'Dat is ... dat is mijn tante Brandien!' riep Barrebartle vlug. En toen grolde de donder even.

Zowel Romy als Ramses verpulverden zowat de verschijning met hun ogen. Was dit de schreeuwende vrouw aan het venster geweest? Ze hadden allebei gehoord wat de vrouw riep. Maar hadden ze haar wel goed genoeg kunnen zien?

Romy twijfelde.

Ramses twijfelde.

Afstand en tijd doen twijfelen.

En Romy wist wat Ramses niet wist: dat ook zij het gehoord had, dat van die *mislukte kunstenaar*. Maar ze wou niet bekennen dat ze Ramses en opa Geert had achtervolgd. Dat zou te gek klinken, ook al ging het over het briefje van J(asdora). Wie mensen schaduwde, was ver heen.

'Eh ... dag tante van Barrebartle,' zei Jasdora dan, nadat het enkele seconden stil gebleven was in het kaarterhuis.

Met een rukje van haar hoofd zwiepte tante Brandien de natte klissen haar van voor haar ogen weg. De knoflookkralen om haar hals en haar polsen ritselden daarbij even feestelijk.

'Hier zit je dus. Lekker droog, hé.'

Barrebartle knikte. Het gebeurde wel vaker dat zijn tante even in het park opdook. Ze noemde het vaak '*mijn*' park.

'Tante: dat zijn ... '

' ... vrienden van je? Hallo, beste vrienden.'

De *parkfeeks* bleek best wel een vriendelijke dame te zijn. Ook al kneep ze haar ogen een paar keer tot spleetjes telkens ze naar Ramses keek. Herkende zij hem van die keer ... ? Misschien niet: na de derde keer waren de spleetjes verdwenen.

'Sorry voor de geur, hé. Hebben jullie zelf al de knoflooksoep in de tent geproefd? Nee zeker? Ik merk dat jullie wel de lookkransen dragen. Dat is goed. Bar weertje in *Garlicum*, hé? Vijf jaar geleden was het beter weer.'

'Ja mevrouw,' bevestigde Jasdora.

Ramses monsterde Brandien nog altijd van boven tot onder. Romy's verbaasde blik ontdooide langzaam tot een nieuwsgierige *smiley*.

'Eh ... is er iets, tante?' informeerde Barrebartle dan.

'Tja ... '

Toen merkte Barrebartle dat zijn tante toch wel een ietsepietsie vreemd deed. Ze lachte pijnlijk. Ze had iets harlekijnachtig.

'Eh ... wil je naar huis misschien?'

'Voilà: dat is het!' riep Brandien. En weer wees ze even naar Barrebartle. 'Mààrr ... wat heb ik níét?' vroeg ze dan. 'Wat heb ik verdorie vergeten?'

'De sleutel?' opperde Barrebartle.

'De sleutel!' herhaalde Brandien.

Een beetje verbaasd volgden de toehoorders het gesprek dat daarop volgde.

'Is het niet leuk in de tent?' (B1)
'Jij hebt er toch één bij je, hé? Of heb je die ook vergeten?' (B2)
'Jaja, hoor.' (B1)
'Een sleutel?' (B2)
'Ja.' (B1)
'Ja, hoor.' (B2)
'Misschien heb ik die wel verloren.' (B1)
'... of ergens laten liggen ...' (B2)
'Jaja.' (B1 + B2)
'Leuk, de sleutel.' (B1 + B2)
'Ik moet ook plassen, maar hier hebben ze het afgesloten, en in die wc-wagen bij de tent wil ik niet. Het regent er binnen en het stinkt er ... eh ... naar iets anders dan look.' (B2)

De scharrelclub had inderdaad niemand naar de kaartertoiletten zien komen. Die waren voor de duur van het Lookfeest gesloten. Iedereen moest gebruik maken van de wc-wagen, die in vrolijke blauwe en rode strepen geverfd was: 40 euro-cent per plasje of per hoopje, vrolijkheid en dienst inbegrepen.

'Weet je wat: komen jullie allemaal maar mee. Ik zet lookthee.'

De vier keken elkaar weifelend aan. Barrebartle haalde zijn schouders op: 'Als jullie dat willen ...'

Romy knikte. Natuurlijk.

Ramses knikte. Natuurlijk.

Jasdora zei: 'Kan ik zo wel naar binnen? Hebben jullie een wielvriendelijk huis?'

'Er is een loopplankje voorzien in de gang, kind,' zei de *parkfeeks*. 'Geen probleem, nietwaar, Barrebartle? Geef me een arm.'

Barrebartle schoof zijn arm door die van zijn tante en wenkte met een hoofdknik naar de anderen: 'Kom, lookthee bij mij thuis.'

19

Geruis van regen in het Torenpark. Geroezemoes van stemmen in de Lookfeest-tent. De Torenparkvijver werd gebombardeerd met hemelwater en protesteerde met blaasjes. Het geroffel van de regen op het zeil won het van dat stemmenkoor toen het gezelschap de tent passeerde.

Ramses duwde Jasdora's wagentje voort. Zijn lookvlecht wapperde achter hem aan. Jasdora's haren dansten op en neer. Ze hield een halfgeopende paraplu als een lans voor zich uit, gewapend tegen een overmacht aan boze pijpenstelen. Romy maakte een balkonnetje met haar jas en liep achter Barrebartle aan, die zijn looktante met zich meetrok. Hij worstelde ook met een paraplu, die eigenlijk meer leek op een remparachute.

In het huis met de glas-in-loodramen en de leeuwenkopklopper maakten ze kennis met ratten.

Overall in het huis wemelde het van de ratten.

'Hihihi!' grinnikte tante Brandien.

'Heftig!' riep Ramses uit.

'Eèk!' deed Jasdora.

'O ... !' zei Romy.

'Ja ...' (Dat was een bewoner van het huis.)

Overal waar een half dozijn ogen ook maar kijken konden, renden ratten over het behang, de kasten en het plafond. Het krioelde ervan. De enen leken allemaal op de anderen, met dit verschil dat de enen rechtopstaande oortjes hadden en de andere platte oortjes.

'Ze gelijken zo op elkaar. Zijn het allemaal dezelfde?' vroeg Romy bewonderend. Ze was onder de indruk van de tientallen, dozijnen, misschien wel honderd-en-een prenten, tekeningen, afbeeldingen en foto's.

'Nee,' schudde tante Brandien, er drupte hemelwater uit haar haren, 'nee, niet helemaal. Het gaat om twee categorieën. Het zijn eigenlijk afbeeldingen van twee ratjes: *Rough* en *Tough*. Maal zoveel dus.'

'Rr ... ?' vroeg Jasdora.

'Engels. Linkerkant van je mond. *Rough* en *Tough*,' antwoordde Barrebartle in Brandiens plaats. '*Rauw* en *Ruw*, vrij vertaald. Maar we werken ... eh ... mijn tante werkt internationaal.'

Brandien knikte: 'En dat *en* tussen de twee beestjes schrijf ik in de afko als een apenstaartje. Nou: in dit geval wordt het een rattenstaartje, hé. R@T. Of zo: *R.A.T.* ' Ze tekende met haar wijsvinger enkele krabbels in de lucht.

'Goed gevonden,' mompelde Jasdora.

'Mijn tante ontwerpt stripverhaaltjes en cartoons voor op schoolmappen in binnen- en buitenland,' verduidelijkte Barrebartle. 'Het is een kunstenares. In haar tekeningen zijn *Rauw* en *Ruw*, eh ... *Rough & Tough*, R@T dus, de hoofdpersonages. Ze spoken van alles uit. Het zijn avontuurlijke ratjes. Van geen kleintje vervaard. Het merk van de schoolmappen heet dus R@T. Eh ... en het regent en waait er ook altijd, nietwaar, tante? Zoals nu, dat treft. Het is altijd slecht weer in tantes strips op die schoolmappen, ze pest er de scholieren mee.'

Iedereen knikte begrijpend.

'Ja, ik zag wel es zo'n map in *C&P*.'

'Mijn zus heeft er ook enkele.'

'Doet u dat al lang, mevrouw?' informeerde Ramses. (Even wou hij aanvullen ... *mevrouw de parkfeeks*, maar hij kon zich nog net inhouden).

'Eh ... ' deed Brandien, terwijl ze de theespullen bijeenzocht en haar lookpersje uit een lade plukte. 'Eh ... ik teken al heel lang, ja.'

'Ik ook,' flapte Romy het er plots uit. 'Ik bedoel: gewoon ook, niet lang.'

Barrebartle keek haar nieuwsgierig aan.

'Jij ook?'

Romy knikte en beet op haar onderlip. Ze vond het stom dat ze zo de aandacht getrokken had.

'Muizen?' lachte Ramses.

'Hihi,' piepte Romy. 'Nee. Eh ... van alles, hé. Wat er in mijn hoofd komt.'

'Kunstenares hé,' zei tante Brandien.

'Muizenissen?' begon Ramses weer.

'Ik teken alleen maar rare mannetjes en vrouwtjes,' loog Romy een beetje.

'Gebruik je daarbij veel rood?' vroeg Jasdora.

'Het water kookt,' zei tante Brandien. 'Iedereen lookthee, ja?'

Weer kneep ze haar ogen tot spleetjes, en die bleven weer even wat langer dan normaal op Ramses rusten.

'Heb ik jou vroeger nog gezien of niet?' vroeg ze zich hardop af. 'Was jij onlangs hier in het park met eh ... met ... Ach, misschien beeld ik het me in; op mijn leeftijd zie ik ... '

Ramses keek haar met grote ogen aan, knikte niet ja en schudde niet nee, maar deed iets daartussenin, slikte, en zei toen: 'Lookthee is goed.'

'Als het maar geen rozenbottel is,' zei Jasdora.

Barrebartle staarde Ramses aan; Romy gluurde stiekem naar Barrebartle's gezicht. Ramses keek naar buiten, naar niets, waar het nog altijd haaiantanden sausde, terwijl hier binnen de ratten door elkaar renden, elkaar achtervolgden, in de staart beten, een klap verkochten, op hun kop stonden, aan hun oren trokken, grimassen maakten, ratje-over speelden of een neus zetten.

'Waarom geen rozenbottel, kind?' vroeg tante Brandien.

'Rood is de kleur van de dood,' antwoordde Jasdora fluks. 'De rode totem van de dood heeft van mij een wielrenster gemaakt. Ik hou niet van rood.'

Iedereen knikte begrijpend, maar niemand begreep het echt goed.

'Zo,' zei tante Brandien. Ze pootte een blad met vijf dampende kopjes scherpe thee op tafel neer. 'Proef en ween bitter.'

20

'Ik denk dat ik die *parkfeeks* gezien heb,' zei Ramses. 'Bijna zo zeker als twee plus twee vier is.'

'Wie heb je ... ?' vroeg opa Geert, verstrooid bladerend in kunstkrant DE WITTE RAAF.

'De *parkfeeks*. Je weet nog wel: die vrouw die plotseling ... toen we in het Torenpark naar dat briefje zochten dat jij ... '

'Hm ... ' gromde Geert. 'Ben je daar dan teruggeweest?'

Hij piepte met vragende ogen en opgetrokken wenkbrauwen net even boven de rand van zijn krant uit.

'Gisteren ... op het Lookfeest. Ik moest schuilen voor de regen. In het glazen kaarterhuis zat een clubje jongeren. We begonnen te praten en ... eh ... plotseling kwam die ... '

'Wíé??' onderbrak Geert scherp.

'... wel ... die ... je weet nog wel: ze riep vanuit haar venster naar ons ... '

'Ik heb je toch gezegd dat die vrouw een knotsgekke *fruitcake* is,' mompelde Geert, en hij dook vlug weer achter zijn krant.

'We zijn er ook binnen geweest.'

Het geritsel van DE WITTE RAAF hield plotseling op.

'Waar binnen? Bij de kaarterters?'

'Nee: bij die vrouw. En ik denk dat zij ... Het was hetzelfde huis als ... '

'Eh?' Weer gluurden de opa-ogen met de vragende larven erboven over de rand van de kunstkrant heen.

'Het is de tante van Barrebartle, de jongen van dat clubje. Hij, zij wonen vlak bij het Torenpark. De tante moest plassen, maar had haar huissleutel vergeten. De jongen die daar bij haar woont, had wel zijn sleutel bij zich. We gingen allemaal mee omdat zijn tante ons uitnodigde en we dronken lookthee.'

De krant zakte nu helemaal naar beneden, samen met de onderste opalip. Het bleef een eeuwigheid van drie seconden lang stil. ('*Mislukte kunstenaar!!*' echode het intussen in Ramses' hoofd).

'Eh ... hoe heet die vrouw ... eh ... die tante? Heeft ze haar naam gezegd? En wie is: allemaal?'

'Brandien. Tante Brandien. We waren er met z'n vieren: ik dus, die Barrebartle, ja, zo heet hij, die daar dus woont, Jasdora, een meisje in een rolwagen en Romy, nog een meisje natuurlijk. Overal liepen ratten. Ik bedoel: die vrouw tekent ratten voor op schoolmappen. Stripverhalen en zo. Haar kunstenaarsnaam is *DINA*. Zo staat het toch op haar stripteekeningen. En het eigenaardige is dat het altijd slecht weer is op haar tekeningen en in haar stripjes: regen en wind. Ze

houdt van bar weer. Haar tekeningen hingen overal rond in dat huis. Dat vertelde ze ons allemaal.'

'Ratten, hé,' knikte opa Geert. Hij verschanste zich weer achter DE WITTE RAAF.

'Die feeks is zélf slecht weer, wat ik je brom.'

'Ken je haar dan?'

'Maar nee.'

'Ze riep toen toch ... '

'NEE.'

Ramses drong niet verder aan. Als hij hier bij zijn opa zijn uitvindingsatelier wou behouden, dan moest hij nu ook zijn mond houden. De driftbuien van Geert waren bekend. Uitkijken geblazen. Thuis bij Ramses liep iedereen elkaar voortdurend scheldend voor de voeten. En uitvindings hebben vooral rust en stilte nodig. Geen *R@T-race*.

Ramses gluurde nog even naar DE WITTE RAAF, maar die bewoog niet meer.

21

Het vijfjaarlijkse Lookfeest was voorbij en het hield op met regenen. *Garlicum* werd weer Westeinde. De scherpe walmen, de stinkende ademwolken en de onwelriekende zweetgeurtjes vermengd met de damp van hectoliters hemelwater waren verdwenen.

Barrebartle zat met een ei. De brievenbus had op maandagavond een envelop van Ramses geslikt, gericht aan Barrebartle. Op de snipper die erin stak, stond:

Weet jij waarom je tante mijn grootvader uitschold voor mislukte kunstenaar? Kent zij hem?

(Ik durfde dat niet te vragen met de anderen erbij. Ik wil ook niet aanbellen, want misschien is zij thuis. Ik hoop dat je mijn briefje vindt.) R.

Tante Brandien was het huis uit: zoveelste vergadering met een firma in schoolbenodigdheden & slecht weer. Barrebartle staaarde naar de tientallen *Roughs & Toughs* op de muren en zuchtte. Een klein tipje van de sluier was nu opgelicht. Hij zou wel Ramses op moeten zoeken. Misschien konden ze samen te weten komen hoe de vork aan de steel zat. Wie was daar nog van op de hoogte? Romy? Jasdora? Misschien was het een misverstand? Had iemand verkeerd gehoord? Gezien? En tante Brandien zelf ... ?

Er waren nooit echt problemen geweest tussen hen. De jongen die om zo te zeggen uit een fles was gefloept en al vlug bij de reddende engel Brandien terechtkwam, had het al die jaren best naar zijn zin in het huis aan het Torenpark. Brandien/*Dina* hield van de knul die het met zijn *verwekkers* niet zo erg getroffen had. Die knul kon zich moeilijk een hysterisch gillende tante Brandien voorstellen, die vanuit haar venster de bankjesmensen in het Torenpark toebrulde. Hij tuurde net zolang naar een van de ratjes tot er leven in leek te komen.

Romy's tekenkunst onderging een kleine revolutie. Sommige van haar elfen kregen rechtopstaande oortjes, andere kregen een paar platte. Maar het bleef wel mooi lenteweer in haar tekeningen.

Jasdora speelde weer vaker schaak op het plafond. Haar koning heette Ramses. Ze won voortdurend van zichzelf. Haar enige twijfel betrof haar toekomst. Ze wou dolgraag iets ingewikkelds gaan studeren, bijvoorbeeld in een land waar

schaken een schoolvak was. Maar ze wou zich ook inzetten voor alle *getotemi-seerde* of *betoverde* mensen ter wereld. Iedereen was toch zo wild van *wielrenners* ?

Ramses zette zijn onderzoek verder in verband met het *perpetuum mobile*. Hij wou de eeuwigdurende beweging uitvinden. Die zou hij in de harten van de mensen inplanten. Sommige mensen. Volgens hem lag het geheim van dat *perpetuum mobile* in staande klokken. Dat geheim had de tijd nog niet prijs willen geven omdat de mensen zo ijdel waren de tijd om hun pols vast te binden, in de waan dat ze zo de tijd aan banden konden leggen en er hùn tijd van konden maken. Verder bekwaamde Ramses zich nog in de astrologie, de astronomie en de formulekunde.

Meneer Geert ging na het avondeten wel eens vaker in de omgeving van het Torenpark wandelen. Dat deed hij meestal wanneer Ramses weer voor een paar dagen naar huis was. En wanneer het licht al een beetje uitgegomd werd door het duister.

Twaalf duiven met beroemde namen hielden verder de wacht boven op de oude toren. Er was uiterst links een plaatsje vrijgekomen. Een ereplaatsje, want daar woei het het minst. Dat werd niet echt door iemand ingenomen. Het enige wat gebeurde, was dat iedere duif elke dag een ietsepietsie naar links opschoof. Na een halve week merkte je niks meer. Want iedereen bleef netjes in de rij. Net zoals bij de tanden in een mensenmond.

In het *Stedelijk Museum voor Hedendaagse Kunst* solliciteerden na het heengaan van *Aristide* verscheidene katachtigen via hun baasje naar de job van museum-poes. Het was een drukke tijd voor Nelle. In opdracht van de directeur organiseerde ze gesprekken met de katmensen. Romy hield de steekkaarten bij. Helaas kwam niemand in aanmerking om de betreurde *Aristide* op te volgen. Vooral de namen van de poezen betekenden telkens een ontgoocheling: *Missy, Kastar, Minoe ...* De directeur adopteerde dan maar een poes uit het asiel en noemde haar *Mauwerik*. Die liep weg. Een tweede poes uit het asiel kreeg een kans. Ook al *Mauwerik* genoemd. Die zat permanent op het dak. De bezoekers noemden haar 'de dakhaas'. Na zeven dagen was ook die spoorloos. Toen sloot Nelle de sollicitatieboeken maar. *Aristide* zou de enige *SMHK*-poes blijven. Hij ruste in vrede. (Het was een mannetje.)

22

'*Spoedoverleg,*' dacht Barrebartle. '*Ja: een top. Dat moet het zijn.*'

Hij zag op televisie president Obama en Angela Merkel en Vladimir Poetin handjes schudden.

'We gaan naar de bank,' mompelde hij, terwijl hij aan het venster ging staan en naar het Torenpark tuurde. Het was een prima weertje. Alles was tot leven gekomen. Stadswerklui ruimden nog de allerlaatste zwerfresten van het Lookfeest op. De snipper van Ramses zat ook nog altijd in zijn broekzak, weliswaar tot een minuscuul propje gekneet. Hoe kon hij, Barrebartle, de andere drie bereiken? Twee ervan waren een stukje ouder. Het gekke was ook dat ze elkaar nog niet zo vaak hadden ontmoet. Hadden ze iets? Waren ze vrienden? Ze hadden tot nu toe nog geen mobiele cijfercombinaties of e-mailadressen uitgewisseld. Niemand van

de vier scharreljongeren. Ze gingen ook alle vier naar verschillende scholen. Toch was er een verband. Verbond. Dat voelde je wel. De looktheesessie hier was gezellig geweest. Leve de ratten. En wees gegroet, *Slechtweervandaag*. 'Leve de ratten!' riep Barrebartle. Hij schrok van zijn eigen stem en keek om zich heen, maar er was niemand. Tante Brandien was naar het *Shopping Center*. Er zeilde een duif boven het Torenpark. Een klein vliegtuigje in spreidstand. 'Spaskin? Molotov?' fluisterde Barrebartle. Hij wist het niet meer. Die Romy ...

Inmiddels ...

De bomen hadden op enkele dagen tijd ongeveer al hun bladeren weer aange-
trokken. Nelle kreeg het bijzonder druk. Romy's weekendpa werd zelfs een tijd-
lang gewoon een weekpa. Voor Romy werd het alleen even wennen aan die
vriendin van haar pa, maar Jurka viel best wel mee.

In de maand mei leggen vele kunstenaars een ei. Dat was ook zo in Westeinde.
Het zou een heel bijzondere tentoonstelling worden in het *Stedelijk Museum voor
Hedendaagse Kunst*. De grote baas van het museum, meneer Lunet (altijd her-
kenbaar aan een wit sjaaltje; hij had er voor elke dag een), had namelijk een
speciaal project bedacht. Hij was op het idee gekomen toen hij, kort na de dood
van *Aristide*, in zijn kantoor onder de halogeenlamp schaduw dieren probeerde te
maken met zijn handen. Eigenlijk probeerde hij het silhouet van de betreurde
Aristide na te bootsen. Dat schimmenspel lukte hem aardig. Per slot van reke-
ning was hij zelf ook een beetje kunstenaar. Net op het ogenblik dat Nelle twee-
maal op zijn deur klopte, sprong hij met een gilletje op. Niet omdat ze op zijn
deur klopte. Wel omdat hij plotseling onverwacht bezoek kreeg van een lumineus
idee. En dat kreeg baliebediende Nelle onmiddellijk te horen.

'Schimmen! Schaduwen!' riep de heer Lunet.

'Eh ... ?' deed Nelle.

'Veranderend naargelang van het licht! Projecties! Ja! Stralen! Kaarsen! Beweeg-
lijke ... eh ... Ja!'

'Waar hebt u het over, meneer?'

'Nelle: zou jij aan de schaduw van iemand kunnen zeggen wie het is? Zijn karak-
ter aflezen? Zonder dat je hem, haar echt ziet, bedoel ik?'

'Eh ... dat weet ik niet, hoor.'

'Mensen veroorzaken schaduwen. Schimmen. Voorwerpen ook. Daar moet er
licht voor zijn. Zon. Is dat niet mooi?'

'Dat is ... '

'Als we nu eens zulke *ongrijpbare* zaken tentoon zouden stellen? Met kunstlicht?'
Nelle knikte bedachtzaam en dacht even enkele seconden nog dieper na. Dan
antwoordde ze: 'Zolang die zaken ook maar *begrijpbaar* blijven, hé meneer de
directeur. Kunst is zo al moeilijk genoeg.'

'Hm,' knikte Pat Lunet. 'Daar zeg je zowat.'

'Ja, hé.'

'Luister: achter elke schaduw steekt iets anders. Een ding. Een mens. Dingen
kun je zien. Voelen. Mensen ook. Nou?'

'Dat ... dat is een diepe gedachte die u daar heeft, meneer. Tevens een goed ver-
trekpunt.'

'Denk even met mij mee, Nelle. Laat het stormen in je hersenen.'

Nelle knikte verbaasd. De heer Lunet vormde nu met zijn handen een ... ja, wat
was het?

'Wat is dit, Nelle? Herken je dit?' Zijn witte sjaaltje trilde van opwinding. Nelle keek scherper toe.

'Eh ... het lijkt wel het kopje van een kat, zou ik zo zeggen. Die oortjes ... '

'Nou ... o ... ' deed Pat Lunet. Hij was een klein beetje ontgoocheld. 'Eigenlijk is het een wolf. Maar ja ... oefening baart kunst, hé? Wat denk je van mijn idee?'

'Kunstenaars zijn rare kwieten, meneer, met permissie. Ik denk wel dat ze oren zullen hebben naar uw plan. Of oortjes.'

'Ja, hé? Hopelijk krijgen ze ook rode oortjes.'

'Meneer ... als u even ... wilt u misschien mijn vakantieregeling even ... '

'Geef maar hier, Nelle. Maar voor je met vakantie gaat, staat er hier in het SMHK iets groots te gebeuren!'

'Alstublieft.'

'Ga je reizen deze zomer, Nelle?'

'Alleen in mijn hoofd, meneer.'

'Aha: zie je wel! Nog zo'n voorbeeld!'

De heer Lunet zwierde zijn witte sjaaltje naar achteren, deed vervolgens hetzelfde met een weerbarstige lok grijzend haar en zette dan zijn kunstige handtekening op het blad dat Nelle hem toeschoof.

'Zo, het hoofd wil ook wat, hé.'

Nelle keek hem even verbaasd aan.

'Ja,' knikte ze dan, 'dank u.'

De heer Lunet was nooit erg sterk met woorden geweest.

23

De vijf aangesproken kunstenaars (allen uit de omgeving van Westeinde afkomstig) gingen akkoord met het plan. *Pamaconda* eiste wel dat er voortaan achter haar kunstenaarsnaam een *interrobang* zou staan.

'Het is een *statement*,' legde ze uit. 'Ik wil mij uitdrukkelijk *profileren* in een

steeds veranderende wereld. De is mijn *Daad van Bevestiging* als kunstenaarres.'

Pat Lunet knikte dat het goed was. Hij kreeg wel vaker kunstzinnige, excentrieke *fruitcakes* over de vloer.

Toen ging iedereen in het SMHK aan de slag. Tot laat in de avond bleven de lichten er branden, en zag je schimmen en schaduwen allerlei geheimzinnigs uitspoken.

Westeinde: zijn Lookfeest, zijn Torenpark, zijn Schimmenrijk!

En boven op de glazen koepel van het SMHK koerden twaalf duiven dat het goed was. De sporen die ze daarbij achterlieten, werden door de schoonmaaksters als pure kunst beschouwd: ze konden er niet bij en dus bleven ze er af. Van ver bekeken waren het zelfs mooie smakjes.

Nelle ontwierp de uitnodiging voor het grootse project.

'Laat de kunstenaars in mei maar hun ei uitbroeden,' zei Pat Lunet. 'Dan hebben wij in juni een mooie korf eieren. Prik een vrijdag voor de openingsplechtigheid. Dan is iedereen goedgezind. Einde van de werkweek, weet je wel. Ruikt naar zeep.'

Ja, de heer conservator wist van wanten.

SCHIMMEN & SCHADUWEN

Orfee Jennard
Philippe Dessauvage
Sigrid Tanghe
Rik Bouttens

Pamaconda

... & het **Stedelijk Museum voor Hedendaagse Kunst**

nodigen u vriendelijk uit op de opening van hun tentoonstelling

op VRIJDAG 13 JUNI 2012 om 20 uur

Inleidend woord door mevrouw de schepen van Cultuur **Wilma Vincke.**

Toespraak door de heer conservator **Pat Lunet.**

Receptie aangeboden door de **Cultuurraad van Westeinde.**

Met dank aan de **Tigers Service Club afdeling West.**

Catalogus verkrijgbaar in zwart-wit.

De expositie loopt tot en met 31 augustus 2012.

24

'Kon ik maar een duif uitsturen met een bericht,' dacht Barrebartle. 'Stom dat we elkaar nu niet kunnen bereiken. Hoe vind ik Ramses? Zal hij me misschien nog opzoeken? Hier in het park?'

Het enige wat hij kon doen, was wachten. Niet alleen op Ramses. Vanuit zijn uitkijkposten aan diverse vensters observeerde hij om de haverklap de bank in het Torenpark. Hij holde vroeg van tafel weg en maakte van zijn huistaken een haastklus. Brandien schreef het toe aan de fameuze apenjaren.

Op een late vrijdagmiddag in mei ontwaarde hij plotseling een bekende gestalte op de bank. Romy! Ze tuurde in de richting van zijn huis. Dat was duidelijk. Zijn hart sprong op van vreugde. Hij rukte het venster op de eerste verdieping open en wuifde. Ze had hem onmiddellijk gezien en wuifde uitbundig terug.

'Ik kom!' riep hij met overslaande stem. Had ze dat wel gehoord? Hij knalde het venster zo hard dicht dat het bijna aan diggelen lag.

'Barrebartle! Kalmpjes aan hé daarboven!' klonk het van beneden. Tante Brandien had zich in haar tekenatelier een bult geschrokken, waardoor een van haar ratjes plotseling een ezelsoor vertoonde.

'Het leek wel alsof er een meteoriet was ingeslagen,' zei ze, toen hij de trap afgestommeld was. 'Moet je dringend, ja?'

'Er is een meteoriet in mijn hart geploft, je moest eens weten,' dacht Barrebartle. Hij zei: 'Even mijn duifjes in het park gaan groeten, tante. Ik heb verse lucht nodig.'

'Gezondheid, jongen,' wenste Brandien, en ze gomde het ezelsoor weer weg.

'Hoi.'

'Hoi.'

Met die twee wereldbekende woorden begroetten Romy en Barrebartle elkaar.

'Kom je de duiven voederen?'

'Ik heb niks meegebracht. Er waren geen restjes.'

Barrebartle speelde met het propje papier in de diepte van zijn broekzak.

'Ik ook niet. Ik zag je plotseling en ... '

'Ja, ik ook. *Surprise*, hé?'

'Leuk.'

Aan de overkant van het Torenpark streek een klad duiven neer, waar een vrouw op een bank was gaan zitten.

'Zouden dat de onze zijn ginder?'

'Weet niet. Jij kent al hun namen, hé? Herken je ze van zo ver? Herkennen ze jou?'

Romy lachte even: 'Beroemde schakers, hé.'

'Heb je nog wat van de anderen gehoord?'

'Jasdora? Ramses?' Nee.'

'Ik ook niet. Eh ... of toch ... '

Barrebartle hield het propje nu in zijn gesloten vuist. Hij aarzelde. Romy keek hem vragend aan.

'Weet je nog: die zaterdag van het Lookfeest? Toen het zo regende?'

'Ja ... ?'

'Wat Ramses toen vertelde ... '

'Eh ... '

'... van die *parkfeeks* ... zijn grootvader ... '

'Om eerlijk te zijn: ik was eigenlijk getuige,' flapte Romy het eruit.

Barrebartle keek haar verbijsterd aan.

'Hé?!'

'Ik heb dat toen ook gezien en gehoord.'

'Maar ... eh ... '

'Het was voor die meneer Geert bedoeld. Ramses' opa. Ik was toen ook in het park hier. Eh ... eigenlijk achtervolgde ik Ramses en meneer Geert. Ze waren eerst in het museum, bij mijn ma. Daar had die man het over het briefje van Jasdora, dat hij in het park had gevonden. Daarom ben ik ... Hij heeft me niet gezien hoor. Ramses, bedoel ik. En toen moest ik plassen en ik ontdekte het briefje in het kaartershuis. Eh ... ingewikkeld, hé?'

'Ja ... Was het echt ... ?'

Romy knikte en wees naar het huis met de glas-in-loodramen en de leeuwenkop-klopper.

'Ja hoor. Eerste verdieping. Raam rechts. Jouw huis. Ik zat vlakbij, in die struiken ginder.'

'Verdorie.'

Barrebartle vouwde nu het propje open en probeerde het glad te strijken:

'Kijk, dat stak maandagavond in mijn bus.'

Romy las het briefje en knikte: 'Dat klopt, hoor. Dat heb ik ook gehoord.'

Barrebartle zuchtte en beet op zijn onderlip.

'Je tante ... ' zei Romy dan. 'Je tante ... Is dat een goeie? Eh ... tante? Is er iets mee ?'

Ze gaf Barrebartle zijn verkreukelde snipper terug. Hun handen raakten elkaar even aan. Hij scheurde het briefje in kleine stukjes, die hij in de vuilnisbak even verderop neer liet dwarrelen. Er kwamen onmiddellijk enkele duiven op af. Boos om het bedrog bleven ze zenuwachtig heen en weer paraderen voor de bank.

'Ja,' knikte Barrebartle dan, terwijl hij weer naast haar plaatsnam. 'Goed hoor. Ze is een goeie. Maar zou ze Ramses' opa dan kennen? En waarom noemt Ramses haar de *parkfeeks*? Ik heb haar nog nooit ... Vreemd.'

Romy knikte en knikte niet en glimlachte wazig voor zich uit. Die aanraking van daarnet had het waakvlammetje in haar hart even op doen flakkeren. En dat gaf een goed gevoel. En spannend.

'Is die opa dan kunstenaar?'

'Weet niet ... '

'Heb je Ramses dan niet meer gezien sedert maandag?' vroeg ze dan.

'Nee. En maandag zag ik hem ook niet, hoor. Zijn briefje stak zomaar in mijn bus. Gelukkig was tante Brandien niet thuis. Maar ze zou nooit een brief voor mij zelf openen. Denk ik toch.'

'Ik moet twee bussen in de gaten houden: die bij mijn ma en die bij mijn pa. Maar zoveel brieven worden er niet meer verzonden hé.'

'Twee bussen?'

'Ik woon in twee huizen. Weekendpa, weekma: ken je wel. Beetje scharrelachtig.'

Barrebartle knikte.

'Ik ben een tantekerel. Ik heb mijn ouders nooit gekend.'

'Dat is ... Weet jij waar Ramses woont?'

'Nee ... '

'Ik ook niet. En Jasdora?'

'Niet ver van hier, zei ze eens.'

'Ja. Ik heb haar vroeger ook al in het park gezien.'

'We zullen nog eens *bankraad* moeten houden, hé? Om het raadsel op te lossen.'

'Dat is een goed idee. Maar hoe kunnen we de anderen vinden?'

'We gooien kruimels en wachten af.'

'Haha.'

Barrebartle keek haar even wat langer aan. Dat durfde hij nu al wel. Hij vond Romy doodgewoon mooi. En ook vreselijk slim. Hoe meer hij bij haar was en hoe meer woorden ze wisselden, hoe meer het lente werd in zijn hoofd. Parken waren spannende buurten. Je had er niet altijd geheimagenten en spionnen voor nodig.

Botvinnik, *Buburin* en *Anand* stegen ontgoocheld weer op. Op de bank werd nu vooral gezweven. Maar ook dat zwijgen deed deugd. Het was het zielenzalfje voor het schroeivlekje dat de liefde in hun hartjes had gebrand.

25

'Kruimels gooien en afwachten.'

Hoe kon het kladje scharreljongeren weer voltallig neerstrijken in het Torenpark? Op een boogschotje van waar de vermeende *parkfeeks* woonde? Wanneer kon er weer eens een *bankraad* doorgaan?

'Kon ik maar Duifs spreken,' dacht Barrebartle. *'Dan stuurde ik de twaalf schaakmeesters de stad in, met een boodschap voor Jasdora en Ramses.'*

Eigenlijk vonden Romy en Barrebartle het voorlopig niet zo erg dat de andere twee even wegbleven. Ze zagen elkaar nu elke dag na schooltijd even in het To-

renpark, zonder pottenkijkers. Daartoe kozen ze een bank die niet vanuit het huis door tante Brandien bespioneerd kon worden.

'Niet dat ik zo'n bange tantekernel ben, hoor,' zei Barrebartle.

'Ze leek me wel een aardige ...' knikte Romy. ('... feeks', vulden ze hier allebei stillerjes in zichzelf aan. Misschien was de regen van toen de reden: slecht weer toverde wel vaker mensen om in feeksen of weerwolven).

Ze legde haar hoofd op zijn schouder en keek naar de voorbijrijvende wolken. (Geliefden overal ter wereld hebben iets met langzame witte wolken in de lente. Ze hebben gelijk). Dat gebeurde sinds kort elke dag. En hij nam haar hand in de zijne. En soms zoenden ze wat, eerst vlug en onwennig, daarna wat steviger, als er tenminste niet te veel toeschouwers passeerden.

'Tekent ze nog altijd ratten?'

'Ja, ja hoor, mijn ratje.'

'Haha.'

Die wolken brachten Romy's gedachten op *Aristide* en de *Schimmen & Schaduwen* waar haar ma Nelle momenteel zo hard voor aan het werk was. (Geliefden overal ter wereld zien vaak allerlei figuren in wolken. Ze hebben gelijk).

'Je moet eens naar *Aristide's* graf in de museumtuin komen kijken. Misschien willen Jasdora en Ramses ook wel.'

'Goed idee. Ik heb nog nooit een dierengraf gezien.'

'Er is binnenkort ook een kierewiete tentoonstelling van schimmen en van schaduwen in het museum.'

'Eh?'

'We zouden met z'n vieren naar de feestelijke opening kunnen gaan. Dan zien we zeker ook die opa van Ramses. Hij is, was kunstenaar. Hij komt er wel vaker. Ma kent hem ook. Misschien komen we dan iets meer te weten. Over ... eh ... je weet wel.'

Ze knikte even vaag in de richting van zijn onzichtbare huis aan de andere kant van het park.

'Schaduwen wat? Schimmen wie?'

'Eh ...' deed Romy. Ze probeerde Barrebartle het project uit te leggen.

'Ja ...' knikte Barrebartle. Als rattenkoning was hij wel meer zulke kunstzinnige toestanden gewend, thuis, bij tekentante Brandien.

'Eh ... zeg: heb je je ma nooit iets gevraagd over die grootvader van Ramses? Ze kent hem toch?' vroeg hij dan.

'Nee, ik durfde nog niet. Dan moest ik ...'

Barrebartle knikte: 'Ze weet niet dat we hier elke dag ...'

'Nee. Het park ligt ook niet op mijn weg van en naar school, hé.'

Ze zwegen een poos.

'Appelmoes,' zei Romy dan, weer in de lucht turend.

'Hé?'

'Kijk: appelmoes. Die wolk daar lijkt op appelmoes.'

'Ja hé?'

Dat was ook kunst. Maar je hoefde er niet voor te betalen: geen toegangsticket, geen aankoop prijs, geen veilingbedrag. Gewoon gratis luchtappelmoes.

26

'*Interrobangerik!*'

'*Zondagskunstenaar!*'

De beeldende artiesten Rik Bouttens en Pamaconda (nou, eigenlijk dus: Pamaconda ?) konden elkaar duidelijk niet goed luchten. Bij de voorbereidingen van **SCHIMMEN & SCHADUWEN** heerste er door de schuld van die twee een grimmig sfeertje in het *Stedelijk Museum voor Hedendaagse Kunst* van Westein-

de. Rik Bouttens haatte de vreemde *installaties* van Pamaconda ? als de ziekte. En de experimentele kunstenares (die eigenlijk heel goed op een rat geleek; haar korte haren leken door zo'n pelsdiertje aangevreten in plaats van door een kapster geknipt) kreeg de kriebels van diens *brave, burgerlijke* keramiëschalen, zoals zij die noemde. Directeur Pat Lunet had alle moeite van de wereld om die twee in dezelfde ruimte aan het werk te zetten. Dus deed hij dat niet: ze kregen ieder hun eigen zaaltje. En Nelle goot de overspannen artiesten vol met slappe koffie. Met de andere schaduwkunstenaars zat het snor. Orfee Jennard, Sigrid Tanghe en Philippe Dessauvage waren immers al heel blij dat ze voor dat speciale project in het *SMHK* gevraagd waren.

Wanneer de spanning tijdens de werkzaamheden in het museum te hoog opliep, pakte Nelle haar stoel van bij de balie en ging een poos bij het graf van *Aristide* in de tuin zitten. Er was ook wel een stiekeme reden waarom ze dat deed: je mocht in openbare gebouwen nergens meer roken. Nelle was kettingrookster geweest. Ze rookte ooit zoveel dat haar brillenglazen er bijna van smolten. Nu was dat gelukkig al heel wat verminderd. Misschien stopte ze binnenkort met die slechte gewoonte. Een graf kan mensen met slechte gewoontes nu eenmaal aan het denken en bezinnen zetten. Ze krijgen dan andere gewoontes, die ze langer in leven houden.

Intussen sleepten de ?-kunstenares en de anderen diverse kunstzinnige beelden, doeken, voorwerpen en *installaties* én allerlei lampen, lichten, vlammen, spots en stralenbundels aan. Het *SMHK* werd omgetoverd tot een schimmenrijk. Geleidelijk verdwenen de dingen achter doeken en schermen en geleidelijk werden hun schaduwen duidelijker en scherper. De kilometers draden en kabels doorheen het museum hielden ze in leven. Die vormden de zenuwen en aders en darmen van de tentoonstelling. Pat Lunet kuchte elke dag wat meer tevreden. Het overkwam hem soms dat hij goedkeurend begon te knikken. Nelle diende na verloop van tijd minder en minder nerveuze koffie te schenken. De grimmigheid verdween. Orfee, Sigrid en Philippe (die wel een beetje nederiger waren dan de

andere twee) fluisterden zelfs onder elkaar dat het tussen Pamaconda ? en Rik Bouttens weer helemaal koek en ei was. Ze fluisterden daar dan ook wel onmiddellijk bij dat dit kwam doordat die twee alleen nog elkaars schaduwen konden zien. Misschien deed kunst zoiets als muziek: de zeden van de moeilijke mensen verzachten. Ook de verse lente zal in dat verband wel haar duit in het zakje hebben gedaan. Het groen kon echt niet meer groener zijn. En, *top of the bill* bovenop dit alles: de duiven op de glazen koepel van het *SMHK* knikten dat het goed was. Ze brachten vrede met zich mee. Nelle, zes kiloetjes magerder door al die drukte van de laatste weken, kreeg intussen weer de kans wat meer Nelle-dagen voor Romy in te lassen. Haar dochter was de laatste tijd zo'n beetje een slachtoffer van de hedendaagse kunst geweest, vond ze.

De zon bleef fluiten en de vogels bleven schijnen in *Westeinde*. Alleen in de schoolmappen heerste bar weer, waar je nog geen rat door zou jagen.

Rodekooldagen op school vinkte Jasdora op de kalender aan. In het zwart. Rodekool vond ze helemaal geen groente, wel eerder een paarse *schaamte*, of een *blauwte* met een roodpurperen blos. Op rodekooldagen kwam haar ma Hermelinde haar 's middags ophalen, voor een snelle hap in de stad. Scholen deden daar tegenwoordig minder moeilijk over dan vroeger. Die middag bijvoorbeeld zaten ze gezellig samen in de cafetaria van het *SMHK* – een gestolen uurtje tussen 12 en 1, voedertijd. Er zaten nog een tiental haasthappers.

Jasdora had daarnet Romy's ma aan de balie gezien. Althans: dat nam ze aan, dat zou die vrouw wel zijn, dacht ze. Romy had eens verteld dat ze hier werkte.

'Het meisje van die vrouw aan de balie ... ik bedoel: de dochter van die vrouw, ken ik. Ze voedert ook soms de duiven in het Torenpark.'

'Ah?'

'Ja: Romy. Dat is haar moeder ginder. Nelle heet ze. En de museumpoes is dood. *Aristide*.'

'Ja, dat weet ik. Ik las het in de *Westeinder*. Droevig nieuws. Wat eten we?'

'Garnaalkroketjes?'

'Mm ... ja. Zijn die niet te roze voor jou?'

'Nee, ze gebruiken grijze.'

'Goed dan.'

'Barrebartle, zo heet haar vriend.'

'Eh?'

'Barrebartle.'

'Dat lijkt wel een naam voor een dondergod. Of een indiaan: *In-De-Bergen-Rollende-Donder*. Nog erger dan al die duivennamen van jou. Jouw leeftijd? Zelfde school?'

'Haha. En neen. En nog eens neen.'

Nu kwam Romy's ma aan een tafeltje in de cafetaria zitten.

'Kijk,' knikte Hermelinde.

'Ja,' zei Jasdora. 'Ik zie het wel, hoor. Maar zij kent mij niet. Ik hoef niet te wuiven of zo.'

'En jij kent haar wel?'

'Alleen van horen vertellen, van Romy.'

'Aha. De zaak is duidelijk.'

Hermelinde dook weer weg achter haar menukaart.

Zoals de *breinachtige* Jasdora het in haar hoofd voorspeld had, verscheen even later ook Romy.

'Voor mij een *antirodekooldag*, voor haar een *Nelle-dag*,' dacht ze.

'Kijk!' knikte ze op haar beurt. 'Daar is die Romy.'

Ma Hermelinde keek opzij.

'En? Moet je nu niet wuiven?'

'Wuiven is voor ex-kinderen.'

'Oude jongeren, zul je bedoelen. Of jonge ouderen. Hoe doen jullie dat dan wel, elkaar groeten? Supermegacool?'

'Kijk, zo.'

Jasdora knikte naar Romy, en Romy knikte op datzelfde ogenblik naar Jasdora, en allebei toverden ze de *grijnsgroet* op hun gezicht.

'Wat is dat?!'

'Dat is de *grijnsgroet*. Die is voorbehouden aan jongeren die in het gezelschap van een ex-kind een andere jongere willen groeten. Die eventueel ook vergezeld is ... '

'Jaja ... hebbes, hoor. Dit hier is dus een dubbel geval. Dubbel gegrijnsd.'

'Precies. Twee *grijnsgroeten*.'

'Voor ieder *jong één*?'

'Ha ende haha!'

'En zo'n kreuklach volstaat?'

'Ja.'

'Wel wel toch. Jullie generatie zal vroeg beginnen rimpelen, hoor.'

Toen kwam de cafetariajuf de bestelling opnemen. Hoog tijd voor 2 x 3 haast-kroketjes.

Romy liep de trappen van het *SMHK* op. Elke minuut van de dag dacht ze aan Barrebartle, maar nu had ze honger. De balie was al leeg, dus stevende ze onmiddellijk naar de cafetaria door.

'Oeps,' deed ze stilletjes, toen ze bij het raam de elektrische rolwagen zag.

Nelle glimlachte breed. Romy lachte terug en ging zitten. Toen Nelle in de menukaart dook, wisselde Romy vlug de *grijnsgroet* uit met Jasdora.

'Kaaskroketjes?' opperde Nelle.

'Mm ... ja: kaaskroketjes fietsen er wel lekker in.'

De cafetariajuf kwam al op hun tafeltje toe.

Even later, toen de kroketjes in knappenden lijve op de beide tafels arriveerden, en de duiven boven op de glazen koepel van het *SMHK* ook opstegen op zoek naar een middagmaal, deden Jasdora en Romy flink hun best om geen enkele blik te werpen op elkaars tafel. Dat was een kunst die alle jongeren beheersten die vergezeld waren van één of twee van hun *verwekkers*. En ze bevonden zich nu eenmaal ook in een kunstmuseum. Elkaar *ongezien zien* was ook een kunst.

28

'Scharreljongeren komen dus niet uit een ei, maar wel degelijk uit een vleesmoeder,' zei Jasdora.

Ze hadden net allebei hun vrouwelijke ouders wandelen gestuurd toen het stilaan tijd voor school werd. Nu reden en stapten ze naast elkaar, samen een eindje op weg naar hun scholen.

'Nu heb ik de jouwe ook gezien,' knikte Romy. 'Dure dame, hé? Bont ? Nerts ? Champagne ?'

'Dat valt wel mee. En bij jou?'

'O, Nelle is een goeie vriendin, ja. Sherry soms.'

'Eh ... geen nieuws van de anderen?'

'Ja hoor.'

Jasdora keek verrast op. Gewoonlijk antwoordde iedereen hetzelfde als je vroeg:

'Geen *nieuws*?', namelijk: '*Nee, eigenlijk niet*.' Of: '*Niet speciaal*.'

'Ja? Vertel op. Ik ben ... '

Ze slikte nog net het woord *nieuwsgierig* in.

Romy deed in korte bewoordingen het verhaal van Barrebartle en het briefje van Ramses en de vermoedelijke *parkfeeks*.

'De *rattenkoningin*,' mompelde Jasdora.

'Ja,' knikte Romy. Hoewel ze elke minuut aan Barrebartle dacht, voelde ze zich toch ook bijzonder vrolijk omdat ze zomaar naast Jasdora liep en er vertrouwelijke gesprekken mee voerde. Die prachtmeid was zelfs een flink stuk ouder dan zij.

'Het is tijd voor onze scholen. Jij moet nog verder dan ik. En ik rij vlugger dan jij, haha. Spreken we weer af in het Torenpark of zo? Pak je mobieltje, we ruilen cijfertjes. Laten we eens bellen. Heb je van de anderen al hun ... ?'

'Ja ... ja ... nee ... ' deed Romy.

Toen hielden ze nog even halt om allerlei geheimzinnige formules uit te wisselen. De groenzone in de omgeving van een *Museum voor Moeilijke Kunst* was daar ideaal voor. Ook dat vormde een spannende buurt. Daarom dat de duiven ook de weg naar hier gevonden hadden. Ze zaten in het grote complot verwickeld. Scharrelen had altijd een doel.

29

Romy bleef niet stilzitten, hoewel de school haar veel kostbare tijd afsnoepte. Via ma Nelle en haar bekende museumbezoeker Geert slaagde ze erin de persoonlijke cijfercombinatie van Ramses te bemachtigen. Dat vroeg natuurlijk om enige uitleg bij haar ma. Romy was echter al een paar keer in de leer geweest bij wonderkind Jasdora. Als een geoefende spionne maakte ze gebruik van enkele verstrooide baliemomenten in het museum om Nelle de gegevens te ontfutselen. Ze maakte haar ma wijs dat het meisje in de elektrische rolwagen (*'Je moet haar toch ook wel gezien hebben, die middag in de cafetaria hier? Ik heb haar af en toe al es gesproken, fijne meid hoor, iets ouder dan ik.'*) dringend contact wou zoeken met Ramses, die zij hier ook al eens ... op huiswerkdagen ... bla ... blub ... bla ... blub ... Dus belde Nelle even meneer Geert op. *No problemo*. En meneer Geert was zo vriendelijk de getalletjes van kleinzoon Ramses op te vragen en te dicteren. En Nelle was op haar beurt zo vriendelijk ...

'Hela,' zei die plotseling. 'Waarom gaf jij eigenlijk jouw eigen nummer niet door? Dan kon die jongen toch ook rechtstreeks ... '

'Eh ... ' deed Romy (*slik*). ' ... Ja ... Dat had ook gekund ... eh ... maar ... die jongen kent mij toch niet echt goed, hé? En jij en meneer Geert ... '

'Ook nog waar,' knikte Nelle, na drie seconden diep nadenken. Dat hield steek. En dus dicteerde ze haar nakomelinge het nummer dat meneer Geert haar gedicteerd had, die het op zijn beurt gedicteerd had gekregen van een ietwat verbaasde Ramses. (*'Ze bellen vanuit het stedelijk museum, Ramses. Er is daar blijkbaar iemand die je zoekt. Iemand in een rolwagen.'*)

En waarom al dat ingewikkelds gebeurde? En Romy in dat verband zo haar blozende best deed? Dat was allemaal uit liefde voor Barrebartle, de tekentantekeutel van het Torenpark.

Diezelfde valavond nog belde Romy de jongen in het huis met de leeuwenkopklopper op. Zij hadden hun combinaties al geruime tijd uitgewisseld. Wie zoent, ruilt ook cijfers.

'Eindelijk,' zei de jongen. Hij tikte twee nieuwe nummers op zijn mobieltje in.

'Wat is er eindelijk?' informeerde tante Brandien.

'Bel jij of bel ik?' vroeg Romy.

'Niets, hoor,' antwoordde Barrebartle.

'Hé?' deed Romy.

'Jij Jasdora en ik Ramses?' stelde Barrebartle voor.

'Dat is goed.'

'*You Tarzan, me Jane,*' mompelde tante Brandien, maar dat hoorde hij niet.

30

In het oerwoud van de stad begon het tamtamgeroffel zich voort te planten. Het Torenpark bleek geen goede vergaderplaats te zijn. Tante Brandien kon immers op de loer liggen. En het ging voor een flink stuk over haar. Dus werd een geheime plek afgesproken. Dat werd het graf van *Zijne Museumachtige Inktzwartheid Aristide* in de SMHK-tuin. Die was vlot openbaar bereikbaar, en ... er kwam geen kat (nou!).

De meeste scholen in *Westeinde* gingen uit rond kwart over vijf. Het tijdstip van de geheime samenscholing werd bepaald op een vrijdag om 17:30, een niet-Nelle-dag (dat kwam Romy beter uit).

HIER LIGT

ARISTIDE

BW

1994 - 2012

Een snoes van een poes

Een schat van een kat

(Vanwege de trouwe bezoekers van het SMHK Westeinde)

Ze zaten in een kringetje bij het gedenkteken voor *Aristide*. Het was een tijd geleden dat ze elkaar voltallig gezien hadden. Barrebartle en Romy hielden zich in het begin wat gedeisd, maar aan hun glimlachjes en blikjes konden de anderen wel merken hoe het zat tussen die twee. Toen begon de geheime vergadering. Romy bekende dat ze ook in het Torenpark verscholen zat toen dat vreselijk vreemde voorval plaatsgreep. En dat ze meneer Geert en Ramses dus achtervolgd had. Ramses deed ook nog eens zijn verhaal.

'... en toen besloot ik een briefje in je bus te droppen ... '

Barrebartle knikte.

'Ik weet het niet, hoor,' zei hij dan. 'Mijn tante is ... eh ... zij is eigenlijk een toffe. Maar de vraag is: kent zij jouw grootvader dan? En waarom is ze kwaad op hem?'

'Jouw tante is ook een kunstenares, hé. Ze ontwerpt ratten,' bracht Jasdora in het midden.

'Meneer Geert ook.'

'Ik heb dus een kunsttante, haha!'

'Dat zijn allebei eh ... Kunstenaars zijn ... '

'... onverwachte mensen.'

'Ja.'

'Rare kwieten.'

'Je kunt er van alles van verwachten.'

'Hoe kunnen we dat nu te weten komen? Ramses? Barrebartle?'

'Eh?' deden de twee aangesprokenen.

'Wel: de bal ligt in jullie kamp,' zei Jasdora wijs.

'En ook een beetje in de mijne,' vulde Romy aan.

'Eh?' deed Jasdora op haar beurt.

'Wel, mijn ma werkt hier in het museum. Ze kent jouw opa, Ramses. Dat heb ik zelf gezien en gehoord. Misschien kan ik een trucje bedenken om ... Schimmen en Schaduwen!!' onderbrak ze plotseling zichzelf. 'Schimmen en Schaduwen!! Europa! Eh ... nee: Eureka!'

'Dat ... ' knikte Jasdora, ' ... dat is een soort ei van Columbus. Goed gevonden, Romy!'

Barrebartle en Romy keken elkaar *samenzweerderig* aan. Ze hadden immers onder z'n tweetjes dat idee al eens geopperd.

Ja: ze hadden allemaal al de uitnodigingen en de affiches gezien. Je kon er niet naast kijken, naast de schimmen en de schaduwen. *Westeinde* wemelde er van. Iedereen knikte nu enthousiast.

'We moeten ze dan samen zien te krijgen.'

'En afwachten wat er gaat gebeuren, ja.'

'Wat denk jij, Barrebartle?'

Drie paar ogen keken hem vragend aan.

'Het is per slot van rekening jouw tante, hé.'

'Ja,' knikte hij. 'Maar ik wil er ook het fijne van weten, hoor.'

Hij probeerde dapper en spannend te klinken.

'Vind je het dan niet erg?' vroeg Romy. Even raakte ze zijn arm aan. Ze keek hem lief in de ogen.

'Nee hoor.'

'Proficiat, hé,' zei Jasdora.

'Hé?'

'Met jullie verloving.'

'Zeg ... !'

'Hahaha!'

'De jeugd van tegenwoordig ... '

'Hoe spreken we nu verder af?'

'We moeten zeker allemaal naar die feestelijke opening gaan.'

'Idee!'

'Ja?'

'We zeggen thuis dat het een huiswerkopdracht is. Zo krijgen Barrebartle en Ramses hun tante en opa wel mee.'

'Proberen, hé.'

'Het moet lukken.'

'We bellen elkaar, hé.'

En zo liep de geheime samenscholing ten einde. De beste vergaderingen waren de kortste. *Aristide* had zich niet in zijn graf hoeven omdraaien. En het verbond tussen de jonge geliefden Romy en Barrebartle was nu toch ook al een beetje openbaar geworden. Het moest ze van het hart. Zodat ze allebei een beetje lichter werden.

31

Het lukte. Het was wel een vrijdag de dertiende, maar toch lukte het. Zowel de ex-kunstenaar als de rattenkoningin zagen het zitten om naar de feestelijke opening van **Schimmen & Schaduwen** te gaan. Ze wisten het natuurlijk niet van elkaar. Bij tante Brandien had de huiswerkklausuur de doorslag gegeven. Meneer opa Geert vormde als abbonementhouder van het *SMHK* natuurlijk geen probleem. Romy's ma ging al vanzelf; ze moest hard werken die avond.

En Jasdora ...

'Ik rol wel vaker eens een receptie binnen, hoor!' zei ze vinnig. 'Al is het maar om de toegankelijkheid voor mensen met beperkingen te testen of aan de kaak te stellen. Sommigen noemen mij de rolstoelterroriste. En mijn ma lacht zich dan een breuk, als ik me weer eens opwind.'

Daar durfden de andere drie ook al wel om lachen, want ondertussen hadden ze die heftige Jasdora toch wat beter leren kennen.

Het was een weertje om naar te fluiten. Er waren dus vanzelf al veel schaduwen die dag en die valavond. In de omgeving van het SMHK hoorde je het geruis van kladjes duiven die neerstreken of opstegen en het geroezemoes van mensen die aan Kunst zouden gaan doen. In de grote zaal en de kleinere ruimtes van het museum floepten rond 19 uur alle lampen en lichten aan. Doorheen de grote glazen koepel viel nog extra dag- en zonlicht naar binnen, al was dat gespikkeld door wat de duiven er achtergelaten hadden. Die extra lichtinval zou natuurlijk voortdurend veranderen, naarmate de avond vorderde. Met de mensen zou het net eender zijn. (*Het is bekend: hoe verder een dag opschuift, hoe donkerder het wordt, en hoe langer een mens opblijft, vooral op een kunstreceptie, hoe ... nou: hoe moeilijker hij soms wordt*).

Iedere kunstenaar had speciale schimmen en schaduwen geprojecteerd. Daar waren allerlei kunstzinnige ingrepen en vondsten voor nodig geweest. Daarom noemden de mensen een kunstenaar dan ook een *kunstenaar*.

Pamaconda • bijvoorbeeld was er nu eindelijk toch in geslaagd een soort zepelin van papier te laten zweven. In de buik van dat luchttoestel flakkerden 101 kaarsen, waardoor een vreemd spookachtig schimmenspel ontstond. Rik Boutens experimenteerde met laserstralen. Orfee Jennard jongleerde met een hele batterij diaprojectoren en stralenbundels. Philippe Dessauvage deed de gekste dingen met modepoppen en windzeilen. Sigrid Tanghe had iets met kunstmatige glimwormen en vuurvliegjes in een schaduwgrot bedacht.

Ja: Westeinde stond weer op de kaart van de Kunst. Jammer dat *Aristide* dit niet meer mee mocht maken. Maar de kat was jammer genoeg van huis.

Om 18:30 repeteerde de heer directeur Pat Lunet thuis voor de badkamerspiegel ten derden male zijn speech. Schepen van Cultuur Wilma Vincke bereidde niks voor. Zij was het gewend om het woord te voeren. Bijna elke week besteedde ze ergens wel een of ander spreeschavot. Nelle bond een extra kunstzinnig wiebelstaartje boven op haar hoofd samen. Ze zag er prima uit, net een oud meisje.

'Is dat een antenne?' vroeg Romy. 'Kun je daar veel zenders mee ontvangen?'

'Jij durft niet eens een rokje aan!' daagde het oude meisje haar dochter uit.

'Maar ik heb spillebenen.'

'Eet meer vis dan.'

'Daar krijg je bleke billen van.'

'Doe dan aan sport.'

'Ik leer schaken.'

'O, een denksport voor een sprot!'

'... hier aanwezig, zonder wiens aanwezigheid ... nee, verdorie ... tweemaal hetzelfde ... verdorie toch,' zuchtte de heer Lunet ondertussen. De badkamerspiegel bewasemde door zijn plankenkoorts: als het over *toespreken* ging, was de museumbaas immers meer een *moordenaar* dan een *woordenaar*.

Feestduiven van divers pluimage zeilden door de lucht en streken op de glazen koepel neer. Mensen in cadeauverpakking bestegen de trappen van het *SMHK*. Was het inbeelding, of gromde er omstreeks 19:59 ergens ver weg een donder? Buiten het verre westen van al dat hemels blauw? Waar zich wat bloemkoolbewolking op begon te stapelen?

Een zeldzaam hoofd spitste even de oren, maar al vlug dook iedereen kopje-onder in het rinkinken van glazen en het kabbelen van stemmen. Vlak voor de toespraken was er wel nog een opstootje met een kunstmens die een dun sigaar-tje op wou steken. Dat werd al vlug in de kiem gesmoord. Toen de gemoederen weer bedaard waren, kon de feestelijke opening van **SCHIMMEN & SCHADUWEN** beginnen.

Pamaconda had haar rattenharen vlammend rood geverfd. Ze leek wel in brand te staan. Het sjaaltje van museumbaas Pat Lunet was vandaag niet wit, maar hagelwit. (De verschillende waspoedermadammen van op tv zouden er stikja-loers op zijn). Ook voor de andere kunstenaars en de meeste genodigden konden alleen p-woorden worden gebruikt: piekfijn, paasbest, pico bello. Zelfs de Toren-parkbende bestond vanavond niet uit doordeweekse scharreljongeren. Ieder van de vier vertoonde ergens wel een lintje of een strikje of een gelkuifje of een vouw. Dat was ook een beetje Kunst. Voorlopig bleven ze nog even uit elkaars buurt. Dat hadden ze zo afgesproken. Barrebartle zorgde er ook voor dat tante Brandien nog niet in de buurt van Ramses' opa kwam. Ramses deed het omge-keerde. Dat was niet echt moeilijk, want er heerste een epidemie van mensen. Romy en Jasdora bleven wel in elkaars onmiddellijke omgeving. Nelle had het namelijk druk: ze verzorgde bij de balie de verkoop van de catalogus. Jasdora hield ma Hermelinde gezelschap. Ze had Romy al aan haar ma voorgesteld.

'Wees *gegrijns*groet,' had Hermelinde glimlachend gezegd.

Oranje hostessen voerden evenwichtskunstjes uit met bladen waarop felgekleur-de drankjes stonden. De mensen plukten die als bloemen. Wanneer de klapdeu-ren naar de keuken even open en dicht zwierden, zag je een leger van lekkere hapjes liggen. Maar die waren voor straks. Want eerst ...

Schepen van Cultuur Wilma Vincke tikte driemaal op de microfoon. Het duurde even voor alle ex-kinderen zwegen en het lawaai uitgedijd was. Directeur Pat Lunet stond met een moeilijk gezicht naast het spreeschavot te wachten, papier in de hand. Hij transpireerde.

'Het lijkt wel alsof ze die man straks gaan ophangen,' fluisterde Hermelinde in het linkeroor van haar dochter. 'Hij ziet zo bleek!'

Jasdora proestte het uit. Romy lachte mee, maar ze wist niet waarom. Jasdora wenkte haar, en dus boog ze zich naar de rolwagen toe, om de blijde boodschap ook te vernemen. Romy sloeg haar handen voor haar mond om haar lach te ver-bergen, en Jasdora's ma knikte haar lachend toe, en Barrebartle draaide zich op dat ogenblik even verliefd glimlachend naar haar om, en de hele wereld was mooi, mooi, mooi.

`...reen van harte welkom. Andere verplichtingen nopen mij ertoe dit inleidende woordje bijzonder kort te houden. Daarom geef ik thans heel graag het woord aan directeur en conservator de heer Pat Lunet, die vast en zeker veel zinnige dingen over deze expositie kan vertellen, en wens ik jullie een tegelijk aangename en kunstzinnige avond,' besloot schepen Wilma.

Een kort, beleefd applausje brak los. Daardoor hoorde niemand dat enkele kilometers verder de donder voor de tweede keer rommelde.

Wilma Vincke was een adembenemende dame in een veel te smal rokje. Dus grepen wel vier, zes tot acht handen naar haar om haar van het podiumpje af te helpen. Ze knikte dankbaar en schuifelde slommend tussen de mensen door naar buiten, naar de maandelijkse gemeenteraad vol moeilijke cijfers en rood aangelopen mensen.

`Hm, hm' deed Pat Lunet, want inmiddels was hij het spreeschavot op gehesen. Hij schraapte zijn keel. Villabewoners kruisten hun armen voor hun borst. Appartementen hevelde nog een krulletje chips dat op hun jas was blijven haperen naar hun mond over. Huisvrouwen en -mannen nipten van hun kelkje drank. Iemand sloot haar ogen. (*In godsnaam, laat hij niet over zijn woorden struikelen, zoals de vorige keer*), bad Pat's vriendin Lisa tot de Afgod van de Spreekbeurten). Iemand fronste de wenkbrauwen. Iemand kuchte. Kortom: iemand, iedereen, velen en allen deden wat er van hen verwacht werd op een feestelijke kunstopening. En niemand peuterde stiekem in zijn neus. Dat was de voorwaarde voor een geslaagde avond.

`... de burgemeester verontschuldigen ... ` klonk het.

`Waarom verwondert mij dat niet?' sprak een opstandige ziel halffluid.

`Haha!'

`Inderdaad!'

Even was er wat deining in het gniffelende kringetje van rebellen. Toen kon de heer Lunet de draad weer opnemen. Het ging vlot. De badkamerrepetities zes hoog hadden geholpen. Dit podiumpje was maar vijf treden hoog. Vriendin Lisa haalde opgelucht adem. Haar kunstkerel zou niet struikelen.

33

Na enkele minuten begon Jasdora het plafond te bestuderen. Dat viel niet mee, want de helft van het gewelf bestond uit een glazen koepel: daar kon je moeilijk op schaken.

Toen gebeurde er andermaal iets vreemds. Net als in een boos sprookje.

Het was geen donderwolk die uit het peloton van naderende onweerswolken was ontsnapt.

Het was geen laag overvliegend vliegtuig.

Het was ... de inktzwarte schim van een grote kat die in de avondschemering langzaam over de glazen museumkoepel sloop ... met een duif tussen zijn tanden.

Alle hoofden richtten zich naar boven en alle monden vielen open. De spreker stakte in zijn toespraak en aapte verbouwereerd zijn geacht publiek na. Drie seconden lang bleef het doodstil. Dan zigzagde plotseling een bliksemflits boven het museum, gevolgd door een krakende donderslag.

Vlak daarna riepen vier, zes, tien mensen het uit: 'ARISTIDE!!'
Eén iemand riep: 'FISCHER!', maar dat ging in het gewoel verloren.
(Jasdora kreeg een steekje door haar hart).

Nog een ander brulde: 'DE DAKHAAS!'

Enkel en applaudeerden hard: die dachten dat dit bij het project **Schimmen & Schaduwen** hoorde. Nog anderen dachten dat het om een stunt van de *Tigers Service Club* ging, die deze tentoonstelling mee hielp betalen.

Was *Aristide* verrezen!?

Er ontstond deining onder het publiek. De stemmen kwamen los, men praatte en lachte en riep en wees naar boven. Er waren mensen die een kruis sloegen. Dat waren de bijgelovigen, die bang waren voor deze speciale dag en zwarte katten. Het was immers een vrijdag de dertiende. Pat Lunet daalde zijn schavot af, want van toespreken kwam toch niets meer in huis. Intussen was de geheimzinnige poezenschim met zijn slachtoffer uit het zicht verdwenen.

En dan, alsof iemand een geheim teken had gegeven, haastte iedereen zich naar buiten, om ... ja: om wat te doen? Zich ervan te vergewissen dat *Aristide* nog leefde? Of weer verrezen was? Springlevend aan een van zijn negen levens was begonnen?

Wielrenster Jasdora won de wedstrijd en arriveerde als eerste buiten. Bijna had ze aan de balie Nelle ondersteboven gereden.

34

Een enkeling met vlamvend rode rattenharen was in tegengestelde richting ge-

lopen. Pamaconda stond hijgend aan het grafje van *Aristide* in de museumtuin. Even controleerde ze of er geen pottenkijkers in de onmiddellijke omgeving waren.

'Waf waf waf!!' deed ze dan. Niets bewoog. De overledene bleef overleden. Er was ook niets verdachts aan de gedenksteen te zien. Alles wees erop dat hier geen verrijzenis plaats had gegrepen.

'Waf!' herhaalde ze nog een keer. Toen ook dat onbeantwoord bleef, en geen steentje of kluitje aarde bewoog, spoedde de kunstenaar zich naar de voorkant van het schimmenmuseum.

De donder grolde voor de vierde keer, en het loodgrijs had al het blauw uit de lucht weggegomd. De weergoden wisten niet wat ze wilden: elk ogenblik konden ze tonnen hemelwater over de hoofden van de mensen uitkieperen, maar tegelijkertijd ook schroeiden ze met hun lastoestel de lucht loodgrijs dicht. De bliksem-speters vlogen in het rond.

Op de gazons voor het *SMHK* troepten de mensen samen. Ze keken allemaal naar boven. Iedereen hield de glazen koepel scherp in de gaten. Ook de vier kompanen van het Torenpark maakten verrekijkers met hun handen en tuurden naar omhoog. Maar die kat kwam niet meer weer.

Toen gebeurde er voor de derde keer iets vreemds. Net als in een boos sprookje.

Zonder dat iemand het gemerkt had (want iedereen had minutenlang naar boven gestaard), waren twee mensen elkaar in de haren gevlogen op een gazonnetje

even verderop. Een vrouw en een man. Nou: eigenlijk had de vrouw zich op de man gestort. Die verdedigde zich zo goed en zo kwaad het ging. Met wapperende handen probeerde hij haar pakje rammel af te weren.

'Tante Brandien!' riep Barrebartle ontzet uit.

'Opa!' brulde Ramses.

Die twee toverwoorden leken hun uitwerking niet te missen. De kempaantjes lieten elkaar los en keken verbaasd opzij. En nu staarde ook iedereen verbaasd naar de twee schimmen onder de dreigende onweerslucht op het gazon. Wat was de oorzaak geweest van dat vreemde tweemansoorlogje? Het *SMHK* werd op één avond tijd een *Museum van Verbazing*.

35

De Afgodin van het Toeval had nog een verrassend dessert voorzien op dat verbazingwekkende menu. Dat gebeurde voor ook nog maar één vraag gesteld of één antwoord gegeven kon worden. Twee krijtwitte duiven stegen langzaam tegen de loden lucht omhoog, zeilden daarna in kamikazeduikvlucht over de hoofden van de mensen, lieten hun kakbommetje los en scheerden weer weg, de oneindigheid tegemoet. Een duivenkwakje kwam op het hoofd van meneer Geert terecht, het andere pletste met grote precisie op dat van Brandien.

(Net op dat ogenblik flakkerden alle 101 kaarsen in de Pamaconda -zeppelin uit, maar dat merkte natuurlijk niemand. Gelukkig maar, want de bijgelovigen hadden het die avond wel bijzonder moeilijk).

Iedereen schaterde het uit. Brandien en Geert keken elkaar verbijsterd aan. Enkele mensen begonnen hevig te twijfelen: was dit nou Kunst of was het doodgewoon toeval? Of ... veel erger nog: een straf die vanuit de hemel neerdaalde?

Barrebartle, Romy, Ramses en Jasdora naderden nu Brandien en Geert. Ze graaiden alle zes in hun kleren op zoek naar zakdoeken. Maar plotseling was dat niet echt meer nodig. Alsof iemand op een knop had geduwd, sproeiden in een mum van tijd waaiers regenwater in steeds groter wordende vlagen over de hoofden. Iedereen vluchtte weer naar binnen. Ramses duwde ijlings Jasdora de helling op. De donder rommelde nu oorverdovend. *Het Stedelijk Museum voor Hedendaagse Kunst* leek op een carwash, waar iedereen nu even in moest, maar dan zonder auto, om er aan de andere kant weer schoon uit te komen.

In de keuken van het museum probeerde Nelle met handdoeken hals en nek en hoofd en haren van de twee kemphanen droog te wrijven. De duivenkwakjes hadden zich namelijk met het regenwater vermengd; het goedje sijpelde van boven naar beneden en zocht zich verder een weg. Ondertussen kwamen ook de vier in de keuken poolshoogte nemen.

'Eh ... kennen jullie elkaar dan, misschien?' begon Ramses, nadat de twee er weer wat beter uitzagen.

Barrebartle knikte hevig: 'Ja, dat wou ik ook vragen.'

'Die keer in het Torenpark ... '

Ramses keek naar zijn opa. Die vertrok zijn mond in een grijns en haalde zijn schouders op. Brandien deed krek hetzelfde. Net twee stoute kinderen.

'Ah, de jongelui van op de lookthee,' knikte ze dan. Weer kneep ze haar ogen even tot spleetjes, zoals toen.

'Dag mevrouw de kunstenaress Dina,' groette Jasdora. 'In een museum mogen we u toch met uw kunstenaarsnaam aanspreken, hé?'

'Wat is er dan? Is er iets gebeurd?'

'Eh ... ' deed Nelle dan. Ze schraapte veelbetekenend haar keel. Romy keek haar ma verbaasd aan. Wist die meer?

36

Toen Pat Lunet zelf van de eerste serie verbazingen bekomen was, probeerde hij de gemoederen wat te bedaren. Zijn tactiek bestond uit het openen van de cafetaria met de kuipstoelen (zodat er weer veel meer zitplaatsen waren) en een frontale aanval van zijn oranje hostessen, gewapend met volle bladen hapjes en felgekleurde drankjes, op de genodigden. Volle magen stemmen immers vlugger tot tevredenheid. Dat lukte wel een beetje, maar de stemming bleef bijzonder opgewonden. Iedereen bleef maar naar omhoog staren, wachtend op een nieuwe verrijzenis of een verdere tenhemelopneming van de poezenschim. Verschillende mensen kregen nekkrampen; twee huisartsen waren al her en der aan het kneden. Intussen roffelde het tempeest ongenadig op de glazen koepel.

'Spoedbijeenkomst!' riep Nelle halffluid. 'Niet hier in de keuken. Het is hier hapjesdruk. Volg me naar de cafetaria!'

'Wie?' vroeg meneer Geert.

'Iedereen hier. Jij ook, Geert. En mevrouw Brandien.'

Zo gebeurde. Ze slalomden tussen de mensen door. Onderweg wuifde Jasdora even naar ma Hermelinde.

'Spoedvergadering!' riep ze.

Hermelinde knikte begrijpend. De andere feestmensen schonken geen aandacht meer aan de vechtersbazen of de jongelui. Ze waren in de ban van de kat. Overal meenden ze nu schimmen en schaduwen te ontwaren.

37

De twee gladiatoren (nog altijd elkaar beloerend) en de vijf anderen gingen in een hoek van de cafetaria zitten.

'Ik ben geen kletskaus of roddeltante,' stak Nelle van wal. Haar kopstaartje wiebelde hevig. 'Toch kan ik jullie – met toestemming van meneer Geert hier, mijn vriend en zielsverwant – een en ander vertellen over ... eh ... en ik hoop ook dat het intussen weer goed komt. Oude koeien en sloten, hé, weet je wel. Helemaal niet nodig.'

Even keek Nelle opzij, naar het belendende tafeltje, waar Pamaconda en Rik Bouttens een lieflijk en kunstzinnig tafereeltje vormden.

En toen verklapte ze haar geheim, terwijl de vier hun oren spitsten als ratten. Eigenlijk was het niet eens h`a`r geheim. Ze was van alles op de hoogte via haar trouwe SMHK-klant Geert.

Mevrouw Brandien en meneer Geert vormden in de tijd dat de dieren nog spraken een stel: de tekenares en de kunstschilder. Later, na hun scheiding, verloren ze elkaar jarenlang uit het oog. Geert wist helemaal niet dat zij ondertussen aan het Torenpark woonde, tot op die bewuste dag waarop Brandien het niet laten kon ... Geert had al die jaren ook les gegeven in een andere stad. Na zijn pensioen ging hij in Westeinde wonen, nadat zijn tweede vrouw overleden was. Ja: meneer Geert was dus de fameuze 'kapitein op de lange omvaart', zoals Brandien in de beginjaren van hun scheiding de mensen wijsmaakte. Jarenlang ook

voelde ze zich er opgelaten bij. Ze ontdekte dat Ramses de kleinzoon van Geert was, vandaar die spleetogjes af en toe. En ... net zo goed had meneer Geert dus Barrebartle's *adopa* kunnen zijn.

Tja ... hoe moest je je voelen na zo'n serietje kleine geheimen? Gelukkig was het overall druk en lawaaierig. Voortdurend passeerden hostessen met bladen vol pizzapuntjes en minibroodjes, waar de vier ijverig van plukten.

'Eh ... u bent dus geen echte parkfeeks?' lachte Jasdora. Die breinmeid kon als geen ander het ijs breken. Brandien glimlachte. En nu verscheen ook bij Geert iets wat op een glimlach leek. Ramses en Barrebartle zaten met spleetogjes naar niemand en iedereen te kijken.

'Zijn jullie een stel?' vroeg Brandien dan onverwacht. Ze knikte naar Romy en Barrebartle. Romy had net een halve pizzapunt naar de laadruimte in haar mond verstouwd.

'Jullie,' dat had Brandien duidelijk beklemtoond.

De tortels durfden elkaar amper aan te kijken.

'Je hoeft niet te antwoorden, hoor. Zeg: dat besneeuwde struikgewas op je kin, is dat echt nodig, meneer de kunstenaar?'

Tante Brandien richtte zich nu plotseling tot meneer Geert.

'Voor mij is het tenminste altijd een witte kerst, hé.'

'Jammer dat je niet voor **Schimmen & Schaduwen** gekozen werd, hé?'

Dat was een beetje een vinnige opmerking.

'Sinds wanneer ben jij bij de jammerpolitie, Brandien? Vind je Pamaconda 's rattenkopje beter? Ja hé?'

'Hihi.'

'Plagen is ... '

'... graag zien.'

Ook het ijs tussen Brandien en Geert leek wat te smelten. Het werd dus tijd voor de vier om de ex-kinderen in de steek te laten.

'Oeps, de catalogussen! Romy: niet te laat thuis!' riep Nelle in een adem uit. En ze verdween als de bliksem.

'Een rondrit door de expositie?' stelde Ramses voor. Jasdora knikte.

'Komen jullie ook mee?'

'Misschien straks,' zei Barrebartle. 'Tante: ik ... '

'Jaja, ga maar hoor. Niet te laat thuis, hé. Dag eh ... hoe heet je ook weer?'

'Romy.'

'Dag Romy.'

Meneer Geert haalde diep adem en plukte zijn zoveelste kelkje drank van een voorbijvarend dienblad. Tante Brandien greep naar een mondverwennertje. De twee gazongladiatoren zagen Ramses en Jasdora samen weggaan. En Romy en Barrebartle.

'Nou,' zuchtte de mislukte kunstenaar.

'Tja,' deed de parkfeeks.

'Bar onweertje, hé?'

'Zeg dat wel.'

'Gelukkig is de bui over.'

'Nou, wat jij een bui noemt. Hoe gaat het anders nog in het leven?'

'Tja ... soms wat *Rough* en *Tough*, hé ... '

'Jaja ... dat wij daarnet als twee boze kinderen ... '

'... Niet te geloven, hé ... voor al dat volk ... '

'Ze kijken al niet zo hard meer.'

'Nee: die zwarte kat heeft gelukkig de aandacht afgeleid.'
Schuddebollend mompelden de kemphaantjes een serie zelfbeschuldigingen, terwijl ze zich gezellig volpropten met allerlei kunstlekkers.

Intussen was het tempeest weggewaaid. De luchten boven Westeinde waren weer schoongeveegd, en de meeste schimmen en schaduwen waren weggejaagd. Het rook lekker. Naar onweer dat net voorbij was.

Maar in het museum zwierven Jasdora en Ramses doorheen het rijk van gevaarlijke, dreigende schimmen en schaduwen.

En in het park ...

'Je hebt broodkruimels in je haar.'
Dat had Romy al eens tegen Barrebartle gezegd.
'Pizza!?'
Dat had Barrebartle al eens tegen Romy gezegd.

En toen werd het weer voedertijd in het Torenpark.

38

Toen de zon floot en de vogeltjes schenen ...

Romy en Barrebartle wisten het niet van elkaar, maar na enkele maanden waren de rollen omgekeerd: Romy schreef gedichten en Barrebartle maakte tekeningen. In beide gevallen ging dat nog altijd gepaard met hevig door het raam zitten staren. Het betrof immers *Kunst*.

Romy probeerde haar diepste gevoelens te vertolken. Af en toe maakte ze daarbij gebruik van drie puntjes ... , want woorden schoten vaak te kort.

Barrebartle specialiseerde zich in kunstzinnige tiet. Vaak maakte hij daarbij gebruik van twee puntjes .. , want lijnen had je niet altijd in de hand.

De zon, de zomer en de lange vakantieperiode hadden Romy's balpen en computer in beweging gezet. Ongehinderd door school beschreef ze in tientallen gedichten de liefde.

Dat Barrebartle vooral tiet tekende, had natuurlijk veel met Romy te maken. En met het zomerseizoen. (En misschien was hij ook wel beïnvloed door de expositie *Schimmen & Schaduwen* in het *Stedelijk Museum voor Hedendaagse Kunst* in Westeinde). Romy, zijn doodgewone liefje, kreeg langzaam maar zeker twee mooie vooruitzichten. Vele meisjes liepen er luchtig en losjes bij. Overal waar je keek, bolden jonge borstjes en borsten op, hupten vrolijk mee met de bewegingen van hun eigenares of gaven onverwacht zichzelf even wat bloot. Je moest al stekeblind zijn als je alleen maar naar de duiven of de blauwe lucht keek.

Ja, het was een tijd om kunst te bedrijven. En liefde.

39

Er was geen geld om op reis te gaan. Dus maakten de dichteres en de tekenaar reizen in hun hoofd. De bank in het Torenpark was hun vervoermiddel: luchtballon, olifant, vliegend tapijt, helikopter, raket, zeppelin of stoomboot. In het *Land van de Lippen* en het *Land van de Handen* heette de hoofdstad *Hart*. Op de bank betaalde je elkaar natuurlijk met zoenen. Die zomer hadden Romy en Barrebartle veel op de bank staan.

Wist het Torenpark dat het schoolvakantie was? Waarschijnlijk wel. Alles ademde rustiger. De duiven bewogen in *slow motion*. De bomen bladerden verstrooid in hun dromen tot ze in een zomerslaap vielen.

'Stel je voor dat ik priester wil worden,' zei Barrebartle plotseling.

'Dan kunnen we niet samenwonen of trouwen,' antwoordde Romy. 'We mogen dat dan niet.'

'Ze moeten de wetten maar veranderen. Het mag wel in Engeland, hé. We kunnen misschien naar Engeland verhuizen.'

'Wou je dat dan?'

'Wat? Verhuizen? En links moeten rijden?'

'Nee: priester worden.'

'Eh ... orthodox priester, ja.'

'Haha. Waarom?'

'Dan liet ik mijn haar groeien in een lange staart, mijn baard in vlechtjes en ik zong moeilijke gezangen.'

'Dat meen je niet, hé?'

'Nee hoor. Ik leer voor astronaut of diepzeedichter.'

'Ik ... ' zei Romy, maar ze zweeg onmiddellijk weer. Het moest maar even niet over dichten of gedichten gaan. Later zou ze Barrebartle wel verrassen. Met duizend gedichten ineens.

'Wel ... wat wil jij worden? Weet je het nog niet?'

'Wie zegt dat ik iets wil worden? Ik ben al iets,' antwoordde Romy.

'O ... wat ben je ... '

'Ik ben toch je ... '

'Ah, ja ... hé ... '

Dichteres Romy en kunsttekenaar Barrebartle voelden hier duidelijk dat woorden weer eens te kort schoten. Dus werd er even bankstilte in acht genomen.

40

Toen kwam plotseling een heel grote voorraad praatballonnen op ze afgewield. De duivenhoedster werd zoals gewoonlijk achtervolgd door haar gevederd volkje.

'Afgelopen met Jasdora!' riep ze al van ver. 'Voortaan wil ik als Ruïne aangesproken worden! Dat wordt mijn artiestennaam!'

Ruïne – voorheen Jasdora – stuurde haar rolwagen tot vlak bij de bank van de geliefden.

'... en ik ben dan ook zo'n beetje een ruïne hé ... '

'Hoi Jasdora.'

'Nee: Ruïne. Het is vanaf nu Ruïne.'

'Ruïne dan.'

'Ben je artiest geworden, Jas ... Ruïne?' informeerde Romy.

'Ik ben schaakkampioene geworden van alle deelnemende schoolclubs in het land.'

'O, heftig!'

'Maar waarom Ruïne?' vroeg Barrebartle.

'Nou ... ik leid toch een zittend bestaan op twee wielen, hé? Enne ... ik kies die schuilnaam vooral om mijn schaaktegenstanders op het verkeerde been te zetten. Ik wil dat ze denken dat ik maar een kaduuk geval ben. Een makkelijke prooi dus.'

'Slim bekeken.'

'Aha!'

'Dat is psychologische oorlogsvoering, hé. Tactiek!'

'Maar ... je tegenstanders? Je hebt die nu toch al verslagen? Je bent immers kampioen, zei je daarnet.'

'Ja, maar nu ga ik ook nog naar het wereldkampioenschap schaken voor jongeren.'

'Whaw!'

'Vertrek je dan binnenkort, Ruïne?'

'In augustus. Voor anderhalve week. Naar Boedapest, Hongarije.'

'Zeg ... ik vind Ruïne toch maar een rare schuilnaam, hoor. Ik denk niet ... '

'Bij onze geboorte zouden we zes namen moeten krijgen. Dan kunnen we er later een uit kiezen die we leuk vinden. Ik hoor mijn eigen naam niet graag,' zei Jasdora-Ruïne.

'Maar Ruïne klinkt zo ... zo ... brokkelig.'

'Dat is ook de bedoeling hoor, Romy. En een beetje geheimzinnig.'

'Ga je het wereldkampioenschap winnen, denk je?'

'Met zo'n artiestenschuilnaam misschien wel hé,' glimlachte de schaakkampioene.

'Ik snap niet veel van schaken,' zei Barrebartle. 'Jij wel, Romy?'

'Romy kent de twaalf duivennamen uit haar hoofd,' antwoordde Ruïne in haar plaats.

'Ik kan dammen en een beetje schaken,' knikte Romy.

'Zeg, vinden je ouders het oké dat je naar Hongarije gaat?'

'Ja hoor.'

'Kunnen ze ook schaken?'

'Mijn pa is voedselagent. Hij heeft geen tijd om te schaken. Hij moet overal het vlees en de vis en de frisdranken controleren. Hij heeft het veel te druk. Mijn ma ook: die is bloedbediende.'

'Hé??'

'Bloedbediende. Ze gaat elke avond mee met het Rode Kruis om overal bloed af te nemen. Dat doet ze zelf niet, maar ze schrijft wel de mensen in die bloed komen geven.'

'Toch ziet je ma er niet als een vampier uit,' merkte Romy op. 'Het is best wel een dure dame.'

'Vind je?' dacht de dochter van de dure dame hardop.

'Nou ja ... '

'Ga je alleen naar Boedapest?' informeerde Barrebartle.

'Nee, ik mag een begeleider kiezen. Die gaat gratis mee. Ramses wil wel. Ik wil liever niemand van mijn eigen school.'

'O, fijn voor hem.'

'Maar drie begeleiders kan niet, hoor.'

'Mijn Hongaars is ook niet zo goed,' lachte Romy.

'Ruïne klinkt een beetje Hongaars, vind ik.'

'Hongarije is niet zo ver hé ... '

'Weet Ramses al dat je nu Ruïne heet?'

'Nee. Ik mail hem vandaag nog.'

41

Je zag bijna nooit meer een vliegtuig met witte letters in de lucht schrijven. Bijvoorbeeld *GEEF BLOED*. Of *SPLASH WAST WITST*. Alleen aan zee passeerde soms nog eens een vliegtuigje achternagezeten door een spandoek. Wat stond daar dan op? Nou: *ZEEVRUCHTEN ZIJN GEZOND*, misschien. Dat zou leuk zijn. Daar droomde Ramses over, op een blauwe, zonnige maandag in het holst van de zomer. Hij wou best wel de volgende boodschap in witte koeienletters tegen de blauwe lucht schilderen: *HUP JASDORA HUP! HUP SCHAAKSCHAT HUP!* Ramses was verliefd. Op een meisje dat nooit opstond. 'Ping!' klonk het plotseling. Er landde een e-mailtje. Ramses schrok op uit zijn dagdroom. Tot zijn vreugde merkte hij dat het van Jasdora kwam. Zoals gewoonlijk gebruikte ze het woord *checkmate* als onderwerp. Hij glimlachte gelukkig. Nog vier weken en ze vertrokken samen naar Hongarije. Hij opende met kloppend hart het bericht.

Van: Jasdora

Aan: Ramses D.

Onderwerp: Checkmate

Hela heftige jongen. Ben van naam veranderd. Heet voortaan Ruïne. Past beter voor de schaakoorlog in Boedapest. Jasdora is verleden tijd. Kom je naar het park vanavond? Ken je al wat Hongaars? **R**

'Ruïne?!' zei Ramses hardop. 'Ruïne?!'

Verbazing rimpelde zijn voorhoofd even. Toen haalde hij zijn schouders op. Die wereldmeid was soms goed gek. Hij klikte Nieuw bericht aan, dacht even na en speelde dan eventjes piano op zijn laptop.

Aan: Jasdora

CC:

BCC:

Onderwerp: Schuilnaam

Hoi Jas ... Ruïne dus, no problemo, wel beetje rare naam. Ja, ik kom vanavond naar Torenpark. Woorden: goedendag = jó napot / schaakmat = sakkmat / kampioene = bajnok / duif = galamb // Moet ik nu ook mijn naam veranderen? **R**

Daarna deed Ramses weer verder wat hij al een halfuur lang aan het doen was: diep nadenken over een uitvinding waardoor mensen in rolwagens toch zouden kunnen lopen. Wat zou de wereld van de zittenden daar blij mee zijn! Deze Ramnesiaanse vondst zou van alle zittende mensen weer blije mensen maken. (Nou: of nog blijere; de grootste zuurpruimen vond je immers onder de lopers, zoals Jasdora – nee: Ruïne – ze noemde).

En nog daarna zeilde hij weg in dagdromen, met een gelukzalige glimlach om zijn halfopen mond en lodderige ogen. Hij reisde op een vliegend tapijt, in een zeppelin, in een luchtballon, op een vliegdekschip ...

Het Torenpark in Westeinde kreeg die zomer nog wel meer bezoekers. De duiven deden hun best om te wennen aan bijvoorbeeld Gwenny, jongere zus van Jasdora, aan Edwin en Robbert, oudere en jongere broer van Ramses, aan Beer en Lucas, schoolvrienden van Barrebartle, en aan de tweeling Tim (m) en Kim (v), vrienden van Romy.

Er was dus af en toe een samenscholing in het Torenpark, om zo te zeggen. De duiven wonden al vlug aan al dat verse, luide mensenvlees. Iedereen leerde iedereen kennen, beetje bij beetje. Soms bleven ze uren aan een stuk hangen, tot de schemering ingevallen was, want de bomen hielden elke avond de zomerwarmte heel lang tussen hun takken en hun kruinen gevangen. Soms ging er eentje een poos op reis. Maar altijd keerde iedereen terug.

Gewoonlijk troonde Ruïne als een vorstin in het midden. De anderen zaten of lagen of stonden om haar heen. Alleen Edwin was een beetje ouder dan haar. Maar dat was geen probleem. Hij vormde net als de anderen mee een kringetje om de koningin op haar troon.

Lucas rookte al. Ze noemden hem de *Dalmatiër*. Zijn gezicht was versierd met een aantal pukkels en oneffenheden. Bij elke samenscholing telde Romy die stiekem. Ze kwam vreemd genoeg altijd op een oneven getal uit. Lucas was het trotse baasje van de roestkleurige cocker Pavlov, een hond met wapperende biefstukoren. Hij was zo koppig en ongehoorzaam dat hij altijd aan de lijn moest. Edwin dan, de oude Edwin. Die mat minstens al 1 meter 80. Wellicht meer. Om de haverklap werd er bij hem thuis aangebeld door diverse afgevaardigden van Westeindse basketbal- en/of volleybalclubs. Maar Edwin schudde altijd van nee. Hij wou alleen maar voor privédetective leren. En die heren verlieten andermaal zonder resultaat dan maar weer de drukte van het huis waar op sommige ogenblikken wel vijf kinderen (nou: oude kinderen, hoe noem je die? Jongelui? Klinkt zelf zo oud ...) rondhosten en -tolden die allemaal op elkaar geleken.

Beer was een kampioen in het zwijgen. Hij was daar zo goed in, dat het soms grappig werd.

Gwenny was al zo praatvaardig als haar oudere zus en wou eerste ministeres worden. Jasdora oefende al haar moeilijke schaakzetten op haar uit.

Robbert had fietsbenen, zoals de cowboys paardenbenen hadden. Hij kwam bijna nooit van zijn mountainbike en leek eraan vastgegroeid.

Tim scheelde al een half hoofd met zijn kleinere tweelingzus Kim. Ze waren ook nooit gelijk gekleed. Ze hadden niets, maar dan ook niets bijzonders of gelijkaardigs waardoor tweelingen vaak opvallen. Tenzij: dat hun gsm's heel vaak vlak na elkaar rinkelden of trilden. Dat was dan hun ma om te seinen dat ze naar huis moesten vertrekken. En ze vormden ook een spiegel-tweeling, maar dat viel niet zo op: Kim was linkshandig, Tim rechtshandig, Kims allereerste tandje kwam aan de linkerkant van haar mond uit haar tandvlees piepen, bij Tim gebeurde dat aan de rechterkant. De samenscholers in het Torenpark en de vrienden op school hadden het in plaagzieke buitjes soms over *Kimberley* en *Timberley*.

Schaakkoningin Jasdora – inmiddels door iedereen al een poos Ruïne genoemd – had dus een vrij ruim publiek. Ze had ook al enkele keren in de kranten gestaan met haar schaakprestaties. Westeinde kreeg er een jonge BW bij.

Op een mooie zomeravond stegen er reuzenzuchten uit het park op. Een enorme paddenstoel kwam op de middenstip van het grote centrale gazon langzaam overeind, alsof hij ontwaakte uit een diepe slaap. Er prijkten twee verfpotten op de luchtballon, met erboven de slogan

AAN DE LIJN ... KLEUR ... START !

Verspreid over het park troeften duiven en mensen nieuwsgierig samen.

'Niet morsen met de verf hé!'

'Hahaha!'

Hoeveel keer had de man in de mand dat mopje al gehoord?

Fffww ... fffww ... fffww ... Daar schoot een nieuwe steekvlam omhoog, recht in de buik van de reusachtige ballon. Je kon dat van ver horen. De Ruïne-bende op en rond de bank keek geboeid toe. Allerlei mensen deden ingewikkelde dingen met een kluwen van touwen. Er werd in en uit de mand gestapt. Een man, een vrouw en een meisje in feestjurk met zilveren lint bleven uiteindelijk in de mand staan. Dat waren dus de vaarders. Even nog bleef de citroengele paddenstoel een paar meter boven de grond schommelen. Dan steeg hij onder gejuich van enkele mensen langzaam op. Hij nam zijn drie ballonvaarders en zijn reclameboodschap mee naar de hemel, die momenteel nog zo blauw zag als Griekenland. De Ruïne-troep klapte in de handen. Andere mensen namen het geklap over. Robbert floot schel op zijn vingers. Ruïne stopte haar eigen vingers in haar oren. Pavlov ging verbaasd op zijn zitvlees zitten. Iedereen staarde de grote citroengele vlek in het groen van het park en het blauw van de lucht na. In de mand zag je nog even een man met een zeemanspet, een vrouw met een hoofdband om en een meisje dat een zilveren lint omgord had. Ze wuifden naar de stipjes in het Torenpark.

'Dat gaat prima. Er is thermiek,' bromde een man bij de bank hardop.

'Thermiek is goed hé?' zei Edwin luid.

Gwenny, Robbert, Beer, Lucas, Barrebartle, Tim, Kim, Romy, Ruïne en Ramses keken hem bewonderend aan.

'Ja, het gaat vlotjes,' knikte de man. Zijn snor was zo groot dat je het sigaretje tussen zijn lippen bijna niet zag. Straks schroeide hij zich nog. Gwenny keek weer naar de kleiner wordende ballon. Ze zag het meisje met het zilveren lint al niet meer wuiven. En de reclameletters kon ze nog net ontcijferen. Termiet?

'Eh ... ' deed ze dan tegen de snorman.

'Ja kind?'

'Eh ... termiet: dat is toch een witte mier? In grote kolonies in warme landen? Heb je termieten nodig voor een luchtballon?'

Ruïne keek haar zus verbijsterd aan. De man met de formidabele snor grinnikte.

Lucas hoestte proestend een rookwolk uit.

'Thermiek! Het is thermiek, meid!' riep de man uit, terwijl hij het sigaretje van onder zijn oerwoudsnor plukte en weg katapulteerde.

'Stijgende en dalende lucht,' vulde Ruïne aan. 'Daar maken ballonvaarders gebruik van. Niet van mieren.'

'Wind hebben ze toch ook nodig, hé?' opperde Tim.

'Ja. Ook wind. Maar geen mieren.'

'Haha.'

'Goeie thermiek vandaag,' gromde de snorman nog eens.

'Ja,' knikte Edwin.

Romy staarde naar de citroengele stip tot ze er tranen van in haar ogen kreeg.

'Ik ben de vader,' zei de man dan plotseling. 'Dat is mijn dochter ginder in de mand. Ze is *Kastanjefee* dit jaar. Verleden jaar in oktober won ze de verkiezingen. Ze heeft veel prijzen gekregen. Dit is er een van.'

'Draagt ze daarom dat zilveren lint?'

'Ja.'

'Mag u zelf niet mee in de ballon? Als *Kastanjevader*?' vroeg Beer.

'Ha ... haha ... nee ... ' deed de man. 'Alleen mijn dochter en de ballonbazen. Omdat ze *Kastanjefee* is.'

'Leuke prijs, zo'n ballonvaart.'

'Ik wil ook wel eens vliegen,' zei Kim zuchtend.

'Het is varen. Met een ballon vaar je.'

'Maar als je door de mand valt ... '

'Haha!'

'Het is een druk leven voor Ciska. Mijn dochter, hé. Als *Kastanjefee*. Veel prijzen. Vandaag vliegt ze in een ballon. Morgen moet ze ... '

44

De verre stip was helemaal verdwenen. Romy veegde de tranen uit haar ogen. De bende van de bank luisterde al niet echt meer naar de trotse *Kastanjepa*. Enkele mensen verlieten het park.

'Hé kijk: wat een leuk hondje!'

'Ja. Het is een cocker.'

Ai, dat werd weer vervelend voor Lucas. Een man en een vrouw die aan het passeren waren, hurkten bij Pavlov neer. Het kraakte in hun knieën. Dat werd zeker weten weer van dat stom gedoe.

'Het is een echte cocker, hé? We hebben er ook zo een gehad.'

'O, zo lief!'

'En dat kleurtje! Wat een mooi kleurtje!'

De vrouw aaide Pavlov over de kop. Lucas knikte.

'Waf waf waf!'

'Brààf!'

'Braaf hondje.'

'En mag hij eens mee met het baasje, ja?'

'En waar is het beestje nu, hé?'

'*In het park natuurlijk, ezels,*' dacht Lucas.

De anderen stonden meesmuilend en bekkentrekend op het tafereeltje toe te kijken. Barrebartle aapte geluidloos de man en de vrouw na. Romy ving haar geproest in haar zakdoekje op.

'Hoe heet je hondje, knul?' vroeg de man. Eindelijk een verstandige vraag.

'Pavlov.'

'*KNUL,*' deed Barrebartle, stom als een vis naar lucht happend.

'Hé?'

'Pavlov.'

'Aah ... Pamov ... braaf beestje, hoor ... mooie naam ook, hé vrouw?'

'Ja ... mooi.'

Ook de besnorde *Kastanjevader* kwam nu dichterbij.

'Mooi beest,' gromde hij. 'Groeit hij nog?'

'Hij kan moeilijk kleiner worden, hé,' grapte de hurkende man.

'Haha!'

'Dat is ook waar!'

Pavlov ging nu op zijn achterpoten staan en likte het gezicht van de vrouw.

'Haha! Kijk nu!'

'Bah ... '

'Niet erg, hoor. Ik kan daar tegen.'

Pavlov sprong enkele keren op en neer als een circushond. Plotseling voelde Lucas dat iets er niet meer was. Hij had daarstraks toch de lijn vast? Zie je wel. Verdorie ...

'Hé ... !' riep hij. 'Ik moet ... Geef ... Waar is ... Pas op, ik ... Hij ... '

Het was te laat. Pavlov voelde plotseling dat hij vrij was. Hij schudde zijn biefstukoren heen en weer. Zie je wel: die lijn kwam precies overal gedwee mee ...

Hupsakee! Vrij!

Hij hupte over de knieën van de vrouw en rende weg. Zijn oren wapperden in de wind. Zijn lijn slingerde achter hem aan.

'Hij loopt weg!' riep Lucas. 'Pavlov! Pavlov! Hier!'

'Hela! Oei! Kijk uit!'

'Lopen, jongen!'

'Pas op voor de straat!'

'Is hij al gehoorzaam?' vroeg de man. Hij stond op. Weer kraakte het in zijn knieën.

'Luistert hij naar zijn baas?'

Lucas knikte ja en schudde nee. Hij haalde zijn schouders op. Hij werd rood.

'Hij loopt soms nog weg,' jammerde hij dan. 'Het is moeilijk om hem dan weer te pakken te krijgen. Oei oei ... '

Als een pijl uit een boog spurte Lucas plotseling weg, in de richting van de bossen. Daar was Pavlov naartoe gerend. De bankbende zette zich nu ook in beweging. Tweewieler Ruïne volgde als laatste.

'Pamov! Hier!' bulderde de *Kastanjeman*. Dat hielp natuurlijk niet. Hij zette het ook op een lopen. Even later zag je in het Torenpark een tiental jongelui en drie ex-kinderen rondhollen. Ze riepen, sprongen, slopen en floten. Ze maakten gekke gebaren. Van op de middencirkel waar daarnet de *Kastanjefee* met een zucht was opgestegen, dirigeerde Ruïne het legertje. En de *Kastanjepa* brulde aldoor bevelen.

'Links! Ja!'

'Ginder!'

'Nu!'

'Rechts!'

'Jullie: dààr!'

'Nee: dààr!'

'Sluit de toegang af!'

'Niet op straat!'

'Wacht!'

'Vooruit!'

'Of nee ... '

'Nu!'

Het was hollen en roepen geblazen in het anders zo rustige park.

Lucas' hart klopte als een drumstel. Hij durfde niemand aan te kijken. Nooit van z'n leven kwam hij nog met Pavlov de straat op! Kijk: een heleboel mensen waren nu met de klopjacht bezig. Maar dan kreeg hij plotseling een goed idee. Hij dook weer de bosjes in en wachtte. Ai, nu moest hij verdorie nog plassen ook. Het was dringend. Maar daar was nu geen tijd voor. Al die mensen ...

Eindelijk: gesnuffel! Daar kwam Pavlov af! Zijn oren dansten op en neer.

'Pavlov! Brokjes! Brokjes! Brokjes!' riep Lucas. De hond bleef pal staan. Hij leek plotseling betoverd. Dat woord klonk hem bekend in de oren.

'Brokjes! Brokjes!'

Dat was het! Het lekkere woord! Waar had hij dat nog gehoord?'

'Brokjes!' riepen de anderen nu ook. 'Brokjes! Brokjes!'

De grote mensen deden ook mee.

'Brokjes! Brokjes!'

'*BROKJES!*' brulde de snorman.

'Brokjes! Brokjes! Brokjes!'

Het ongeregelde spreekkoor in het Torenpark deed hard zijn best. Zo hard, dat de buurtbewoners aan hun ramen verschenen. Ook tante Brandien kwam poolshoogte nemen. Tussen de wriemelende mierenbende ontwaarde ze Barrebartle, soms op twee benen, soms als viervoeter. En dat meisje natuurlijk. Romy.

'Eén groot rattennest,' zei ze hardop tegen zichzelf. 'Wat zoeken ze? De rattenkoning? Een ontsnapte ratrebel?'

Hier en daar ook zag Brandien kladjes duiven uiteenstuiven.

'Brokjes! *BROKJES!* Brokjes! *BROKJES!* Brokjes!' klonk het overal.

Daar had die dartele Pavlov wel oren naar.

'Hèhè,' zuchtte de man. 'Eindelijk.'

Lucas naderde voorzichtig en nam een duik. Dat was een heldendaad die hij bijna elke dag moest uitvoeren. Maar nu had hij een publiek.

'Hebbes!' riep iemand. 'Hij heeft 'm!'

'Beet!'

'Leve de brokjes!'

Met een knalrood gestippeld gezicht kwam Lucas weer overeind. De *Dalmatiër* had de lijn van de cocker te pakken gekregen.

'Foei foei Pamov!' zei de man.

'Wat zijn brokjes?' wou de *Kastanjepa* weten.

'Waf waf waf!' deed Pavlov opgewonden. Hij voelde dat hij beetgenomen was. Weg met de vrijheid!

'Goed zo, knul. Maar kijk een volgende keer beter uit hé.'

'En leer Pamov maar gehoorzaam zijn en luisteren naar zijn baas.'

'Gelukkig is hij niet de straat op gelopen. Met al dat verkeer.'

'Ja,' knikte Lucas. 'Nee,' schudde Lucas.

Hij leek wel een robot. Iedereen wist het weer beter.

'Jullie schuld,' dacht hij. 'Ga weg! Ga allemaal weg! Ik moet plassen!'

Weer spurtte hij onverwacht de bosjes in, Pavlov met zich meetrekkend. Daar plaste hij zo vlug hij kon, met één hand. Zijn andere hand hield een lijn vast, waar een hijgende hond aan hing. Nu waren zijn schoenen verdorie ook bespikkeld.

De onderdanen keerden terug naar hun koningin. Die wachtte op haar troon in de middencirkel van het grote gazon. Het mobieltje van Tim begon te zoemen. Even later deed dat van Kim hetzelfde. De duiven zochten hun geheime slaappleaatsen op. De zon zonk als een grote oranje kauwgumbal achter de boomkruinen weg.

Hoofdschuddend verliet de *Kastanjepa* het Torenpark. Brokjes? Brokjes! Plotseling snapte hij het.

46

Als BW (Bekende Westeindenaar) werd Jasdora - Ruïne ook een klein beetje beroemd in andere delen van het land. Ze had immers het nationale scholenkampioenschap schaken gewonnen. De televisiezender TLVS2 wou een portret van haar maken voor het jongerenprogramma CAKE JE?

Twee weken voor Ruïne en Ramses naar Boedapest vlogen, streek er een cameraploeg in Westeinde neer. De bekende jongerenreporter Manuela Toespijs zou de schaakster interviewen.

Mevrouw Hermelinde verfde die dag haar lippen extra rood. Zij was immers niet alleen de moeder van een schaakkampioene, maar ook bloedbediende bij het Rode Kruis. (Haar baas fluisterde achter haar rug dat ze bloedmooi was, dit terzijde.) Vader voedselagent was die dag jammer genoeg verhinderd door veel vergaderingen in de hoofdstad. (Er waren weer enkele meisjes onwel geworden na het drinken van automaatcola's, maar dat kon ook te wijten zijn aan de lasagne die ze gegeten hadden.)

Vooraf was er telefonisch ook nog wat heisa rond de naam Jasdora/Ruïne. Ruïne stond erop dat ze als Ruïne werd aangesproken tijdens het interview. Dat vonden de redacteurs van CAKE JE? eerst vreemd, dan (na twee gesprekken) heftig.

'Hebben je ouders daar dan geen bezwaar tegen?' wou de hoofdredacteur nog weten.

'Helemaal niet. Alles wat helpt om mijn tegenstanders in de war te brengen, vinden pa en ma goed. Grote catchers nemen ook een andere naam hé. Ruïne is mijn schaaknaam.'

'Oké dan, Ruïne,' zei de redacteur. En toen brak de dag van de opnames aan.

Eerst werd er bij de kampioene thuis gefilmd. Ruïne beschikte over een verzameling van elf schaakspellen.

'Waarom elf?' wou interviewster Manuela Toespijs weten. 'Doe je voor zoveel mogelijk of alleen maar voor heel speciale?'

'Nou: precies voor heel gewone,' antwoordde Ruïne. 'Maar ze zijn onderling allemaal totaal verschillend wat één ding betreft.'

'En dat is?' vroeg Manuela nieuwsgierig, terwijl ze de microfoon bijna in de neus van Ruïne duwde.

'De materie waaruit elk spel is gemaakt. Kijk maar.'

'O! Nu merk ik het ook!' (De cameraman concentreerde zich nu op een schaakspel van hout, plastic, tin, koper, karton, marmer, keramiek, steen, ijzer, glas en porselein.)

'Je droomt zeker van een gouden schaakspel?' opperde de interviewster.

'Dat houten schaakspel komt uit Hongarije,' wees Ruïne. 'Misschien win ik daar wel een gouden exemplaar.'

'O, een zelfzekere meid! Laten we dat met onze vele kijkers hopen, hé. Dat wordt dan twaalf.'

'Het is vijf voor twaalf,' grinnikte de klankman.

'Eh?' deed Manuela Toespijs.

'Echt: het is vijf voor twaalf,' herhaalde de man, knikkend naar een wandklok.

'O, is het al zo laat? Vlug een broodje en dan naar ... ?'

'... het Torenpark. Daar wachten mijn grootste fans,' zei Ruïne.

'Ik ben ook een grote fan van mijn schaakkoningin hoor!' riep mevrouw Hermelinde vanuit de keuken. Daar sneed ze een tweede plak oude kaas in stukjes, voor bij de drankjes die ze ijverig onder het team van CAKE JE? had uitgedeeld.

'We nemen straks nog een shot van u ook, mevrouw!' riep Manuela. 'Jammer dat uw man er niet bij kan zijn!'

'Ja hé? Hij kijkt nochtans graag televisie. Nog even bijvullen?'

'O, graag.'

47

In het Torenpark hing een bende paasbeste jongeren rond. Ze deden allemaal alsof het de gewoonste zaak van de wereld was. En de doodgewoonste dag van de week. Toch blonk en glom iedereen extra. Een haarpiek viel net perfect over een voorhoofd. Een briesje bolde een zomerjurkje op dat voorheen nog nooit was gezien. En vanuit alle ooghoeken werd alles in de gaten gehouden. Het was duidelijk dat de jongeren in blijde verwachting waren.

'O!' riep toch een deel van al dat piekfijns uit, toen de beroemde Manuela Toespijs in hoogsteigen persoon uit de TLVS2-auto hupte. Ook de schaakkampioene kwam op volle snelheid het park binnengereden. Ma Hermelinde bleef nog even met geheven duimen op het trottoir staan, maar niemand schonk er aandacht aan, tenzij enkele verbaasde voorbijgangers. Even later was het gebied rond de bank een openluchtstudio geworden. Ruïne was natuurlijk de centrale figuur. Om haar heen had zich het legertje fans geschaard: Romy, Barrebartle (die had heel duidelijk zijn arm op Romy's schouder rusten), Lucas (hondloos, dit keer), Beer, Tim, Kim, Edwin, Ramses, Robbert (vastgespijkerd op zijn mountainbike natuurlijk, je wist maar nooit ...) en Gwenny. Er was nog net plaats genoeg voor de technici van de televisieploeg. Andere mensen beschreven met nieuwsgierige blikken omtrekkende bewegingen.

Manuela Toespijs maakte vliegensvlug kennis met de bende, terwijl ze een broodje in haar mond propte en intussen ook bevelen doorgaf aan de cameraman en de geluidsman. Sommigen haalden hun beste taaltje boven en drongen nog wat meer naar voren, anderen verschansten zich veilig op de tweede rij.

'Wat is je favoriete schaakstuk, Ruïne?' informeerde Manuela.

'O ... is het al begonnen?'

'De camera loopt ... maar trek je daar niks van aan.'

'Eh ... de looper,' zei Ruïne, terwijl ze daarbij even op de armleningen van haar elektrische rolwagen sloeg.

'Ha!' deed Manuela Toespijs, ietwat verrast, je zag ze een beetje rood worden, en uit het omringende groepje stegen ook wat ah!'s en ha!'s op. Dat was weer die weergaloze Jasdora - Ruïne!

'Eh ... ' deed de interviewster nu, zelf even verstrooid, 'eh ... speel je al lang schaak, Jas ... Ruïne?'

'O, al zo lang ik mezelf ken,' antwoordde Ruïne. Weer stegen lachjes op.

'Denk je dat je wereldkampioen van de jongeren kunt worden, eh ... Ruïne? Eh ... even voor alle duidelijkheid ... voor onze kijkers: het is toch Ruïne, hé?'

Barrebartle kneep Romy even in haar schouder.

'Zeker weten,' knikte Ruïne.

'Dat is dus de schaaknaam van Jasdora, beste kijkers,' zei Manuela Toespijs, zich plotseling even tot de camera wendend. 'Een schuilnaam, laat ik maar zeggen, zoals sommige schrijvers er een gebruiken, om ... om wat precies te doen, Ruïne?'

'Om zand te strooien in de ogen van mijn tegenstanders hé, om ze in de war te brengen.'

'Aha ... Een beetje zoals Zorro? Een geheimzinnige Zwarte of Rode Ridder?' op-
perde Manuela.

'Hongaren en Russen en Roemenen en Polen zijn prima schakers. Ik moet alle middelen inzetten waarover ik kan beschikken,' antwoordde Ruïne ernstig.

'Ja, dat begrijpen we. Eh ... heb je al een tactiek? Een plan?'

'Mm ... niet speciaal, nee. Zoals gewoonlijk, hé. Ik wacht wel af en kijk hoe de tegenstander uit zijn hok komt.'

'Hokje per hokje,' grinnikte Edwin.

'We hebben begrepen dat een vriend je vergezelt naar Boedapest?'

'Ja. Ramses gaat mee.' Ruïne keek even achterom.

'Ook een schuilnaam? Ook een schaker van formaat?' informeerde Manuela.

'Nee hoor!' zei Ramses zelf hardop.

'Haha!'

Manuela Toespijs hield haar microfoon nu bij Ramses.

'Denk je dat meisjes betere schakers dan jongens zijn?'

'Nou ... mijn ... dat meisje hier is alleszins beter dan alle jongens samen,' zei Ramses, een beetje hakkellend.

'Dat is heel overtuigend, Ramses. Ik neem aan dat jij fan nr. 1 van Ruïne bent?'

Het antwoord op die vraag ging verloren in een vreemde groepsbrul.

'Hu!' deed Manuela verschrikt. 'Iedereen is blijkbaar fan, hé. Enne ... ik heb ook nog iets moois gehoord over de duiven in het Torenpark hier in Westeinde?'

'Juffrouw! Juffrouw!' deed Tim plotseling. Hij stak zijn vinger in de lucht en hupte met gekke sprongetjes op en neer als een kind in de klas dat per se wil antwoorden. Iedereen schoot in een lach. Manuela Toespijs speelde het spelletje onmiddellijk mee. Ze boorde zich wat dieper in de halve cirkel omstanders.

'Ja, jij daar: die verende jongen op de tweede rij?'

'Juffrouw: enkele duiven dragen de naam van beroemde schakers!'

'Wat een megaheftige verrassing hier in Westeinde! Jullie duiven dragen dus schaaknamen?'

'Ja!' knikte vrijwel iedereen stevig.

'En hoe mogen de beestjes dan wel heten? Ka ... ?'

'*Aljechin, Anand, Botvinnik, Buburin, Capablanca, Euwe, Fischer, Karpov, Kasparov, Kramnik, Leko, Morozevich, Spassky,*' ratelden Ruïne en Romy in één adem alfabetisch af. Manuela Toespijs viel zowat achterover van verbazing.

'... maar *Fischer* is onlangs overleden,' vulde Ruïne nog aan.

De interviewster en de *crew* speurden even het Torenpark af op zoek naar de beroemde duiven. Bij al die media-aandacht hielden de beestjes zich echter wijselijk gedeisd.

'Eh ... herkennen jullie dan ook die ... hoeveel? Hoeveel zijn het er?'

'Eerst dertien, nu jammer genoeg twaalf,' antwoordde Ruïne.

'En herkennen jullie die dan? En omgekeerd?'

Ze hield de microfoon nu even voor Romy's neus.

'Zij wel,' wees Romy. 'Ruïne kent ze allemaal. Van de voedertijden, hé. Ik ken voorlopig alleen hun namen. Alfabetisch. Welke naam bij welk verenpakje past, weet ik nog niet zo goed. En de duiven kennen ons ook wel allemaal hier, hihi.'

'Ja, dat spreekt,' knikte Manuela. De bankbende knikte ook bevestigend. De microfoon bewoog zich nu weer naar de schaakkampioene toe. De halve cirkel week wat uiteen, want het middelpunt van het gesprek bevond zich een stuk lager.

48

Tante Brandiens rechterarm begon in slaap te vallen. Dat kreeg je van spieken en gluren. Het was een straf. Die arm hield het overgordijn op de eerste verdieping een beetje opzij.

'Ik wil ook wel even op televisie, met mijn ratten,' mompelde ze. 'Au, au, dat doet pijn.'

Ze liet de arm vallen, slingerde er wat heen en weer mee en plofte in de sofa neer.

Ook de *Kastanjefee* stond met haar pa het televisiegedoe gade te slaan. Je kon niet merken dat zij het was: feeën dragen hun erelinten alleen maar bij speciale gelegenheden. Haar pa droeg wel zijn snor, van waaruit een beetje rook naar omhoog kringelde.

'Dat is dat schaakkind daar dat gefilmd wordt,' bromde de man. 'Ze gaat naar een buitenland om aan kampioenschappen mee te doen. Hongarije, denk ik.'

'Leuk voor haar, hé?'

'*Kastanjefee* is ook wat, hoor.'

'Maar in oktober komt er een nieuwe fee. En de televisie komt nooit voor mij.'

'Ja, jammer. Hoe heet die meid daar ook weer? We zagen haar bij de ballon en het ontsnapte hondje, hé. Weet je nog?'

'Ze heet Jasdora,' zei de dochterfee.

'Hm ... vreemde naam.'

'Maar in de krant vertelt ze dat ze Ruïne wil heten; dat is haar naam om te schaken.'

'Ruïne, in 's hemelsnaam! Dat is vragen om ongelukken!'

'Ze gebruikt een schuilnaam om ... eh ... '

'Toch knap van haar hé ... en zo in een rolstoel ... sjonge sjonge ... en wij soms maar klagen over ... '

Een vierde aandachtige toeschouwer was ma Hermelinde. Ze was in de auto blijven zitten niet ver van de hoofdtoegang. Haar dochter was onzichtbaar tussen al dat jongerenvles, maar de bewegingen van de groep verklaptten dat het er vrij vrolijk aan toe ging. Af en toe zeilde een in pluche verpakte geluidsvogel boven de hoofden bij de bank. Er was maar één probleempje, in de auto zelf: de mooie jurk van de bloedmooie Hermelinde vertoonde een bloedrode kwak ketchup. Die was afkomstig van tussen een haastbroodje. Bloedmooie Hermelinde bleef dus zitten.

49

Barrebartle duwde Ramses wat meer naar voren.

'Vooruit, ze is toch jouw ... eh ... '

'Zeg ... Jaja ... '

'Ze gaat met jou naar Boedapest, hoor!'

Ramses wou eigenlijk niet zo graag in beeld. Nu nog niet. Later wel. Als hij een belangrijke uitvinding zou hebben gedaan. Ook Barrebartle zelf hield zich stevig vast aan Romy's schouder, niet echt in de frontlinie van het interview. Af en toe gluurde hij even over zijn eigen schouder, in de richting van zijn huis. Tante Brandien zou nu vast en zeker ...

'Tetter & Spetter!' riep Robbert plotseling hard.

De halve cirkel barstte in lachen uit. Manuela Toespijs was namelijk net te weten gekomen dat Kim en Tim eigenlijk een tweeling waren. En ze had nog eens naar hun namen geïnformeerd. Dat betekende gelijk het einde van het interview.

'Oké, we hebben genoeg!'

'Cut!' riep Robbert nog zwakjes.

Manuela gaf de cameraman en de geluidsman een teken.

'Zo, dat was het. Dank je wel iedereen.'

'Wanneer zenden jullie het uit?' wou Gwenny weten.

'O, zeker nog voor Ruïne en eh ... hoe heet je ook weer ... '

'Ramses.'

' ... Ramses vertrekken, hé. Ten laatste volgende week maandag. Op CAKE JE? hé! Niet vergeten te kijken. Halfzeven. TLVS2.'

'Nee. Ja. Leuk.'

'Moeten jullie dan niet op vakantie?'

'Igen,' knikte Ruïne. Dat was het Hongaarse *ja*. Maar niemand begreep dat. En ze waren ook allemaal meer geïnteresseerd in hoe rap de openluchtstudio weer opgedoekt werd. Televisie? Ja, je moest het gezien hebben. Wie weg was, had het niet gezien.

50

Het was vrijdagvooravond, voedertijd. Het verkeer werd al wat zenuwachtig. Het wemelde ook van boodschappenvolk in de winkelstraten van Westeinde. Aan de patatkeet bij het standbeeld van de uitvinder van de verlostang (een slimme dokter) stond Romy. Ze had nu knalrood haar. Dat wist Barrebartle nog niet. Over een uur of zo zou hij opdagen. Wat zou hij dan zeggen? Ze was er wel een beetje bang voor, want ze hadden er niet over gepraat. Eigenlijk moest het een verrassing zijn. Daarom ook had Romy eerst aan Kim gevraagd om naar hier te komen. Straks kwam die af. Zo konden ze met z'n tweeën Barrebartle aanpakken, mocht dat nodig zijn. Maar eerst ... voedertijd.

Er stond een zomerbriesje. Romy's haren waaiden als vurige vlammen om haar hoofd. Af en toe keken passerende mensen even om. De wind speelde ook wat met haar rokje. Het stond vol met letters en cijfers. Die bewogen onophoudelijk, als op een moeilijk examenblad.

Romy hapte gretig in een broodje-hamburger. Die verdween bijna helemaal in haar rode hoofd. Kersenrode ketchup drupte er aan alle kanten uit. Ze had honger als een wolf. Even sloot ze haar ogen. Dan smaakte ze dat lekkers nog veel beter. Op haar bolle wangen verschenen rode blossen. Wat kon een vette hap van de patatkeet toch zalig zijn. Een kledder ketchup pletste nu op haar linker-

schoen. Romy merkte het niet. Ze had te veel werk. Weer hapte ze toe. De hamburger werd al een flink stuk minder.

Zie: daar kwam Robbert aangestoven. Hij leerde elke vrijdagavond vallen, opstaan en vechten in de judoclub. De geur van friet vulde zijn neusgaten. Wat lekker! Hij zou wel tien pakjes op kunnen. Maar hij had geen centen bij zich. Pas op zaterdag kreeg hij vers zakgeld. O, Robbert wou onmiddellijk zijn judoplunje ruilen voor een grote puntzak friet met witte pepersaus. Kijk: bij patatkeet MO-NIEK STEEDS BETER stonden zes mensen aan te schuiven. Die hadden wel geld voor al dat lekkers: frikadel, hele hap, mexicano, hete flap, gigantico, burger, frankfurter, pizzarol, kroket, bitterballen ... Het klonk als muziek in je oren. Je kreeg er ook het water in je mond van.

Naast de vuilnisbak stond een bloedrood meisje. Hé ... ! Dat was ... Kon dat ... Haar haren leken in brand te staan. Maar ... Zo mooi! Dat was toch ...

'Romy!' riep Robbert, terwijl hij de remmen van zijn mountainbike dichtkneep.

'Rode Romy!'

Hij mikte zijn fiets vlak naast de stoeprand bij de frietkraam, ging rechtop zitten en haakte zijn duimen achter de riemen van zijn rugzakje vast.

'Romy!' herhaalde hij, en in dat ene woord stak al zijn bewondering voor haar gedaanteverwisseling.

'Ja hé,' knikte Romy, een beetje knullig.

'Lekker hé, zo'n hamburger?'

Romy knikte en keek naar de haarband om Robberts hoofd. Vervolgens naar de band die om zijn middel was geknoopt. Beetje gekke knul, dat broertje van Ram-ses. Toch *cool* dat hij niet verder over haar haar dooremmerde.

'Judo?'

'Ja.'

'Moeilijk?'

'Nou ... niet echt. Er zit wat op je schoen,' wees hij. 'Heeft eh ... Barrebartle het al gezien?'

'O.' Ze keek naar beneden: 'Geeft niet. Nee.'

Ze nam nog een hapje; de burger was nu op. Die snoeshaan bleef maar toekijken.

'Er is een cijfer van je rokje gewaaid, hihi.'

'Ha.'

Ja, grappig.

Waarom ging hij niet weg? Straks kwam Kim eraan. En Barrebartle. Ze vond Robbert plotseling minder leuk dan voorheen. Nu zweeg hij, met één voet zijn *bike* heen en weer bewegend.

'Je vindt het niet erg van je schoen?'

'Nee.'

'Overall rood, hihi.'

Robbert keek watertandend naar de mensen die ijverig friet uit een puntzak plukten. Eerst doopten ze de friet kopje-onder in mayo of ketchup of cocktailsaus of pickles. Mm. Een man met een hangbuik propte een reusachtig stuk worst in zijn hoofd. Net een zeppelin. Nee: een sigaar.

'Zeg.'

'Ja?'

Rode Romy veegde haar mond en haar handen met een papieren servetje schoon. Dan bukte ze zich om haar linkerschoen een beurt te geven.

'Was het echt lekker?'

'Natuurlijk. Anders had ik het niet opgegeten.'

Misschien ging die gekke gabber nu eindelijk weg. Het broodje was toch op. Had hij misschien het restje gewild daarnet? Kwam hij uit een arm gezin?

'Weet je wat?' vroeg hij dan.

'Wat is er dan?' Romy mikte de rode prop in de vuilnisbak.

'Een hamburger is geen echt vlees. Ze maken die van oud papier.'

'Jaja.'

'Je hebt oud papier gegeten, bah.'

Romy zwierde haar vlamme haren naar achteren en stapte een eindje door.

'Echt waar hoor! Van oud papier en afgedankte kleren!' riep Robbert. Hij stootte zich af tegen de stoeprand en fietste weg, met rammelende maag, dansend op de trappers. Zijn rugzakje bewoog snel op en neer. Hij had nu zo'n honger dat hij een groot leeg gat in zijn buik voelde: daar waar zijn maag thuishoorde. Nu liet hij even zijn stuur los. Hij wou de gordel om zijn buik nog wat steviger aansnoeren. Dat was helemaal niet ...

PARDAF! BOINK! Tingelingeling ...

'Au! Au!'

Die stomme bloembak had hij niet gezien. Daar lag nu de judoka, in de knoop met zijn fiets. Uit zijn knie kwam wat kersenrode ketchup. Uit zijn ogen sprongen tranen.

Enkele goedgeluimde vrijdagavondmensen sleurden de fietsridder en zijn stalen ros overeind. Dat was even een ingewikkeld karwei.

'Zonder handen hé,' zei een vrouw. 'Ik zag het zo gebeuren, hoor.'

'Kan hij nog rijden?'

'Zo onvoorzichtig.'

'Zo'n duur ding.'

'Heb je pijn, knul? Ken ik jou niet?'

'Heeft hij niks gebroken? Zijn knie bloedt.'

'Het komt door die bak. Er lag ook een colablik. Zijn voorwiel sloeg plotseling opzij.'

'Ja, maar zonder handen hé. Je ziet wat er van komt.'

'Hij had nog erger kunnen vallen.'

'Een hoofdverband heeft hij al, haha.'

'Kinderen toch hé.'

'Nu ga je verder toch beter te voet, hé kerel.'

'Moet je nog ver?'

Robbert knikte. Hij voelde overal pijn. Zelfs zijn *bike* deed pijn. Een beetje hinkend stapte hij door. Hij leidde zijn fiets aan zijn hand mee. Het ding maakte nu gekke geluiden. O, zijn mooie mountainbike ... !

Ke-tsjie-ke-tsjoe-ke-tsjie-ke-tsjoe ...

De mensen keken nieuwsgierig om.

'Hei!'

Een bekende meisjesstem. Robbert gluurde opzij.

'Hei! Van oude fietsen maken ze soep!'

Dubbel gegiechel weerklonk. De mensen keken weer om.

Het was *Hamburger-Roodkapje*. Met haar vriendin Kim. Ze lachten zich een krik.

'Stomme ketchuptrien,' mompelde Robbert.

51

'Zou hij ... '

'Ik hoop het hé.'
'Maar als hij ... '
'Misschien is hij kleurenblind.'
'Het is toch jouw haar hé.'
'Ja. Het blijft altijd bij mij. Ik moet er nooit een oppas voor vragen.'

'Hihihi.'
'Vind jij het eigenlijk eh ... mooi?'
'Maar ja zeg! Als ik dat zou mogen ... '
'Van wie?'

'Mijn pa, grijs meneertje.'
'Hij weet dus nog helemaal van niks hé.'
'Amai. Waarom ... Hoe komt dat?'
'Ik heb het zomaar beslist, plotseling.'

'Je kunt nog altijd ... '
'Oei, daar komt hij! Denk ik.'
Kim trok Romy vlug naast zich op de bank neer.
'Heeft hij me al gezien?'

'Nee, maar ... '
'Ja?' Romy richtte zich weer half op, achter de rug van Kim.

'O!'
'O!'

En vanuit tegenovergestelde richting klonk het ook hoogst verbaasd:
'Eh?!'

In de etalages van drie paar ogen was nu alleen verbazing uitgesteld. Romy stond in brand, jawel, maar ook met Barrebartle was iets aan de hand: diens halflange haar was tot tegen zijn schedelpan afgeroetsjt.

De splinternieuwe Romy en de kersverse Barrebartle gaven elkaar voorzichtig een kus. Met nieuwe dingen moest je altijd voorzichtig omspringen. Daarna bekeken ze elkaar.

'Wel?'

Dat was Kim.

Barrebartle knikte. Romy knikte.

'Ja hoor.'

'Wat: ja hoor?'

'Dat wordt wennen,' zeiden de geliefden allebei tegelijkertijd.

'En dat brengt geluk!' riep Kim, terwijl ze al op haar mobieltje aan het *swipen* was.

'Zeg: we zijn geen apen in de zoo, hé.'

'Het valt toch mee hé.'

'Ja hoor.'

Romy wreef voorzichtig over het hoofd van Barrebartle, alsof ze bang was dat haar hand geperforeerd kon worden. En Barrebartle controleerde stiekem zijn eigen hand, of die niet rood geworden was nadat hij even door haar gloednieuwe haar had gewoeld.

'Zo, ik ben het al gewend.'

'Ik ook.'

'Ze komen,' deelde Kim mee.

'O, we krijgen kijkers,' zei Romy. 'Dank je wel voor het publiek, Kim.'

'Laten we een toegangsprijs vragen,' stelde Barrebartle voor.

'Zeg, iedereen komt toch elke vrijdag?' protesteerde Kim.

'Ik denk dat we Robbert vanavond niet meer zien,' zei Romy.

52

Net toen iedereen van de verbazing over Romy's roodharigheid plus Barrebartle's gladhoofdigheid bekomen was, kukelde Kims mobieltje in een rioolputje aan de rand van het Torenpark. Het viel natuurlijk net door een gleuf in het rooster. Weg mobieltje! Kim had het ding te vlug willen opduikelen toen het afging. Jammerend stond ze nu boven het rioolputje gebogen, alsof ze ...

'Moet je kotsen?' grapte Beer.

'Moet ik je eens opbellen? Dan weten we of ... ' stelde tweelingbroer Tim voor.

'Maar dat haalt toch niks uit!' snauwde Kim.

'Maar dan weet je misschien hoe diep ... '

'Kan dat ding eraf?' vroeg Beer.

'Even proberen.'

Edwin bukte zich en probeerde grip te krijgen op het rooster. Dat lukte voor geen meter. Hij raakte er met zijn grote handen niet tussen. En alles zat waarschijnlijk vast.

'Help even,' kreunde hij met een rooie kop. Robbert en Beer bukten zich nu ook.

'Vies hoor.'

Zonder dommekracht lukte het niet. Ze keken even zuchtend en met gefronste wenkbrauwen in het rond.

'Je fietspomp, Lucas?' opperde Beer.

'Zeg, die plooit zo in tweeën!'

'Je gsm is nu misschien al aan zee,' zei Gwenny.

'Ja: laten we naar zee gaan,' meesmuilde Ruïne. 'Weg is weg, hoor. Hoe lang is zo'n riool? Waarvoor dient zoiets? Wil je je verdere leven met een stinkoor rondlopen, Kim?'

Lucas maakte onderwatergeluiden. Verslagen staarde Kim naar het rioolputje. Rinkelde haar gsm nu onder water? In de verzamelde pis van Westeinde?

Ze bleven met z'n allen sip staan kijken naar het vergeetputje, tot er zelfs wat ramptoeristen halt hielden en mee gaapten naar het onzichtbare spektakel. Enkelen bleven wat langer hangen rond de plaats van het onheil omdat ze dachten dat er een verborgen camera in de buurt was.

'Je weet maar nooit dat je op televisie komt,' zei een man, knikkend naar Ruïne.

'Het is altijd uitkijken hé,' antwoordde Ruïne. 'We belden CNN omdat er plotse-ling een *krook* voorbij zwom in dat putje.'

'Een wat?'

'Een *krook*. Een rioolkrocodil, weet je wel: beetje kleiner dan ... '

'Jaja ... ' deed de man, en hij beende boos weg van het lachsalvoetje.

Toen viel Romy's blik op een arbeidersbusje naast een oranje wigwam met een gele streep een eind verderop in de straat. Drie mannen waren hun spullen aan het inladen. Romy tikte op enkele schouders en wenkte. De kleine stoet zette zich in beweging.

'Ook *krookhunters*,' mompelde Ruïne. 'We zijn niet alleen.'

53

De tent versperde de doorgang op het trottoir. Voetgangers moesten eromheen. Van onder de rand van de tent krulde aarde, alsof een reusachtige mol daarbin-

nen aan het wroeten was. De tent camoufleerde dof gemompel, want de werklui waren weer even onder zeil gedoken.

'Zou je gsm hier in de tent aangespoeld zijn, Kim?' vroeg Beer zich hardop af.

'Hij kan ook de andere richting eh ... afgevaaren zijn hé,' zei Lucas.

'Hij is misschien onderdoor de tent gepasseerd,' opperde Ramses.

Ze stonden nu op een meter van de hindernis. Ruïne wrikte haar rolstoel van het trottoir. De anderen volgden. Aan de andere kant was een flap van het tentzeil geopend. In het oranje duister met een gele streep erdoor zagen ze twee mannen en een vrouw in oranje plunje. Die waren ook geel doorstreept.

'Camouflage,' dacht Romy. 'En die tent is hun dekmantel.'

In het middelpunt van de tent bevond zich een gat in de grond. Het rook er verbrand.

'Verwachtte u misschien regen?' vroeg Ramses zomaar op de man af.

'Nee: pottenkijkers,' antwoordde een van de mannen prompt. De twee anderen schoten in een lach.

'Kunnen we jullie helpen?' vroeg de vrouw. Het was eigenlijk nog een meisje.

'Whaw!' deed Edwin stilletjes.

'Eh ... ' zei Tim aarzelend. 'Mijn zus hier liet haar gsm vallen in ... in het rioolputje ginder. En ... '

'Hahaha,' grinnikte de tweede man. 'Waarom gooide je dat ding weg, meid?'

'Eh ... die put hier ... ' onderbrak Ramses. Hij wou ter zake komen.

Het meisje knikte: 'Hier passeren de leidingen voor gas en elektriciteit. Voor rio- leringen worden andere putten gedolven.'

'Ja meid, je gsm is een geur- en kleurrijke reis aan het maken. Maar hier kan hij niet voorbijgekomen zijn, hoor. Of hij moest de voorpootjes van een mol hebben.'

'Hahaha!'

'Ja, da's pas *shit* hé, meisje.'

Ruïne boog zich wat naar voren: 'Zagen jullie soms ook een *krook* in jullie put voorbij zwemmen?'

'Eh? Wat zei je, meid?'

'Ik zei *krook*, man.'

'Aha, een brutaaltje, hé?'

'Sst ... Frank,' deed het oranjegele meisje sussend.

'Een *krook*? ' herhaalde ze dan vragend. 'Eh ... nee hoor. Dat gat in de grond hier is de poort naar de hel. Wij roosteren alleen pechvogels. Ruik je dat dan niet?'

Ruïne keek het doorstreepte meisje met open mond aan. Voor de eerste keer in lange tijd kwamen uit die open mond geen gevatte woorden tevoorschijn. Bulde- rend van het lachen bogen de werklui zich weer over hun spullen.

Net toen iedereen weer aan het afdruipe was, riep plotseling een van de man- nen: 'Zeg, stond jij niet in de krant onlangs?'

'Zij is een schaakkampioene!' antwoordde Ramses in Ruïne's plaats.

'Ja ja: en ik ben de koningin van Egypte,' meesmulde de man.

'Nee, verdorie: echt waar hoor!' Ramses wond zich op.

Het oranjegele meisje knikte nu ook: 'Dat klopt hoor, Frank. Eh ... hoe heet je ook weer? Ik zag het ook in de krant staan. Schaken, hé?'

'Gezonde sport,' bromde de tweede man.

'Ruïne,' mompelde Ruïne, en ze wielde vlug van de tent vandaan, gevolgd door haar legertje.

'Ruïne?' herhaalde het meisje. Ze staarde peinzend naar het gat in de grond.

'Wat een rare naam.'

'Ja, je tanden gaan er van brokkelen.'

'Haha!'
 'Maar is zij echt eh ... ?'
 'Schaakkampioene? Ja hoor, zeker weten. Maar of dat haar echte naam is ... '
 'Schakers zijn allemaal gek.'
 'Wedden dat het een geintje was, dat van die verloren gsm?'
 'Zou best kunnen.'
 'Oei, is het al zo laat?'
 'Verdorie, door die rotkinderen belanden we nu in volle piekuur. Vooruit, Wouter!'
 'Jaja, rustig aan, koningin van Egypte.'
 'Schaakmat.'

54

Onder leiding van Ruïne twijfelden ze tussen het Torenpark of jongerencafé *De Pup*. Het was nog niet echt avond geworden. De zon dobberde uitbundig tussen enkele sneeuw witte bloemkoolwolken in het westen.

'Het park nog even.'

'*De Pup* is al open, hoor.'

'Allebei hé.'

'Of nee ... '

Het was vreemd genoeg tante Brandien (ofte rattenkunstenares *DINA*) die plotseling de knoop doorhakte. Gewapend met een digitaal fotoestelletje beende ze op de groep af.

'Tante Br ... !' deed Barrebartle.

'Vrouw *DINA*!' riep Ruïne uit.

'Hebben jullie een minuutje? Ja hé?' vroeg en antwoordde de kunsttekenares naar verse adem happend. 'Ik wil een groepsfoto van jullie nemen.'

'Een ... van ons?' vroeg Romy verbaasd.

'Ja.'

'Eh ... waarom dan?' vroeg Barrebartle.

'O ... zomaar. Is iedereen er?'

'Robbert ontbreekt.'

'Maar dat is niet erg,' zeiden Edwin en Ramses tegelijk.

'O ... Romy!' kreunde Brandien dan. 'Dat haar van je ... !'

'Ja tante,' knikte Barrebartle. 'Rood hé?'

'Bloedend rood!' antwoordde *DINA*, terwijl ze vol afschuw naar Romy's hoofd keek. 'Ik hoop dat mijn fotoestel niet in brand vliegt.'

'Maar Barrebartle ziet er toch ook helemaal anders uit hé,' protesteerde Romy flauwtjes.

'Die glanzende rattenkop heb ik vanmiddag al gezien,' knikte tante Brandien.

'Mooi hé? Fris kopje. Het scheelt in de shampoo. Zie je die leuke oortjes? Nou, even het park in voor die foto?'

'Maar waarom ... ' begon Barrebartle weer.

'Zul je wel zien. Kunstenaar *at work*. Vooruit: ginder bij de grote treurberk is een interessant plekje.'

'Is het omdat mijn haar eraf is?'

'Maar nee!'

Schoorvoetend en schouderophalend begaven ze zich naar de treurberk. Kunstenaar *DINA* dirigeerde de groepsfoto.

'*Say cheese!*'

Iedereen keek zuur of groen. Vooral Kim keek sip.

'Oude kaas,' mompelde Gwenny.
En toen konden ze plotseling wel lachen.

55

Op maandagavond werd op TLVS2 in CAKE JE? het interview met Ruïne uitgezonden. Iedereen van de Torenparkbende was vijftien minuten lang wereldberoemd in Westeinde. En daarna diezelfde avond nog een paar uren in jeugdcafé *De Pup*.

'Zeg: is die Manuela Toespijs een toffe?'

'Werd je geschminkt?'

'Kreeg je die vragen vooraf?'

'Moest je een paar keer herbeginnen?'

'Hebben ze veel geknipt?'

'Alleen de kop van Barrebartle, hihhi!'

'Ja: ze doen nog veel achteraf, hé?'

De hele inboedel van jeugdcafé De Pup was plotseling zo ...

'ZEG: JULLIE ZIJN ALLEMAAL ZO ... TELEVISABEL!' riep Ruïne plotseling uit.

Door die kregelige sneer verloor ze alweer enkele dwepertjes. Even viel er een ongemakkelijke stilte. Ja, omgaan met bekendheid was niet eenvoudig. Andere BW's hadden er ook soms last van: in warenhuizen, postkantoren en in restaurants.

Ruïne en de *bankiers* (zoals zij de bende van de bank in het Torenpark soms noemde) konden toen niet vermoeden dat zij op nog een andere manier bekend zouden worden. En dat had niks met het edele schaakspel te zien.

Maar eerst was er nog het holst van de zomer, in augustus, dat rusthuis van de zomer, waar het nog stiller werd, en soms warmer, en de boomkruinen bijna niet meer ruisten, of waar het vreselijk regende, en in de niervormige vijver de eerste bladeren al vergeelden, en iedereen ergens anders leek te zijn, en verder van elkaar, of net heel dicht, en zelfs de duiven in het Torenpark, van *Aljechin* tot *Spassky*, noch roerden, noch koerden, en de *bankiers* van dat park een duiventil maakten, want sommigen gingen op reis, voor kort, voor lang, en sommigen al helemaal niet, en de koningin van dat alles samen met de Egyptische koning Ramses de Eerste en de Laatste in Boedapest was om stukken te schuiven en vijanden te slaan en mat te zetten, en rode Romy en glanzende Barrebartle hun eerste niet zo erge ruzietje kregen over iets wat ze uiteindelijk zelf niet meer wisten, maar eigenlijk betrof het een onnozele pizzapunt. Zo'n zomer dus.

56

Brandien/*DINA* had de eerste twee weken van augustus heel hard gewerkt in het stille huis met de glas-in-loodramen en de leeuwenkopklopper. Alleen en door geen mens gestoord, want Barrebartle verdeelde zijn zomertijd tussen de stad,

het Torenpark en *De Pup*. Dat vond de tekenkustenaress net goed, en wel om een heel speciale reden.

Intussen, ongelofelijk maar waar, verschenen in de warenhuizen weer de eerste vreselijke slogans HEROPENING DER SCHOLEN. Of, erger nog, dat verschrikkelijke bevel: TERUG NAAR SCHOOL ! Ook in *C&P* puilden de winkelrekken uit van marteltuigen allerhande. De R.A.T.-mappen met de rattenstrips van *DINA* kregen eind augustus weer een plaats tussen al dat onheil. Er had zich echter een ingrijpende verandering, zeg maar: belangrijke evolutie voorgedaan in het oeuvre van de tekenkustenaress, al bleef het in haar stripverhaaltjes hoofdzakelijk slecht weer met veel boze buien. De ratten *Rough* en *Tough* uit de fameuze R@T collectie waren nu uitgebreid tot een groep van tien, en ze hadden herkenbare namen en kopjes gekregen, met of zonder rechtopstaande oortjes. De kopjes waren de gezichten en de hoofden van de *bankiers* uit het Torenpark. Een groepsfoto had volstaan. En wat spioneerwerk van achter de gordijnen. PhotoShop deed de rest. Kunstenaress *DINA* was op het idee gekomen door verhalen van Barrebartle over de duiven in het Torenpark, en hun schaa knamen. Ze had wel haar idee geheim gehouden.

Nu krioelde het in de verse generatie schoolmappen van een tiental ratten die allerlei korte avonturen beleefden: *Barrebartle*, *Romy*, *Jasdora* (een ratje in een rolstoel), *Ramses*, *Beer* (die vijf hadden rechtopstaande oortjes) en *Edwin*, *Gwenny*, *Kim*, *Tim* en *Lucas* (die vijf kregen platte oortjes).

Robbert was de dans ontsprongen. Die was gewoon mens gebleven. Geluk bij een ongeluk, de gelukzak.

57

Ruïne eindigde zevende in Boedapest. Dat was niet naar haar zin, hoe vaak ook Ramses herhaalde dat zeven een heilig getal was.

'Het is weer Jasdora, gewoon Jasdora,' besliste ze. Ze schreef *RUÏNE* op een blad papier, maakte er een prop van en gooide die in de Donau.

Toen ze na twee spannende weken weer thuis kwamen, was het noch Jasdora, noch Ruïne. Het was zelfs Ramses niet meer.

Het klonk nu: *Rattenkop!*

Nadat Jasdora en Ramses bij de bank in het Torenpark uitvoerig verslag hadden gedaan over Boedapest (waarbij de rol van Ramses vooral knikken betrof), werden ze omgekeerd al heel vlug ingelicht over de rattentoestanden op de schoolmappen van *DINA*. En hoe het dus kwam dat ze hier en daar en af en toe '*Rattenkop*' te horen of te lezen kregen.

'We zijn allemaal een beetje beroemd,' zei Gwenny, 'tenzij Robbert hier.'

Robbert haalde zijn schouders op: 'Geef mij maar een gewoon hoofd.'

Romy en Barrebartle wisten wel hoe de vork aan de steel zat. Meneer Geert, die vroeger nog leraar was geweest, had zijn duit in het zakje gedaan en verschillende scholen overtuigd om de rattenmappen van *DINA* massaal aan te kopen.

'Esthetisch verantwoord hoor,' had hij met klem beweerd. 'En ik kan het weten: in een vorig leven was ik leraar Beeldende Opvoeding en thans ben ik kunstenaar. Ik kan u tevens met de hand op het hart bezweren dat de kunstenaress *DINA* niveau heeft!'

Van het een kwam het ander. De rattenplaag verspreidde zich heel snel, aangewakkerd door spandoeken met HEROPENING DER SCHOLEN en TERUG NAAR SCHOOL! erop. En dat gebeurde niet alleen in Westeinde, maar ook op andere plaatsen.

Jasdora was dus alweer een tikkeltje extra beroemd toen ze thuiskwam van Hongarije.

'Pff ... van schaakkampioene tot rioolrat,' pruilde ze. 'Het gaat steeds slechter met mij. Op naar het warenhuis *C&P!*'

Strijdlustig maar ook nieuwsgierig mende ze haar wagen het Torenpark uit. Alle *bankiers* volgden haar. Hier en daar keken mensen even om, niet alleen omdat ze die luidruchtige bende zagen passeren, maar ook omdat ze een en ander meenden te herkennen: van de televisie? De kranten? Eh ... schoolmappen? Waren dat nou die jongelui niet met die rattenkopjes? En die aanvoerster in haar strijdswagen: was dat niet dat schaakwondertje?

58

'Ik heb een rattenlijf!' riep Kim uit.

'Ik ook!' riep Tim uit. 'En kijk: we hebben twee koppen!'

'En ik lijk op een kat!' zei Edwin. 'Met een rattenronie potverdorie!'

Ze verdrongen zich bij de rekken waarboven het bevel TERUG NAAR SCHOOL! hing. Op een aparte draaimolen stonden de splinternieuwe R@T-mappen uitgestald. Op de voor- en binnenflappen prijken de rattenstripjes.

'Het regent of waait weer in elke strip,' merkte Barrebartle op.

'Jij bent een kaal ratje,' wees Jasdora. 'En jij een bloedrood.'

Ze knikte naar Romy: 'Jullie hebben de hoofdrollen gekregen van Brandien.'

'Dat is normaal hé: ik woon bij haar.'

'En ik ... ben bij hem,' vulde Romy aan.

'Ze heeft zelfs mijn rolwagen niet vergeten ... ' mompelde Jasdora. 'Die verduivelde parkfeeks!'

'Hela: een beetje respect voor mijn kunsttante hé!'

Iedereen ging nu ijverig op zoek in de mappen, naar zijn eigen rattenkop en zijn rol in de verhaaltjes: de *Ratvinders* Lucas, *rioolratjes* Gwenny en Beer, de *Papparratti* Ramses en Jasdora, de *Vijandige Cat* Edwin, het *G(evaarlijk) P(araderende) S(chaap met de dubbele rattenkop)* Kim en Tim, *Rough* (Barrebartle) en *Tough* (Romy).

Het werd een drukte vanjewelste tussen de rekken.

'Hm hm,' klonk het plotseling nadrukkelijk. Een dure heer met een *C&P*-naamkaartje en een foto van zichzelf op zijn jas gespeld trok hun aandacht.

'*MAAR DAT ZIJN WIJ!*' riep Jasdora vlug, voor de warenhuisman verder ook maar iets kon zeggen.

'Even aankomen mag, kijken mag, maar kopen ook hé ... ' begon de man, vast een hoge piet van het warenhuis. Hij boog zich en volgde de vinger van Jasdora, die hem de strips aanwees: 'Dat zijn wij. Dat zijn onze hoofden. Wij zijn de ratten. Wij krielen over uw schoolmappen.'

De warenhuisgerant keek nog nauwkeuriger toe. Een na een inspecteerde hij de mappen en de gezichten van de groep, een beetje onthutst. Toen ging hem een licht op.

'Ik niet,' zei Robbert. 'Ik sta er niet op.'

Het gezicht van de man klaarde plotseling volledig op. Hij kreeg een schitterend idee. Dat zag je zo.

'Wacht hier even,' zei hij. 'Ik haal mijn fototoestel.'

Jasdora keek triomfantelijk in het rond: 'We komen weer in de krant!'

'Ja: een verkoopsstunt!'

'Maar eigenlijk moeten we daar betaald voor krijgen hé. Voor de strips, bedoel ik,' merkte Gwenny op.

'Ja: we maken reclame. Zoals beroemde mensen.'

'Maar daardoor worden we ook Bekende Westeindenaars.'

'Tante Brandien heeft een groot rattenfeest gepland,' knikte Barrebartle. 'Ze zal jullie allemaal nog uitnodigen. Ik mocht dat eigenlijk nog niet verklappen.'

'Weer met lookthee?'

'Nee: met rattengif!'

'Ha ha ha!'

Toen kwam de warenhuisman terug. Hij schikte de bankiers netjes in het gelid voor de slagorde R@T-schoolmappen op de draaimolen en kiekte het plaatje dan.

'Voor de krant?' informeerde Jasdora.

De man knikte: 'Geen bezwaar, jongedame? Tiens: u bent toch die ... dat meisje dat ...'

'Jaah ... ' zuchtte ze.

'En dat is ... jullie zijn de schaakclub misschien?'

Enkele rattenkoppen schudden van nee.

'Nou, kies maar een map, ieder één,' nodigde de man dan uit.

'Hé, tof!'

Hij bleef nog even toekijken hoe iedereen zichzelf uitkoos en vergezelde dan de striphelden tot bij de snelkassa.

'Een opbergmap voor mijn gedichten,' dacht Romy.

'Ik stop er mijn tekeningen in,' dacht Barrebartle.

Dat laatste weekend schilderden de boomkruinen van het Torenpark de lucht blauw. Toch luidden de doodsklokken voor de zeeën van vrije tijd. Het werd 1 september: voor veel ex-kinderen een dag van opluchting, voor veel doodgewone jongelui een vreselijke dag, voor een tiental rattenkoppen een dag waarop ze niet vlug genoeg weer bij de bank in het Torenpark samen konden scholen. Want scharreltijd zou het altijd blijven: voor de kruimelduiven met de beroemde namen en voor de regenratten met de mensennamen.